

Tuần báo Xã hội Văn hóa Nghị luận

ĐỜI MỚI

Wasm
AP 95
V6D64+

Số 50—5 đồng
THỨ BẢY 14 - 3 - 1953

ĐỜI MỚI

có bán tại:

Saigon — Huế —
Hanoi — Phnom-

Penh. Xin hỏi các
đại lý, các tiệm sách
các nhà bán báo chí
Nam Việt..... 5\$
Cao Miên..... 6\$
Trung Việt..... 8\$
Bắc Việt..... 8\$
Lào ..... 8\$

Giá dài hạn:
(Namviet)

1 tháng.....	30\$
3 tháng.....	60\$
6 tháng.....	130\$
1 năm.....	260\$

PHAN THIẾT ĐÁ TRÒ LẠI TƯƠI TỈNH (Ảnh Lê Hương)

ELICHE DIAU

TÒA SOẠN: 117 Đại lộ Trần Hưng Đạo
Chợ quán—Giáy nói: 793.

QUẢN LÝ: 96 Đại tá Grimaud

Saigon — Giáy nói: 22,491

Chủ nhiệm: TRẦN VĂN AN

Mầm xanh văn nghệ

Thân gửi các bạn trẻ.

T RONG mục đích khích lệ sự sáng tác của bạn trẻ, **Bời Mới** sẽ tìm
tòi giới thiệu những tài năng mới của các bạn văn nghệ xa gần.
Bời Mới chân thành đón tiếp những bạn văn nghệ muốn phung sự
một số văn nghệ dân tộc lành mạnh trong phần « **Mầm xanh văn nghệ** ».
Các bạn văn nghệ trẻ tuổi đã viết văn, làm thơ, hường ứng cùng
Bời Mới, hãy gửi các sáng tác phẩm đến tòa soạn.

Ngoài sự giới thiệu các bạn « **Mầm xanh văn nghệ** », **Bời Mới** sẽ
tùy theo bài các bạn đăng trên mặt báo mà gửi tặng những sách giá trị
(thay vào số bút phí của các bạn).

Bời Mới mở rộng cửa đón chờ các bạn trẻ góp tài, góp sức để
vun xới vườn văn nghệ với những mầm xanh tươi mạnh.

Chào sáng tác,
BỜI MỚI

Ý KIẾN BẢN ĐỌC

C HÚNG tôi trích câu hỏi thứ 2, và thứ 3 trong Bản dành cho bạn
đọc.

- Bạn có lần nào muốn ngừng đọc không? Và nếu có, thì vì lý gì?
- Bạn muốn thêm mục gì? Cảnh tàn **Bời Mới** như thế nào?
- Và dưới đây là những ý kiến của các bạn đọc xa gần :
- Không bao giờ tôi muốn ngừng đọc cả
- Tôi muốn thêm mục *Truyện Trinh thám*.

PHẠM HÙNG PHI (Saigon)

— Có lần tôi phải ngừng đọc vì nếu thích quá mà đọc hết một lần thì
phải đợi đến một tuần mới có số báo mới, như vậy lâu quá!

— Tôi muốn thêm mục chính trị như của *Bắt Hủ* viết.. Cảnh
tàn **Bời Mới** nên bao bát quang cáo nữa.

BƯU ĐỤC (Huế)

— Không có một ý nghĩa gì về điều ấy cả vì tôi tin chắc **Bời Mới**
không thể « chết » được.

— Theo ý tôi, các mục trong **Bời Mới** cũng đủ rồi. Hiện « nó » là tờ
báo chạy nhất Thủ đô.

ĐOÀN VĂN LẬP (Trung Việt)

— Có nhiều lần cũng muốn ngừng đọc vì **Bời Mới** đăng nhiều truyện
dai, truyện Tau, đọc chán quá!

— Thêm mục bình luận tình hình quốc tế, chính trị, văn hóa xã hội
như bài của Raymond Cartier viết trong tập *Paris Match*.

MAI VĂN BA (Saigon)

— Tôi ngừng đọc rồi tại đọc, đến 6, 7 lần, vì bài vở **Bời Mới**
• già dặn • quá thanh khô khan.

— **Bời Mới** nên chọn thêm vào bộ biên tập vật nhà văn trẻ viết cho bạn
trẻ. Nên n thêm mục « đọc giả diễn đàn ».

NGUYỄN NGỌC KHÁ (Saigon)

— **Bời Mới** có nhiều bài vở đúng đắn rất thích hợp với tôi nên tôi
không ngừng đọc.

— Nên thêm mục cho học sinh, và văn để tranh sống của giới cần lao.
Với số tiền ở đồng mồ số, tôi không dám đòi hỏi thêm.

TRỊNH XUÂN ĐỒNG (Saigon)

— Có một lần, tôi toàn ngừng đọc vì không có bài của chị Minh Đạt.

— Uớc gì **Bời Mới** dùng bao những mục « gia đình thường thức » và
« Trật tự hóa đời sống chung ».

NGUYỄN THỊ MƯỜI (Vĩnh Long)

ĐỜI MỚI

SỐ 50 — THỨ BẢY 14 - 3 d.l.
NGÀY 29 THÁNG GIÊNG ÂM LỊCH

TRONG TẬP NÀY :

— Ngược thời	Dương bá Dương
— Thời Tiến	Thế Nhân
— Ý và việc	Hậu Nghệ
— Saigon ngày mai	Vũ Lăng
— Tiếng dội về cuốn « Soleil au ventre » của Một nữ giáo sư Một sinh viên và Một khán giả màn ảnh	Đại Hải
— Mẫu tư tưởng	Hồ Dzênh
— Màn ảnh Sân khấu trong tuần	Đại Hải
— Tùy bút, Thơ Chùa Liêm, Đỗ tân Xuân	Giang Tân dịch
— Thơ Nguyễn Du	Lê Sinh
— Lá thư văn nghệ	cô Minh Đạt
— Truyện ngắn giải nhất quốc tế	Bạch Sơn
— Học thơ các bạn	Huyền Lang
— Bức thư cách vách	Nguyễn ngọc Mẫn
— Kịch ngắn	cô Văn Nga
— Thảm kịch tim vàng	
— Cặp vào chùa tu	
— Ánh sáng đô thành	

Giao thiệp với Đại nguyên súy NGUYỄN HUỆ

của Hoàng xuân Hán

...VÀ NHIỀU MỤC KHÁC

BÌA 2 MÀU

8 TRANG 2 MÀU

Bản gõ Văn Môi—Bản kèm của Đầu
Án loạt tại nhà in riêng của **BỜI MỚI**

TÒA SOẠN : 117 đại lộ Trần Hưng Đạo

Chợ quán — (Giấy nói : 793 card)

Bài vở gửi về Tòa soạn xin viết một mặt giấy.
Tòa soạn không có lệ trả bão thảo.

QUẢN LÝ : 96 đường đại tá Grimaud

Sài Gòn — giấy nói 22.491 — Hộp thư 353
Thứ tư, bưu phiếu : xin đề tên TRẠC ANH.

Nhà xuất bản Ngày Mới
xuất bản và phát hành

Danh nhân mà ít được
ai biết là người thế nào !

DANH nhân là người thế nào ? Là người được một số đông người khác,
hoặc trong xã hội nước nhà, hoặc ở nước ngoài, khen và cho là có tài. Danh nhân trời
bực cũng được coi như là vĩ nhân, hay là kỳ tài.

Gần đây, nhà thi sĩ kiêm kịch sĩ trú danh Pháp, Ông Jean Cocteau, có thốt một
câu khiến Bá Dương suy nghĩ và suy luận. Vậy, ký giả xin hiến các bạn kết quả của
sự « vận dụng trí lực » (nói theo bạn Bắt Hủ), về ý kiến của Ông Jean Cocteau.

Ông này bảo : « Tôi có thể là người nổi tiếng (danh nhân), nhưng chắc chắn
tôi là người ít được ai biết (vô danh thi) ».

Bá Dương cho rằng trong lời nói của J. Cocteau có ăn lầm triết lý, lầm sự thật
chưa cay.

Ta thử định nghĩa thế nào là danh nhân. Danh là tên, danh nhân là người có
tên. Hồi vây, có người không có tên hay sao ? Người ta sẽ trả lời : danh nhân là
người có tên (tuổi) được người ta nhắc nhở.

Còn những người có tên mà chỉ có bà con giang họ biết, người xóm biết mới
gọi như thế nào ? Gọi họ là vô danh thi chăng ? Bạn sẽ không tán đồng. Vậy tôi xin
tạm gọi họ là người có tên mà không tiếng. Như bạn chưa bao lồng, bạn sẽ tìm họ
một định nghĩa khác.

Vậy thì « danh nhân » là kẻ được người ta nhắc nhở đến tên luôn. Mà nhắc
nhở lại có hai cách : nhắc với sự thương mến, khen tặng và tôn sùng, và nhắc với sự
chán ghét, chê bai, chửi bới.

Đều là danh nhân cả.

Thánh Gandhi, nhà cách mạng J. Jaurès, Tôn Văn, nhà di quốc Nguyễn an Ninh,
Tạ thu Thâu là bực danh nhân.

Bác sĩ Bougrat cố ý giết người, Stavinsky lường gạt đại quý mỗ, tướng cướp
trú danh, các chiến phạm Đức Nhật cũng là danh nhân, các nhà chý đèn, các tay sát
nhân, anh Đơn hùng Tin Việt Nam, cũng là « danh nhân ».

Ôi ! danh nhân ! Vì có tiếng « ôi », mà ta có thể tin lời nói của ông J. Cocteau
là chon thật.

Đã mấy ai được biết danh nhân ? Người ta chỉ nghe tiếng. Mà nếu người ta
được biết rõ thì chưa chắc thế gian đã còn mấy danh nhân được yêu chuộng. Bởi
vì, người không có ai ba đầu sáu tay, không ai toàn thiện, dù đức. Chính các bực
được gọi là thánh kia, nếu ta biết rõ họ, chưa chắc ta ưng gọi họ là thánh.

Bá Dương khuyên bạn đừng tìm biết bề trái của người, của việc. Cái bề
trái, nó đen tối lắm.

Kia, con người được người ta nêu tên hàng ngày, bùa nay là người tốt nhất
trong xã hội là bực anh hùng, mai có thể là người xấu nhất, và có thể là tội nhân
xã hội là khác.

Thôi đi, danh nhân ! Bá Dương tôi sợ lắm !
Bởi vì có « danh nhân tốt », mà cũng có « danh nhân xấu », tức là danh nhân
hại quần chúng.

Bá Dương

STALINE KHÔNG CÒN !

STALINE chết. Không phải là cái chết lão già, bởi vì tuổi ông cao lâm rồi, đã là cái chết của người ta nghĩ tới sự từ trần của vị chúa Nga Sô từ lâu.

Nhưng, Staline chết là một vấn đề tối trọng hệ đới với cuộc điện thế giới. Cái chết của Staline làm cho tất cả người theo dõi thời sự phải suy nghĩ, không những người thuộc chánh giới mà thôi. Sở dĩ Staline chết mà dư luận hoàn cầu sôi nỗi là vì Ông cầm đầu khối to nhứt trong hai khối chia giành nhân loại. Ông lại còn là người nắm số phận hòa bình trong tay.

Thống chế Staline (bên phải). — George Malenkov (bên trái) người kế vị Staline. (1)

Staline là một đại nhân. Đại nhân trong số đại nhân hiếm có. Là người thành công lớn nhứt trong thế kỷ này, và có lẽ chưa có người đã thành công như ông trong lịch sử loài người.

Tôi xin nói ngay rằng kẻ viết bài này là người không theo chủ nghĩa của ông, chẳng những, còn chống lại là khác. Và tôi cũng thành thật nói mạnh dạn rằng tôi là người khâm phục ông, nhìn nhận ông là người có kỵ tài. Chống ông, tôi vẫn khen ông. Khen một nhà lãnh tụ đã khéo chuyên bài làm thắng trong trận giặc vừa qua, một chánh sự già đã qua mặt nhiều bực đại nhân như ông Roosevelt và Churchill chẳng hạn, đã thu về cho Nga Sô tất cả cái lợi của thời chiến hạm, đã làm cho bao nhiêu vị nòng thủ khác phải kinh tâm đởm via,

Vẫn biết rằng Staline đã làm cho nhân loại sống hồi hộp trong cảnh sợ hãi chiến tranh, nhưng cũng có lẽ nhờ ông mà thế giới chưa bị trận giặc thứ ba.

Bảo rằng Staline là một nhà độc tài tối đại sâu hiểm, đành cho. Song thế gian chưa có một người thứ hai như ông. Và chế độ độc tài của ông hoàn toàn khác hẳn chế độ độc tài của Hitler và Mussolini. Hộc tài thường là cá nhân. Mà Staline độc tài là cho đảng. Do đó, người ta khó mà đoán chắc những sự sê phát sanh sau khi Staline chết, bởi vì Staline chết mà đảng ông còn mạnh, chế độ của ông thiết lập còn vững.

THẾ GIỚI — THẾ GIỚI — THẾ GIỚI

CÓ GÌ LẠ ?

ĐƯ LUẬN BÁO CHÍ PARIS VỀ CÁI CHẾT CỦA THỐNG CHẾ STALINE

Báo « Libération »

Dưới tựa đề : « Một lực lượng hòa bình », ký giả Fourrier trong báo Libération viết : Làm sao có thể quên được vai trò to tát và quyết liệt mà Staline đã giữ trong cuộc chiến tranh chống Hitler ? Làm sao có thể quên được rằng chính thống chế, là vị tướng tư lệnh Hồng quân đã cộng tác một phần lớn vào cuộc giải phóng và sự chiến thắng của chúng ta ? Các dân tộc dân chủ và hiếu hòa sẽ nhớ đến Staline mãi mãi.

Báo « Combat »

Ký giả Delbars trong « Combat » viết rằng Staline dè lại sau minh một quốc gia rất mạnh mẽ về kinh tế. Di sản của Staline là một trong những yếu tố quan trọng của tương lai thế giới.

TIỀU SỬ ÔNG MALENKOV

Khi cuộc cách mệnh tháng 10 bùng nổ Malenkov mới có 16 tuổi. Ba năm sau, ông gia nhập đảng Cộng sản Nga, nhưng phải đợi tới cuộc thế giới đại chiến thứ hai danh tiếng ông mới lừng lẫy vượt khỏi biên giới Nga. Năm 1939 đồng thời với Béria ông được bổ nhiệm vào Oryburo.

Đã nhận việc tiếp tế quân dụng trong thời kỳ chiến tranh, Malenkov nổi tiếng là người tổ chức cuộc chiến thắng.

Đã may mắn nhất trong buổi thanh niên ở trong đám bạn thân của người vợ thứ 2 của Staline. Nhờ đó được thân cận Staline và được cử làm tông thư ký Komosol thay cho Chatzkin năm 1946, ở trong văn phòng chánh trị Polibuso, được cử cho việc giao thiệp với các đảng cộng sản ở ngoại quốc. Với Jdanov, ông là chí Trung ương đảng bộ, và từ đó thường hiện diện tại các thủ đô các nước chư hầu. Năm 1949, lần làm phó chủ tịch hội đồng nội các Nga.

Chính Malenkov là người có xá phong trào trừng phạt Do thái thân các nước tư bản, khởi điềm thanh thế lừng lẫy của ông.

tư sản tri thức, hay lấy ý muốn làm thực tế.

Muốn trả lời câu hỏi, sau khi Staline chết, sẽ có hòa bình hay chiến tranh, ta nên nhìn vào đại cuộc, xem xét tình hình, lợi hại nội ngoại của Nga Sô, phần thắng lẽ bài cho đảng Cộng sản Nga nếu phải khai hấn. Xét đến là ta trả lời được câu hỏi : Sẽ có hòa bình hay chiến tranh.

VĂN LANG

(1) Ông Malenkov kế vị Staline một cách man lẹ khiến người ta nghĩ rằng Staline chết từ lâu

ĐỜI MỚI số 50

THỜI TIẾN

Cả thế giới đều xôn xao lên về tin thống chế Staline từ trần, rồi Malenkov, Tổng bí thư của đảng Cộng sản lên giữ chức chủ tịch Nga sô. Dù ghét hay wa, hầu hết các nước trên thế giới đều nín nhặt là với cái chết của Staline, người ta đã mất một bực iỏi lạc và ôn hòa giữa lúc hai khối Nga Mỹ đang găng nhau. Dù sao, các giới am hiểu đều cho rằng chính sách của Nga sẽ không thay đổi, vì không phải một cá nhân, mà là cả ban chấp hành đảng Cộng Sản Nga sô cầm quyền, và Malenkov là một nhân vật của đảng đưa ra.

Người ta nhắc lại một tài liệu quan trọng của Malenkov đã viết trên báo Pravda (Sự Thật) cơ quan chính thức của đảng C. S. Nga nhân dịp thất tuần Staline ngày 9-12-49, có đoạn : « Sự sống chung-lâu dài không thể tránh khỏi giữa cộng sản và tư bản, với một ý muốn hợp tác bạn bè, với tất cả mọi dân tộc, cẩn cứ trên sự kính trọng những nguyên tắc của đời bên và thi hành những sự giao ước với nhau »

« Qua lời nói của đồng chí Staline, toàn thể dân tộc Nga không để đặt tuyên bố rằng Nga Sô chống lại những cuộc phiêu lưu chiến tranh và tán thành một nền hòa bình vững chắc và lâu dài trên khắp thế giới. »

Malenkov đã kết luận : « Dân tộc Nga sô tin tưởng không bờ bến ở đảng của chúng ta, yêu mến đảng của Lénine và Staline và coi đó là một đảng rất thân mến của họ. »

Ngày an táng Thống chế Staline, báo Pravda có đề cập đến chính sách chung của người kế vị Staline, « căn cứ trên một sự đoàn kết chặt chẽ hơn nữa quanh đảng », và nhắc đến lời tuyên bố vừa rồi của Malenkov trong hội nghị đảng Cộng sản Nga : « Không có một lực lượng nào trên thế giới có thể ngắn được phong trào tiến bộ của xã hội Sô viết. Chủ trương của chúng ta không ai có thể phá nỗi và chúng ta phải tiếp tục tiến tới không nhượng bộ trước những sự khiêu khích và hăm dọa. Dân tộc Nga sô quả quyết tin tưởng rằng những bạn hữu và môn đệ của Staline, sẽ biết áp dụng có kết quả những nguyên tắc của đảng đã vạch ra trong công việc nội bộ và trên phương diện quốc tế. »

Như vậy, chủ trương của Malenkov đã rõ ràng, nhưng rồi đây nhà lãnh đạo Nga sô có đánh sập bất ngờ gì cho thế giới ?

Ở Baté, vài nhà chuyên môn về chính trị cho rằng với Malenkov, có thể hy vọng giải quyết hòa bình ở Á đông. Họ nhấn mạnh là Malenkov luôn luôn vẫn chủ trọng đến các vấn đề Áu châu hơn Á châu, và Staline từ trần làm tăng thêm địa vị của Mao trạch Đông.

Hai ngoại trưởng Anh Mỹ cũng cho rằng thời cuộc hiện thời sẽ phân cách Nga và Trung Cộng. « Mao trạch Đông là một nhà lý thuyết và hành động, còn Malenkov chỉ là một cái bóng của Staline. »

Đối với nhiều nhà quan sát Mỹ, thì tàn chánh phủ Nga sô trước tiên sẽ hướng về Trung Đông. Trong trường hợp có sự biến chuyển ấy, Thủ nhì kỳ sẽ bị hăm dọa trực tiếp, rồi đến lượt khối Đại tây dương.

Về Đông dương, thì có sự biến đổi trong bộ Tổng tư lệnh Pháp. Các tướng Satan và De Linares sắp mãn hạn kỳ lưu trú, rồi có tin đại tướng Valluy Phó Tham mưu trưởng Bộ Tư lệnh Đồng Minh ở Áu châu sẽ qua làm Tổng Ủy viên Pháp tại Viễn đông, đóng trụ sở ở Dalat. Tướng Valluy chắc sẽ kiêm cả việc chỉ huy quân sự tối cao ở Đông dương nữa.

Bóng thời lại có tin Toàn quyền Gautier sẽ làm Cao ủy Pháp tại Việt Nam, và ông Risserucci Cao ủy Cao Miên.

Ông Letourneau đã lên đường đi Úc chầu rồi trở về Paris để đến 24-3 này cùng thủ tướng Mayer và ngoại trưởng Bidault, Tổng trưởng tài chính Manoury qua Mỹ. Cuộc hội đàm Pháp-Mỹ tại Hoa thịnh đồn cuối tháng này sẽ xác định quan hệ đặc biệt đối với Đông dương.

THÉ NHÂN

Letourneau

NGÀY ĐỘC LẬP 8-3

Lời hiệu triệu của Thủ tướng Nguyễn-văn-Tâm
gởi NEg báo toàn quốc nhơn ngày
võng Khánh 8-3-53

Hội đồng bào toàn quốc :

NGÀY hứa nay, mồng tám tháng ba dương lịch, là ngày lễ Quốc Khánh của nước Việt nam chúng ta. Người Việt khắp cả hoàn cầu, chon trời gác biển nào, cũng nô nức ăn lè áy. Vì chính cung là ngày này, tháng này, năm 1946, Pháp đã ký kết mà trá độc lập lại cho chúng ta. Nên Đức Quốc trưởng đã định lấy ngày này làm ngày lễ Quốc Khánh, mà lại là lần thứ nhứt chúng ta ăn lè áy. Cái ngày mà ta ôm lòng chờ đợi trót hai mươi thế kỷ đã đến.

Người Pháp có anh hùng nghĩa sĩ của họ như Vercingetorix, Jeanne d'Arc, Thống Chế Foch. Ta hái lái không anh hùng nghĩa sĩ của ta sao. Vậy chó hai bà Trưng, Vua Lê Lợi, Đức Cao Hoàng Gianglong là ai? Không phải là những tay anh hùng định quốc, mà tưng khôi phục giang sơn đất nước hay sao?

Mà những bực tiền nhân ấy, nêu bấy giờ còn thi át là rất tíc giận cho bầy con cháu, đã lầm lạc mà theo cọng sán.

Phái rồi, người Việt, ai nghe hai chữ « Độc Lập » mà chẳng phản khởi, chẳng sôi nổi trong lòng. Cứ xem cuộc khởi nghĩa dữ dội năm 1946. thì rõ.

Bởi vậy cho nên cụ Hồ chí Minh và nội bộn mới mượn danh từ ấy, mạo xưng là ái quốc, cường đoạt tinh thần đồng bào ta, dặng mà nhận dân tộc ta vào cái ách nô lệ còng sán. Rồi làm gì chẳng ra rì, chỉ có làm hại cho đồng bào, đợi cho tới bốn năm về sau nhì có Đức Bảo Đại hồi loan, chúng ta mới thấy được độc lập.

Bọn Việt Minh của cụ Hồ, lại trở lại nói ta độc lập gì mà Pháp còn đó, Mỹ đã đến đó. Họ làm bộ như không biết, nếu Pháp không giúp ta, Mỹ không viện trợ ta thì họ đã rước Trung Cộng và Nga Sô vè ăn trui nuốt sống Việt Nam yêu dấu của ta rồi. Vì Cộng sản là một thuyết tàn bạo, vô lý quốc, vô quân, vô phu, vô tôn giáo, vô nghĩa vô nhân, nó mà tràn qua đây, thì xú ta đã hóa ra một xú tội mội, còn khò hơn các xú Đông Âu, dưới gót giày Nga Sô nữa.

Trái lại nhì Quốc Trưởng Bảo Đại mà nèn tảng độc lập. Pháp đã giao laché ta, và còn mong có một điều là nước ta mau cường thịnh, dặng họ trả lại cho ta dù hết các chánh quyền, và trên toàn cùi lãnh thổ. Hôm 24 tháng 2 Dương lịch vừa qua, tại hội nghị quán sự Dalat, họ còn nhảc điệu ấy nữa.

Vậy thì tưống lai nước nhà, hiện ở trong tay ta. Phải biết rằng các nước bạn có giúp ta, nhưng thành bại là cung với sự có gắng của ta mà ra. Bây giờ ta có quân đội hùng cường, lẩn lẩn quyền chỉ huy sê toàn vè tay người Việt, để làm cho là quốc kỳ của ta, tự tay ta mà sả được nêu cao, từ biền giới Trung Hoa cho đến mũi Cà Mau.

Nói tóm một lời, là tưống lai chúng ta, phải rằng cung không là tự noi ta hết. Nên ta phải vì tò quốc, vì non sông mà ràng súc, nhiệt liệt tinh thần, kiên tâm trì chí cho nền việc. Tôi đam chắc rằng lời kêu gào áy, đồng bào sẽ hường ứng, vì cùi thành tâm của đồng bào đã tỏ tưống biều lè trong mấy cuộc cứu giúp nạn nhơm hão lợt và hỏa hoạn vira qua, trong những cuộc phò thông đầu phiếu, và nhứt là trong cuộc đại hội thanh niên hùng hồn ngày mùng một tháng ba vira qua.

Bến đây, tôi lại hường vè đồng bi, còn đương ở trong bưng biển và hậu phương. Ông bảo hả suy nghĩ cho rõ, quyền lợi của Việt Nam ở đâu? Không phải ở ben Trung cộng

Quốc trưởng Bảo Đại tuyên bố về Staliné

BANMÉTHUOT (VTX) 7-3.— Vào dịp Thống chế Staline từ trần, Đức Quốc Trưởng Bảo Đại có tuyên bố vài lời vắn tắt với phái viên Việt tần xã như sau đây:

« Dân Việt Nam mặc dầu chịu những thống khổ vì chánh sách hành trường của chánh phủ Nga sô, cũng không thể vì vậy mà không thông cảm với nỗi bi ai và chia buồn với đại dân tộc trong ngày quốc tang áy. Người ta thường nói sự Thống chế Staline nắm chánh quyền trong 20 năm qua đã là một yếu tố hòa hoãn trong chánh sách của Nga sô và đó là một trong những ảnh hưởng tốt của một uy quyền chánh đáng và thường trực.

Đức Quốc trưởng nói tiếp :

« Chánh sách đối ngoại của Nga sô đương như sáp bước tới một giai đoạn mới, vậy thì tôi chỉ ước mong sao cho đại cường quốc ấy có dịp đưa ra những sáng kiến hòa bình nô sê tham phục được lòng tri ân của toàn thể nhân loại đang khao khát hòa bình.

dẫu, vì Trung cộng chỉ có chờ ngày giờ thuận tiện mà tràn ngập xí xà, chừng áy chúng ta sẽ còn bị bao nhiêu khò sờ hơn là lúc Tàu xâm lấn xà ngày xưa.

Quý lợi Việt Nam cũng không phải trên nui cao rìng thẳm mà Việt Minh nó bắt đồng bào vào đó. Mà cũng không phải trong vùng V.M chiếm đóng, vì trong áy lúa của đồng bào họ nhiều phải bị vỡ vết hết, còn đồng bào phải bị bắt đưa ra bãi chiến trường, do lính Mạc tr Khoa, gọi là chóng Đồng Minh, chóng Mỹ.

Thật sự, tưống lai của Việt Nam rất mạnh mẽ trên con đường Độc Lập, có cường quốc ủng hộ và đầy tinh thần dân chủ từ cấp trên tới cấp dưới. Tương lai của chúng ta là do nơi các cuộc cải cách xã hội, ai có ruộng đất này, cày cấy bằng sức vật và khí cụ của mình, có lúa thì đẻ mà nuôi vý con mình. Tương lai trong các điều lè dè ủng hộ quyền lợi của lao động, để tự do lập nghiệp đoàn, để cho thỏa thuận đời sống của chủ nhơn và công nhơn, vân vân... Các khoán áy, Chánh phủ đã trả liệu thi hành, nếu những nhà chon chánh quốc gia hô hào phương về mà hợp tác với Chánh phủ, phung sự quốc gia, thì kết quả sẽ còn đẹn để hơn nữa.

Vậy, hời đồng bào hau phuong, nhơn dịp lễ Quốc khánh và kỷ niệm ngày Độc lập của Việt Nam, hãy nghe lời kêu gọi của tò quốc mà vè cho rồi, vè deng au hường thái bình hạnh phúc với gia đình, vè deng mà châm dứt cái giặc cổ nhục thống tần này, giặc kêu kéo dài ra chừng nào thì càng làm tôn hại cho nhơn dân chừng này, chớ không iech chí hết. Hãy vè mà deng vào hàng ngũ kiến thiết quốc gia, chố cùi đồng bào đã sả danh và bảo vệ nền độc lập, thống nhứt và chủ quyền quốc gia chung của dân tộc.

Hời đồng bào hau phuong, hãy vè deng mà bắt tay nhau, dâu lung dâu cật nhau, mạnh tiến cùi nhau trên con đường vinh quang và hạnh phúc.

VIỆC NƯỚC NHÀ

Phá hủy khám lớn Saigon để thủ tiêu di tích của chế độ cũ

PHÁ hủy khám lớn Saigon. Là một việc mà ký giả thực tam hoan hó. Hoan hó vì còn cái khám áy còn nhắc mãi những nỗi bất công, đau lòng, tai nhục. Ký giả hoan hó không vì chán ghét, bởi đã có lẩn suýt bỏ xuong nơi đó, mà chính vì ký giả đã nghĩ tới việc phá hủy nay ngay từ khi nǎm trong đó.

Nay, việc làm đầy ý nghĩa kia lọt vào tay Thủ tướng Nguyễn văn Tâm. Quá là Ông có phần, có phác lén, mới được cái sinh hạnh đậm vò báu đầu tiên để phá hủy một khám đường đã thu ngắn đời sống của vò sô chiến sĩ ái quốc Việt Nam.

Tôi xin thành thật mừng cho Ngài Thủ tướng Nguyễn văn Tâm. Tôi chỉ tiếc rằng không còn anh Tạ thu Thâu, Phan văn Hùm, Nguyễn an Ninh, Dương văn Giáo và bao nhiêu bạn khác, để nhìn sự sụp đổ của một tòa nhà hìnhanh của một chế độ mà cả dân tộc Việt Nam chống báng.

Thôi rồi, từ nay không còn cái khám lớn chen chèn ênh giãu đê thành Saigon Cholon!

Phá hủy một di tích của chế độ cũ : Hay thời thật vò cùng hay. Nhưng phả đỡ rời phả tiến tới. Tôi chô rúa óc hủ lậu đầy thành kiền, óc tác nguy, phê chánh nghĩa, óc phản tiến hóa, và óc nô lệ của bao nhiêu người Việt còn chưa chịu sống đời dân tộc độc lập.

Chúng ta là người Việt Nam, và dân Việt Nam có một lịch sử quật cường ngặt mrys ngàn năm dài. Thị hạng người hèn nhược không biêt tự chủ, không biêt khởi tiến, không tranh thủ địa vị bình đẳng cho dân tộc mình, là hạng tự loại mình ra khỏi xã hội Việt Nam.

Tôi tin rằng hạng người áy sẽ mãi dán vò dân tộc Việt Nam sẽ hiên ngang mãnh tiến trên đường vinh quang thịnh vượng.

TRẦN VĂN ÂN

Lễ Độc lập tại Thủ đô

NGÀY 8-3, Lễ Độc lập Việt Nam đã cù hành rất long trọng tại thủ đô Saigon. Tham dự cuộc lè có cả các đơn vị của thùy vi dân, vi nước.

Sau cuộc biểu diễn rầm rộ của quân đội, Thủ trưởng Nguyễn văn Tâm trò vè Thủ trưởng Phú vào hồi 9 giờ rưỡi. Tại đó Thủ trưởng đã đọc một bài từ trước mặt dân chúng để tuyên bố ý nghĩa ngày lễ Độc lập vè để mừng ngày Quốc khánh đầu tiên.

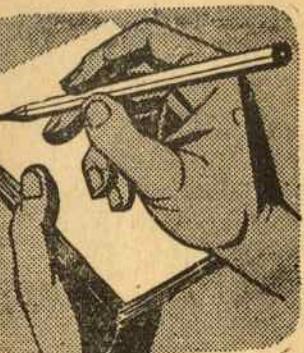
Sau đó, Thủ Tướng đã di đến khám lớn để dập lát báu đầu tiên làm lè tượng trưng cho việc phà khâm.

Một số đông tù nhơn, đã được trả tự do trong dịp này.

Sau cuộc lè, Thủ Tướng đã tiếp đại biểu các giới và đại biểu của nhom tù nhơn vira được thả

Tiếp theo là một cuộc biểu tình của dân chúng di từ trước đình Thủ Tướng ra Catinat, về Bonard và qua chợ Bến Thành ; đoc đường dân chúng đã hò rát nhiều khẩu hiệu, trước khi giải tán.

Ý VÀ VIỆC

TUYỆT TÌNH TRONG 3 THÁNG

NHUNG công chức dan diu thự thu với

à phù dung đều được phép nghỉ 3 tháng (có lương) để đoạn tuyệt mỗi tình deo dằng bảy lâu. Chánh phủ Cao Miên vùa dừng ra chủ trương những vụ tuyệt tình đó, chắc là được các hò vự có những ông chồng cao giãy & bẹp tai » hoan nghinh trước. Rồi đây sau thời gian ly dị hàng tháng đe lang quân hết còn công khai lấy tiền đâm dui cho nàng tiên nâu trước mắt vợ nữa.

Các bà vự công chíc ghien Việt Nam cũng nêu sira soạn mùng di. Ở Bắc, những công chíc tiên ông thì đã bị cảnh cáo rồi. Còn ở Nam, ör cái đât gọi là tò đòn nò, còn biêt bao công chíc ngày đêm ván di mây về giò ?

Bến năm 1954 dự trữ thuốc phiện sê can, chánh phủ cung nên tính sớm cho những kẻ lanh luong ghien di. 3 tháng mà không tuyệt tình được thì tuyệt lương cho 3 tháng, không bò được cung phài bò. Hút xách sanh đạo tặc, miệng đòn ván bao thê. Các công chíc hút có phài thường chi hút ái phen thôi đâu, mà lại còn hay hút.. của cùi đòn nữa.

Còn tiếc gi mà không đập nòi ống của họ !

LẠI CHUYỆN TUYỀN CỦ

1 — ÔNG TÒA Lê thùy Tuyết được bầu kỳ tuyển cử vira rồi bông đê đơn xin từ chirc hội đồng Saigon. Khi ra ứng cử ông cũng đã tuyên bố và hứa hẹn nhiều như tất cả những ứng cử viên khác, đến nay xin « rút lui » tường cung nên ngô lòi cùng những người bò thâm deo ông biết.. duyên cùi vò đâu ?

2 — Nhânbảo Nguyễn Vỹ kiêm thi si thơ mìnai hai chán vira đặc cù khu phố Dalat (cuộc tuyển cử Hoàng triều có cả phụ nữ di bò thâm vù được bùi làm bá hòi). Hồi tuyển cử ở Saigon, Ông Vỹ đã không tiếc lời « khen ngọt » trên báo các ông nghệ gât, nghệ hắt tay, nghệ công lung, nghệ cùi đầu, nghệ con buôn, v.v... đã vò ngực

và mồi lòn áy này di kiêm soát những cơ sở

của mình đều được dùng máy bay của nhà bá

TÒA án sơ thẩm Việt Nam vùa xử một vụ dù dò gài tò làm nghề bán dâm mới hay rằng à Nguyễn thị Ngọc là Tù Bà số 1 của xú này, làm chủ trên 30 nhà điếm (theo con số công khai) ör kháp lanh thò Đóng đương và mồi lòn áy này di kiêm soát những cơ sở

của mình đều được dùng máy bay của nhà bá

Lê tất nhiên những khách quý của mụ Tù Bà

này đều là anh em xa gần với Tù Hải. Tù Bà

ngày xưa bắt ép nàng Kiều tiếp khách không

bị tội vè gì, có lẽ Tù Bà ngày nay cũng muốn

theo gương cũ, dù dò con gái người làm nàng Kiều. Nhưng chàng may nàng Kiều tần thời

trốn được di thua với nhà chúc trách.

Ra tòa, Tù Bà số 1 Đóng đương bị kêu án

2 năm tù ; song còn dòn lại. Chưa rõ ông thàn

Bach Mi có thiêng mà đến cứu đỡ đe minh

đang mắc nạn không ?

HẬU NGHỆ

Bấy giờ đến lượt ông lên làm nghị đáy nhé !
Nói lời nêu nhớ lây lời...

Dùng ham làm thí sĩ nhiều chán quá mà quên
đã có lần mình mang lốt cò gài chua ngoa trên
mặt báo nghe, nhà thơ lầm chán và lầm lốt !

**NHỮNG NGƯỜI VIỆT CHUA
BIẾT CHỦ MẸ ĐỂ**

Ở các nước khác người công dân
không dùng chữ mẹ đê và tiếng mẹ
đê trong sự giao thiệp là một sự quái gò, nếu
không phải là nhục.

Nghỉ đến chđó, ông Thủ Hiển Bắc Việt hiện
giờ đã đặt lại tất cả các tên đường sá bằng tên
Việt Nam, và bắt dùng chữ Việt Nam trong các
công văn, thư từ chánh thức. Nghĩa là muốn
người Việt Nam tờ ra ít nhất là minh cung biết
trong chữ mẹ đê, và trên đất Việt, thi phải
dùng tiếng Việt.

Một « quan tham » Việt Nam sở Công Chánh
Saigon viết một lá đơn không phải bằng chữ
Việt đê xin làm sao lục khinh sanh cho con, đã
được tòa Đốc lý Hanoi gửi trả đơn lại, với
lời yêu cầu : viết bằng chữ Việt.

Những người Việt chúc quen viết chữ mẹ đê,
không muốn dùng tiếng mẹ đê, khinh thường
tiếng mẹ đê, hãy « i tờ » di. Trong một nước gọi
là độc lập, không lẽ người Việt Nam lại giao
thiệp với nhau không phải bằng chữ và tiếng
Việt Nam ?

NHƯỚNG BÁO BÁN MỘT, BIỂU MỘT

LÀU lâu các ông chủ báo hàng ngày ở
đây lại tò ra đoàn kết với nhau để rồi
thỉnh thoảng lại « chơi » nhau, và bắt độc già
phai chép.

Lần này có bao bông vụt tăng lên 6 trương đe
báo haj các đồng nghiệp khác đuôi theo muốn
hụt hơi, mà vẫn chi bán giá một đồng. Sự cạnh
tranh gắt gao này khiến người ta nghi đến việc
các xe đò ö Cao Miên tranh nhau sụt giá trong
đip gần Tết vùa rồi.

Độc già chò đai cuộc chạy đua gay cấn này
đra đến chò báo bán một tảng môt, rồi phát
cho không một thời gian, cũng như trước các
hàng xe hoi tranh nhau girt mồi, chò hành
khách không laxy tiền mà lại còn tặng thuốc lá
hút, nước chanh uống nữa.

Nếu ký giả nhận định không làm
thì nguyên tắc tranh đấu của bạn là
như thế này :

— Cá nhân có giá trị chăng là cá
nhân áy điều hòa với xã hội ;

— Dân tộc có thành dân tộc đứng
đắn chăng là dân tộc áy điều hòa với
nhân loại.

Nghia là người tranh đấu như bạn
nhầm mục tiêu cuối cùng « nhân loại »,
mà bạn di từ xã hội Việt nam lên dân
tộc Việt nam tới nhân loại.

Chắc bạn sẽ không nói : « Phai ta
hơn, đứng trên mọi người trong xã hội ;
phai dân tộc ta hùng cường hơn dân
tộc khác. » Mà bạn sẽ nói : « Ta phai
tự do trong xã hội tự do ; dân tộc ta
phai độc lập và no đủ như bao nhiêu
dân tộc khác ; nhân loại phai hợp tác
hỗ trợ đe xây dựng thịnh vượng và
phúc lợi chung. »

Bạn sẽ bao với tôi rằng :

— Chỉ biết có mình, có dân tộc mình
là thờ chub nghĩa cá nhân và dân tộc
quá khich, là lạc hậu.

— Chỉ biết có nhân loại mà quên
dân tộc là tự hamb mình trong vòng
nó lè.

Bạn với tôi đều đứng hàn trên những
cái gì lõi lăng hép hòi, đều nhìn thẳng
vào nhân quản xã hội, vào loài người.

BẤT HỦ

HẬU NGHỆ

TIẾN

Người tranh đấu cầm bút

GẦN đây ký giả đượ... cùi nhiều
bài, dảng trên nhiều tờ ..., có ý dạy
người mình cầm bút. Mỗi ông thầy
nói một cách với một ý. Không phải
dạy viết

Phải chăng ánh sáng thủ đô Việt Nam là ánh sáng truy lạc?

của TRỌNG YÊM

Thưa các bạn,

DẤT vần đề « ánh sáng thủ đô đưa người đến chỗ truy lạc » không khỏi có nhiều người bất mãn, cho Trọng Yêm là kẻ bì quan. Tuy vậy, ta thử xem một vần đề có nhiều ánh hào rồng tới tần đà vần hóa.

Đè xét qua vần đề này, Trọng Yêm có nhò ông chủ bút cho xem các thư từ của bạn đọc. Điều làm cho ký giả ngạc nhiên trước hết là số bài đọc ở thành việt thư lại nhà báo so với số thư ở các nơi gửi đến kém rất xa, không được cái lúp lệ một phần mười.

Đọc xong một mớ thư, ký giả ngã người thở dài. Thư ở thủ đô viết kém thư của bạn đọc ở các nơi rất nhiều.

Trong số thư ở xa gửi đến nhà báo có thư ở Trung và Bắc Việt được viết với nhiều ý thức hơn và trình trọng hơn.

Đọc xong, Trọng Yêm rút ra ba điểm sau này :

1.— Ở thủ đô Saigon Cholon ồ người nghĩ tới văn hóa, và có đọc báo chí chẳng là đọc tin hàng ngày;

2.— Ở các tỉnh miền Nam có lâm người để ý văn hóa;

3.— Ở Trung và Bắc sự chú trọng văn hóa đặc biệt hơn ở Nam.

Ta thử tìm hiểu vì sao như thế.

Ta có thể nói một cách mau mắn rằng ánh sáng đã thành kẽm phần tinh thần. Xét kỹ thì trong hiện tình xã hội ta, việc ấy là lẽ dĩ nhiên. Trước hết bởi vì Saigon Cholon là một đô thành kinh tế nhiều hơn, ở đây từ lâu, từ khi nước ta còn là một thuộc địa, Saigon là nơi làm tiền, là lâm tiền rồi ăn chơi, rồi đấu kê đồ bắc. Từ khi Saigon Cholon được chọn làm thủ đô thì đô thành này gặp cảnh người ta tụ họp quá đông đảo, nhà không đủ ở, bê bành nhat rất khó. Lại thêm gặp phải thời chiến hau, thời ly loạn, sự lín cậy nơi ngày mai không có, khiến nên con người hau hết đều đâm ra sống qua ngày; sống qua ngày tức là không có ý định xây dựng, trái lại còn có ý làm bao giờ mọi phương tiện, dù là vô đạo di nữa.

Bạn thấy người ta đua nhau lập tiệm ăn, lập chỗ chơi, cát nhà, cát phố, đó không phải là mặt thiệt của một nền kinh tế phát triển. Sự thật thì nền kinh tế quốc gia trong lúc này bị hâm trong vũng bể lác;

TRỌNG YÊM

HỘP THƯ

Bạn DIỄN NGHĨ (Huế) :

Bạn dịch cho những bài khác. Bài ấy Giang Tân đã dịch rồi.

Mấy bài kia đang xem.

Bạn LÊ VĂN KHOA (Saigon) :

Ty quản lý sẽ trả lời bằng thư riêng về việc mua báo của bạn.

Bạn X. D. :

« Đời Mới » không chuyên những thư có tính cách riêng ấy.

Cô LỆ HOA (Chợ Lớn) :

Cám ơn cô. — Sẽ gửi trả lại cô.

Bạn SONG NHỰT NỮ (Hà Nội) :

Có bạn H. L. ở Saigon muốn biết địa chỉ bạn để liên lạc thư từ, bạn bằng lòng cho bạn ấy rõ không?

Bạn NGUYỄN VĂN XUÂN (Paksé) :

Nhà xuất bản « DÂN MỚI » đổi tên là « NGÀY MỚI » để khởi lâm với tờ « DÂN MỚI ». Không có tạp chí « NGÀY MỚI ».

Nhà xuất bản « NGÀY MỚI » phát hành :

— Tuần báo ĐỜI MỚI

— TIN MỚI sắp ra

— Tập văn SONG MỚI (không định kỳ) đã phát hành tập 1.

Bạn SÁU và chị PH. (Huế) :

Đã chuyển thư ấy cho anh Cư. Chưa đến Trung được. D.T.

Bạn NGUYỄN CAO HOÀNG (Saigon) :

Cám ơn bạn đã giúp ý kiến về tờ « TIN MỚI » sắp phát hành.

Một BẢN ĐỌC Ở (Saigon) :

Cám ơn bạn đã giúp ý kiến ranh rẽ cho tuần báo ĐỜI MỚI.

Bạn VŨ CHI HIẾU (Saigon) :

Cái sọc đó chạy dài từ trên hai chữ ĐỜI MỚI xuống dưới có ý nghĩa : TRANH ĐẤU KHÔNG NGUNG.

Bạn CHÂU LIÊM (Huế) :

Vui lòng chiêu ý bạn.

Bạn NGUYỄN VĂN TỔNG (Sade) :

Bạn gửi tiếp cho vài trang nữa, Tòa Soạn cần xem lại mới trả lời bạn biết được.

Bạn PHAN HUỲNH SANG (Vientiane) :

Có nhận được bài của bạn. Sẽ đăng nhưng bây giờ chưa thuận tiện. Mong bạn chịu phiền đợi.

Bạn LUÔNG PHẬT (Saigon) :

Đang xem.

Một bạn đọc (Saigon) :

Rất cảm ơn bạn đã giúp cho nhiều ý kiến về tờ XUÂN ĐỜI MỚI.

Bạn ĐỖ TẤN XUÂN (Huế) :

Những bài khác chưa tiện đăng, Bạn Nguyễn Hoài muốn biết địa chỉ bạn.

G. T. gửi lời thăm bạn và P. L.

Cùng các bạn thơ ĐỜI MỚI :

Bắt đầu số này Trần Doãn không phụ trách mục « đọc thơ các bạn » nữa. T. D. đã chuyển những bài thơ và những bức thư các bạn cho bạn phụ trách mục D. T. C. B.

ĐỜI MỚI số 50

SAIGON NGÀY MAI

- Các khu vực đông đảo dân chúng cần phải có vệ sinh, thoáng khí.
- Sự sống chen chúc, khốn khổ của thị-dân lối tại ai ?

trường thuật của VŨ LĂNG

SAU khi chiến sự bùng nổ trên đất Việt Nam, bộ mặt của thành phố Saigon thay đổi hẳn. Tuần tự theo thời cuộc ngày một biến chuyển, dân số Saigon ngày một tăng thêm mãi.

Từ 500.000 người lên một triệu rồi ngày nay gần tới hai triệu.

Lẽ tất nhiên một khi dân số tăng thì những phương tiện giao thông cũng tăng theo. Do đây đã đưa đến hai vấn đề quan trọng :

- 1) Nhà cho dân sở.
- 2) Đường sá cho xe cộ.

Vấn đề nhà ở trở thành một vấn đề cần phải giải quyết cấp bách để chừa dựng số dân chúng mỗi ngày đỡ xô về thủ đô một thêm đông. Số dân chúng này một phần lớn đang đậu « tấp » đó trong những điều kiện khô nǎo.

Bó là chúng ta chưa với nghĩ đến sự phát triển tự nhiên của số dân chúng ngọt 2 triệu người trong ngày mai. Trước tình trạng ấy bắt cứ một giải pháp nào nêu ra giữa lúc này cũng đều cần thiết cả. Có lẽ cùng có một ý nghĩ giúp ích chung như thế, nên mời đây ông Pineau giáo sư trưởng Cao đẳng Kiến trúc ở Hà Nội, đã dâng dân trình bày về « Saigon ngày mai », tại Hội khảo cổ Đông Dương.

Ông Pineau đã nêu lên một vấn đề hợp thời. Diễn giả nhấn mạnh rằng vấn đề sửa sang lại thủ đô đã trở thành một vấn đề của chính phủ. Đề chứng thực cho lời nói, diễn giả kể lại những tai nạn hỏa hoạn đòn dập xảy ra từ bao lâu nay. Ông nhắc đến chương trình dự tính xây cất các dinh thự các bộ, và việc kiến thiết không những một trường thuốc và ngay đến cả một trường Đại học cũng sẽ gặp bao khó khăn vì vấn đề đất đai.

Ông cũng không quên nhắc đến giao thông hiện thời mà luôn cả về sau nữa. Phải nói rộng các con đường. Đi song song với những đường lưu thông của xe hơi, cần phải nghiên cứu việc làm thêm những mối đường khác dành riêng cho người đi xe đạp.

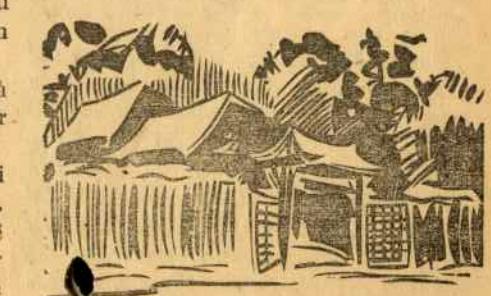
Ông vạch rõ rằng hiện các nước trên thế giới đã chấp thuận một chánh sách chung về vấn đề cải tạo các khu vực có đông dân chúng ở. Ở Mỹ các khu vực này đều được xây cất trên những vị trí đặc biệt, đúng theo khuôn mẫu của sở Địa Hình, ở chỗ sạch sẽ, thoáng khí. Tình trạng này hiện nay Saigon Cholon không có, vì ai muốn ở đâu tùy ý và ở cách nào cũng được.

Diễn giả nhấn mạnh rằng vấn đề nhà cửa hiện là một vấn đề rất phức tạp. Nó có liên quan với nhiều vấn đề khác, không những với vấn đề đất, mà còn liên quan đến cả điều kiện kinh tế, đến đời sống của mọi tầng lớp dân chúng nữa. Nhưng đó không phải là một cơ để thối lui mà trái lại phải can đảm và hăng hái thực hiện cho được chương trình bằng đủ mọi phương pháp.

Giải pháp hiện nay đối với vấn đề nhà cửa là làm sao tạo nên những xóm « sống chung » gọn gàng và vừa đủ, ở mỗi xóm riêng như thế đều có : khu vực buôn bán, trường học, nhà thương, nhà thờ, đèn miếu, sân thể thao và giải trí, và những sở công cộng riêng. Những xóm này sẽ ngăn cách các đường giao thông lớn của xe hơi, nhưng sẽ nối liền với các xóm khác, và khu vực trung tâm của thủ đô bằng những đường chạy thẳng.

Sau khi đã trình bày rõ ràng, từng thành phần một, diễn giả kết luận : « Quốc gia trẻ trung Việt Nam cần phải xem vấn đề « sửa sang thành thị » như sự tổng hợp của những phương pháp sẽ làm cho một quốc gia sống hòa hợp theo nhịp đời sống mới. »

Cần phải mạnh dạn hăng hái khai trương chánh sách thành thị để đem lại cho mọi người dân sức khỏe và đời sống xứng đáng.

ĐỜI MỚI số 50

T RONG sự cố gắng của ban Việt Kịch Năm Châu, một sáng kiến mới vừa được thực hiện với kỹ thuật dùng ánh sáng mới.

Đây cũng là lần đầu tiên, sân khấu xứ này áp dụng từ ngoại tuyến (rayons ultra

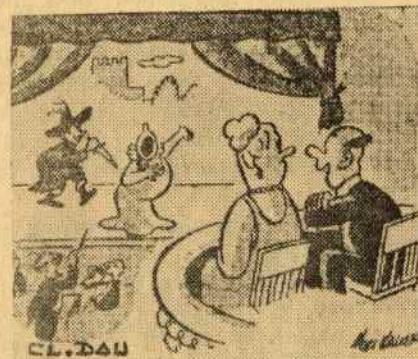
Cô KIM LAN

violet), cực thanh quang (lumière supra bleue) và ánh sáng Wood.

Trong vở « Tinh ghen vương giả » ở hồi sau cùng, kỹ thuật này đã được đem ra trình bày. Trước sự mới lạ, chói mắt và thử ánh sáng mới, khán giả trầm trồ thích thú. Không ai phủ nhận sự thành công ngay trong bước đầu sử dụng điện quang mới của ban Việt kịch trước công chúng.

Nhưng kết quả ấy chắc không làm cho nhà đạo diễn Năm Châu bớt thận trọng trong công việc trình bày một vở tuồng. Vì phần ánh sáng chỉ là một bộ phận trong sự cầu tạo nên một buổi diễn xuất, không thể lấn át được toàn thể. Cái khung đẹp vẫn tăng thêm giá trị của một bức tranh, nhưng người xem tranh bao giờ cũng chú trọng đến phần chính tức là phần của họa sĩ.

Chồng.— Suốt buổi diễn kịch, chỉ có lớp * này là tôi vừa ý nhất.

Chồng.— Suốt buổi diễn kịch, chỉ có lớp * này là tôi vừa ý nhất.

ĐẠI HÀI

Trong lúc Anh vận động lập một lực lượng thứ ba tại Liên Hiệp Quốc, giữa hai khối Nga Mỹ, cũng như Án Độ đã muốn là lực lượng thứ ba ở Á đông, giữa hai vùng ảnh hưởng, các nước ở trên thế giới cũng thường nhau đến lực lượng thứ ba, ở ngay trong một quốc gia.

Lực lượng thứ ba ra sao ? Bác sĩ Hồ Thích mà người ta cho là thủ lãnh đệ tam thế lực ở Trung Hoa gần đây có tuyên bố rằng : « không thể có lực lượng thứ ba được. »

Chẳng những ở Trung Hoa mà giữa quốc tế cũng thế. Dù nước nào có muốn lập lên, có cũng không thể phát triển mạnh mẽ. Trong hiện tình thế giới chỉ có hai đường, một là theo Nga Sô, hai là chống lại, chứ không có con đường nào khác. Nghĩa là ngoài ra không có địa vị.

Lực lượng thứ ba có thành văn đê hay không ? Chẳng tốt theo tài liệu của nhà ngôn luận Pháp, Jean Jacques Brieux, tác giả cuốn « Trung Hoa, từ quốc gia đến cộng sản » do nhà xuất bản Seuil, trích dịch một đoạn nói về lực lượng thứ ba để bạn đọc hiểu thêm về vấn đề này.

ĐỜI MỚI

Về phần tài tử biểu diễn của Tinh ghen vương giả (một vở viết phỏng theo kịch ngoại quốc ?). Năm Châu đã tỏ ra già dặn thêm với kinh nghiệm trong nghề. Kim Lan tiến hơn trong các vở trước, về cử chỉ, và nhất là đối thoại, đã bớt được nhiều cái giọng nói lối, trưởng chừng như sấp sỉ ca trong lúc nói chuyện. Ngọc Swong có thể xuất sắc hơn nữa, nếu trong lúc biểu diễn, quên mình là Ngọc Swong đang ở trên sân khấu, để sống hẳn với nhân vật đang sắm, nhất là ở màn cuối. Bảy Nhiều vẫn vững vàng. Ngọc Đán cần cố gắng nữa cũng như Văn Lãm.

Y phục và hóa trang, ban Việt kịch nên chăm chút hơn nữa để cho được hòa hợp chặt chẽ với nhân vật và câu chuyện.

ĐẠI HÀI

Đại tướng Marshall đã tuyên bố một câu như sau này để định rõ tình trạng chính trị của Trung Hoa vào năm 1947. « Tình hình có thể cứu vãn được nếu quyền chính được giao về cho nhóm tự do trong chính phủ và những nhóm thiểu số nắm giữ. Họ là những nhóm người vẫn thiếu lực lượng về chính trị để hành trưởng được thế lực của phe họ.

Phái tự do là những người đứng giữa, những người của lực lượng thứ ba, Chính Quốc Vụ Khanh Mỹ đã nhằm vào « phái » ấy để dùng họ đứng ra làm môi giới. Nếu ông đã thất bại, một phần cũng do nội bộ chính phủ như là bộ chiến tranh không thành thạo nhận sự môi giới ấy ; hơn nữa là bởi không một đảng nào có thể nắm nổi quyền chính, trừ hai đảng Quốc dân và Cộng sản ra.

Sau lưng Quốc dân Đảng và cái « quan niệm » chính trị mù mờ của họ, còn có cả hàng trăm ngàn cây số vuông, và hàng triệu dân cày, thành thị, các tay địa chủ tư sản, thợ thuyền đều muốn đấu không vẫn nhằm mắt tuân theo chính phủ, và hơn nữa có cả hàng ngàn ông địa chủ và đại tư sản nắm giữ trong tay áp lực của kinh tế, tham dự vào chính quyền. Quân đội thì có cả hàng triệu binh sĩ thực hành mệnh lệnh của Tưởng Giới Thạch. Sau cùng là chính phủ với pháp luật riêng, với đạo binh công chức, Quốc dân đảng có trong tay quyền chính, tóm lại họ là chính phủ của Trung Hoa.

Về phần đảng Cộng sản, họ kiềm soát hàng ngàn cây số vuông, hàng triệu dân cày và thợ thuyền ; chỉ huy một đạo quân gồm cả hàng trăm ngàn binh sĩ, và có cả

ĐỜI MỚI số 50

GIỮA HAI KHỐI ẢNH HƯỞNG MỸ VÀ NGA

LỰCLƯỢNG THỨ BA CÓ THÀNH VĂN ĐỂ KHÔNG ?

một bộ máy chính trị, sẵn sàng thi hành các nguyên tắc của đảng. Tóm lại đảng Cộng sản cũng tạo nên luật pháp, và cai trị.

Ngoài ra, những người của lực lượng thứ ba không có lấy một chủ nghĩa gì cả, cũng không có đất đai để thực hiện những sự cải cách, để cai trị. Lúc dã bị săn đuổi bắt bớ họ trốn ra ngoài quốc, sang Hong Kong, sang Singapore, sang Phi luật Tân.

Họ không có bộ đội, dầu là bộ đội dân chúng do các phần tử trong đảng tạo nên. Họ cũng không có giai cấp nào nâng đỡ cả.

Không luật pháp, không chính phủ, họ chỉ là từng nhóm người không đóng lâm (vào khoảng 50.000 trong số 470 triệu người). Thông minh, nhiều ý chí, lực lượng chính của họ là lời họ nói, là các vấn kiện do họ viết ra. Sau lưng họ không có gì cả. Đó là những người « Tây » nhất trong các chính đảng Trung Hoa. Vì ở phương Tây, rất ít có một đảng chính trị nào có sẵn trong nước quân đội đất đai, và dân chúng riêng. Phần nhiều các đảng chính trị ở phương Tây đều hoạt động bằng chương trình riêng với các đảng viên và cấp lãnh đạo của họ.

Quốc dân Đảng là đảng của các tay địa chủ phong kiến, của những tay đại tư sản, của nhóm quản nhân, tóm lại của giai cấp thống trị.

Cộng sản đảng là đảng của dân cày, của thợ thuyền, của giai cấp bị thống trị.

Bảng của lực lượng thứ ba, theo phương Tây, thường thường là đảng của giai cấp trung lưu : của tiểu và trung sản gồm có : tiểu công nghệ gia, thương gia, công chức, và người làm công nhặt.

Ở Trung Hoa, giai cấp trung lưu không quan trọng lắm. Trong một quốc gia mà phương cách cấu tạo xã hội hay còn

ĐỜI MỚI số 50

vẫn quá phức tạp của Trung Hoa, các phần tử trí thức đều ở giai cấp thống trị mà ra. Sau cuộc Cách Mạng, mọi tầng lớp trí thức khác đã nảy sinh ra từ trong quần chúng, thừa hưởng được sự quan hệ của nền học văn dân chủ. Đồng thời một vài phần tử trí thức trong giai cấp chủ quyền cũng bỏ các phương pháp suy tưởng của họ, và trở thành những tay cù khét của nền chính trị Tân Tiến.

Chính những phần tử trí thức ấy đã hiểu thấu quyền lợi của giai cấp trung lưu nên đã đứng ra đại diện cho giai cấp ấy. Quan niệm chính trị tự do chủ nghĩa của « con đường thứ ba » phát sinh ở những người đại diện của nghề nghiệp tự do, và chính những người tri thức chuyên nghiệp như : kỹ giả, tiểu thuyết gia, thi sĩ, họa sĩ, nhà soạn nhạc, tác giả bi kịch, và luôn cả các tài tử sân khấu và màn ảnh. Mấy năm về sau báo chí đã phát triển quan trọng, số phát hành một vài tờ báo lên rất cao.

Nhưng các Kỹ giả lại bị bạc đãi. Họ không thể nào bày tỏ ý kiến riêng nếu ý kiến họ khác với ý kiến của chính phủ. Báo chí đều bị kiểm duyệt trước.

Tuy vậy nhờ nói xa nói gần, nhờ phát hành bí mật, họ cũng có cách để bình vực và bày tỏ được quan điểm riêng. Với các nhà làm báo, sự bất bùi, tù đày, đóng cửa, đập phá cướp bóc tống soạn do những tay cai phá hoại của Cảnh sát Cảnh phò Trưởng là một chuyện thường ngày.

Văn nhân, nghệ sĩ cũng đều sống trong tình trạng ngặt nghèo. Vẽ, viết, hay soạn nhạc đều là những việc không đáng kể. Phần nhiều những người này sống trong sự lo sợ, nếu không thì cũng là nghèo khổ. Một vài người tên tuổi như Quách mạc Nhược vừa là thi sĩ, khảo cổ vừa là một tay bút chiến nổi danh, đã sống trong cảnh nguy hiểm, Lau Shaw (?) Chủ tịch Hội Văn Nhân Trung Hoa, tác giả những tiểu thuyết nổi tiếng (nhất là ở Mỹ). Lâm ngự Đường hiện nay là Trưởng Ban Văn Hóa tại Viện Văn Hóa Liên Hiệp Quốc.

Chính những đại học đường đã cung cấp một phần lớn chiến sĩ cho quân đội tự do. Khởi điểm của ảnh hưởng trên chính là phong trào sinh viên nổi dậy vào ngày 4 tháng 5 năm 1919; sau này các thương gia nối tiếp phong trào ấy. Đó là phong trào phản kháng chống Nhật xâm lăng, phong trào ái quốc.

Như vậy, là giai cấp trung lưu đã đánh dấu từ trong nguồn gốc bằng một nét đặc điểm : lòng ái quốc sau này đã trở thành ái quốc chủ nghĩa và thịnh thoảng di sang bài ngoại chủ nghĩa.

Ký sau :

Lực lượng thứ ba có đứng vững được không ?

TIẾNG DỘI VỀ CUỐN TIỂU THUYẾT

« SOLEIL AU VENTRE »

sắp quay thành phim ở Việt Nam

SAU khi đăng bài của bạn Hoàng Thu Đôn nói về cuốn tiểu thuyết « Soleil au ventre » của Jean Hougron, chúng tôi có nhận được một số thư và bài của độc giả góp bàn về câu chuyện trong sách sắp đưa lên màn ảnh. Tôn trọng ý kiến xác đáng của bạn đọc, chúng tôi vui lòng đăng sau đây ba tiếng nói của một nữ giáo sư, một sinh viên và một bạn yêu chuộng màn ảnh.

ĐỜI MỚI

TIN một hằng quay phim Pháp do một nhà dàn cảnh trú danh vừa qua Sài Gòn tuyên bố sẽ chọn một số người Việt để đóng cuốn phim « Soleil au ventre » trong đó có một vai nữ là nhân vật chính, tôi cũng như nhiều chị em vẫn theo dõi để được biết ai sẽ được hân hạnh đó.

Có tờ nhứt báo ở đây lại kê ra một loạt các cô đào sân khấu từ Nam chí Bắc: Phùng Há, Thanh Tùng, Bích Thuận, Kim Cúc, Sáu Ngọc Strong, Ái Liên, Kim Chung và đặt câu hỏi

Chị em nào chịu đóng vai Mỹ Diệm để bôi nhọ phụ nữ Việt Nam trên màn ảnh?

NGUYỄN THỊ MAI

nữ giáo sư trường tư thục Saigon

cô nào sẽ được chọn để đóng vai Mỹ Diệm?

Ái cũng nghĩ rằng cuốn tiểu thuyết sẽ rứt ra chuyện phim chắc là phải ý nghĩa, đúng đắn có giá trị. Và cuốn phim sắp quay, nói cả tiếng Pháp và Việt, sẽ là một công trình hợp tác nghệ thuật đáng kể.

Đến chừng đọc bài của ông Hoàng Thu Đôn nói về cuốn « Soleil au ventre », trên tuần báo Đời Mới, tôi mới thất vọng.

Rồi tìm đọc đến cuốn tiểu thuyết, tôi lại càng thất vọng hơn nữa.

Thì ra vai người dàn bà Việt Nam trong chuyện với cái tên khá ái Mỹ Diệm kia chỉ là một cô gái khả ố, do óc bịa đặt đến tối của một nhà văn khêu dâm để ra.

Dưới ngòi viết của tác giả thì Mỹ Diệm là một cô gái xuất thân từ chốn đồng ruộng, nhưng lại nói tiếng Pháp rất thạo, diễn tả tâm tình như một cô dầm, và cũng yêu đương (nếu nghĩa trắng trợn như) theo lối tây phương. Phản trắc, thích xa hoa,

nói láo, ham cờ bạc như tất cả đàn bà Việt Nam (nguyên văn), ngoài ra những sự lăng loè đèn tro trào, bỉ ổi của một người dàn bà mê nhục dục, đó là hình ảnh cô gái Việt dưới con mắt của « nhà văn thuộc địa » Jean Hougron.

Không hiểu biết gì về phụ nữ V. N. cả, ông Hougron đã vô tình hay cố ý bôi nhọ người dàn bà Việt một cách tàn nhẫn! Có lẽ ông đã quên phép lịch sự tây phương để di tói chỗ phi báng bạn gái Việt một cách quá đáng kia!

Hàng quay phim « Soleil au ventre » muốn tái diễn việc tự tử của gánh

XEM xong bài của ông Hoàng Thu Đôn, tôi đã kiểm mua cuốn « Soleil au ventre », và cố đọc cho hết, dù tiểu thuyết này tầm thường lắm.

Đối với cuốn sách chứa đựng nhiều ý tưởng không được sạch sẽ và tốt đẹp của tác giả, chẳng riêng đối với Việt nam mà thôi, tôi nghĩ rằng những lời phê bình của Ô. H. T. Đ. còn là rộng lượng quá.

Đưa ra một hình ảnh dâm dật, phản trắc, thuộc phường « trốn chúa hại chồng » để tiêu biếu cho người dàn bà Việt nam hiện thời, ông Jean Hougron vô tình hay cố ý lăng nhục cả người Việt.

Có lẽ sự chung dung của nhà văn thuộc địa với một hạng gái truy lạc, cẩn bã của xã hội Việt Nam quen thuộc quá đến đối với trí tuệ trọng tác giả tạo ra một nữ nhân vật sặc mùi « hộp đêm » ấy chăng? Khốn một nỗi là Jean Hougron lại anh hùng hóa cô gái ấy, tượng trưng cho một sự hợp tác có ý thức mà « chính xác thịt » của người da trắng đã bắt đầu làm cho tôi yêu », theo đúng lời nói của Mỹ Diệm.

Và cái người mà cô gái Việt mê đắm đó lẽ tất nhiên theo tác giả thì cũng bắt đầu bởi khoái lạc vật dục là một anh chàng đã giết vợ tại Pháp, cái tên đổi họ qua Đông dương sinh nhai, rồi hại luôn cả người vợ Việt Nam buổi đầu nura, và cướp vợ bạn đồng hương, cờ bạc bvip, buôn lậu... Một người khả ố như thế kè ra sánh đôi với cô ả dâm logn Mỹ Diệm thì cũng xứng đầy, nhưng đưa ra những nhân vật ấy để tượng hình cho một mối tình Pháp Việt, thì kẻ tác giả đã quá quắt lầm.

Với mục đích khêu dâm để bán sách cho chạy, tác giả « Soleil au ventre », dù muộn hay không, cũng đã làm nhơ đến thanh danh của bạn gái Việt.

Rồi đây sự bôi lợ ấy lại hiện hình lên màn ảnh trong một nữ tài tử Việt Nam. Ai sẽ có can đảm mà nhận lấy vai Mỹ Diệm?

Tôi tin rằng vì tinh thần dân tộc, vì tinh thần của cả phụ nữ Việt Nam, sẽ không có một chị em nào nở ra đóng một nhân vật bỉ ổi để bôi nhọ người Việt Nam trước thế giới.

Dù cho có kẻ nhảm mắt làm liều đi nữa, tôi tin rằng dư luận Việt Nam sẽ không tha thứ trước một sự « bẩn minh » nhục nhã như thế được.

xiếc ngoại quốc đã khinh thị người Việt chăng?

LÊ HOAN
Sinh viên, Saigon

tượng riêng mà giới thiệu người đàn bà Việt một cách quái gở.

Và bây giờ người ta lại định cụ thể hóa cô gái Việt ấy lên màn ảnh. Nghĩa là khán giả sẽ thấy một cô gái Việt Nam theo đuổi một lý tưởng thân ái đối với Tây phương theo đúng ý của tác giả bằng cách hiến dâng xác thịt cho hết người này đến người nọ. Và nhữ những kinh nghiệm chung dụng trong xác thịt mà Mỹ Diệm giác ngộ rằng người da trắng không phải đáng ghét như đồng bào của nàng đã làm tưởng!

Sự thật thì người Việt nam ngày nay đâu còn cái ốc phản biện màu da mọi cách hép hối như ông Jean Hougron đã làm tưởng. Và cảm tình của người Việt đối với người Pháp đều có phải là ở trong chỗ vật chất xác thịt như ông đã nghĩ một cách đại dột như thế. Cũng như cảm tình của thanh niên Việt nam đối với văn chương nước Pháp không phải là đối với loại sản phẩm tinh thần họ dâng như Soleil au ventre của Jean Hougron. Mà trái lại.

Cái quan niệm còn sặc mùi thực dân lạc hậu của tác giả trong cuốn Soleil au ventre chỉ đem lại sự phản nổ cho những người Việt sau khi đọc qua tiểu thuyết này.

Đến lúc đưa lên màn ảnh, chắc là cuốn phim sẽ gấp phai trường hợp ngày xưa của một chủ rạp xiếc ngoại quốc qua Việt Nam đem người Việt ra diễu cợt « Mày an-na-mít! ». Rồi bị khán giả khẩu nói tẩy chay đến dỗi gánh xiếc phá sản, tên chủ phải treo cổ tự tử.

Trong lúc định thực hiện « Soleil au ventre » thành phim, tướng ông chủ hãng Pathé nên nghĩ đến oai uy chuyện trên đây làm một bài học tốt. Người Việt nam không tha thứ cho những ai phi báng minh để trực lợi đâu!

ĐỜI MỚI số 50

T ứ hai tuần nay báo chí ở Saigon loan tin một nhà dàn cảnh tên tuổi của Pháp sang Việt Nam để quay một cuốn phim mà cốt chuyện xảy ra ở đất Việt và do một thiếu nữ Việt đóng vai chính cùng một số vai phụ cũng là người Việt. Thú thật với các bạn hâm mộ xiêng, khi nghe tin này tôi đã lấy làm vui thích. Trước hết là vì tôi tin tưởng ở nghệ thuật điện ảnh sẵn có của người Pháp, sau nữa là tên tuổi của nhà dàn cảnh Henri Decoin sẽ bảo đảm cho sự thành công, về phương diện kỹ thuật. Có lẽ các bạn cũng như tôi, sau khi thấy sự kém cỏi của « Mật trang nhiệt kỵ » chúng ta vẫn chờ đợi ở các phim có người Việt Nam khác sau này. Cuốn phim « Soleil au Ventre » sắp quay ở Việt Nam có lẽ sẽ đáp lại một phần nào sự mong mỏi của chúng ta chăng? Về mặt tinh thần? Trước khi trả lời các bạn về câu hỏi tôi đã nêu ra, tôi xin phép kể vắn tắt một câu chuyện cũ.

Một thiếu nữ Việt (ai sẽ có can đảm đóng vai này?) đẹp, thông minh, có học đam mê thân xác mình để hiến dâng cho hết người này đến người khác (không phải là người Việt Nam) vì... « thích thú xác thịt » của người da trắng » (đúng nguyên văn tôi già).

Thiếu nữ này, Mỹ Diệm, sẽ bộc lộ thân hình nồng nàn, chứa đầy dục vọng, để

Bạn con buôn chóp bóng sẽ cười khán giả Việt vừa ngu vừa dốt...

của XUÂN TRƯỜNG

mơ tròn, khêu khích các tình nhân ngoại quốc trên màn ảnh.

Trong lúc ngõ xem, lòng tôi cứ cảm thấy rộn lên một nguồn cảm giác thích thú mỗi khi nghe Đàm quang Thiện đóng vai bác sĩ cắt giọng... thôi miên bằng tiếng Việt miền Bắc. Chỉ có bấy nhiêu thôi! Ngoài ra là một sự, lúc tôi đến xem hồ khi tôi thấy từ một tấm mờ bia cũng làm bằng tre đơn phai vôi trắng cho đến mấy người lính cảnh sát trong một câu chuyện xảy ra tại Bắc Việt cũng mang sắc phục của nhà binh quốc dân Đảng! Thật là mỉa mai!

Đó là tôi miễn không nói đến cuốn phim « Trận phong ba » chỉ quay trong 15 ngày! Cứ mỗi lần thấy một cảnh trí giả tạo do nhà dàn cảnh lồng trong cốt phim Việt Nam bày ra trên màn ảnh lòng tôi lại cảm thấy nhói lên.

Cảm giác bị kim châm 13 năm trước lại trở về trong lòng tôi khi nói đến cuốn phim « Soleil au Ventre ». Vì 13 năm trước, người Việt đã xem phim Việt do người Tàu quay đã thấy tủ nhục vì vẫn đê kỹ thuật. Thị 13 năm sau, tuy chưa được xem cuốn phim người Việt đóng chung

với người Pháp, người Việt cũng đã cảm thấy trước sự tủ nhục về tinh thần: Chắc các bạn cho tôi quá bị quan chứ gì? Thị đây bây giờ các bạn thử cùng tôi nhâm nhấp lại, ngồi yên, và tưởng tượng trước mắt các bạn cuốn phim « Soleil au Ventre » đóng theo cuốn tiểu thuyết của Jean Hougron đang lần lượt hiện ra trên màn ảnh. Bạn hãy nhớ rằng chung quanh bạn có nhiều người Việt và có cả người ngoại quốc. Và đây là cuốn phim đang chiếu:

Một thiếu nữ Việt (ai sẽ có can đảm đóng vai này?) đẹp, thông minh, có học đam mê thân xác mình để hiến dâng cho hết người này đến người khác (không phải là người Việt Nam) vì... « thích thú xác thịt » của người da trắng » (đúng nguyên văn tôi già).

Thiếu nữ này, Mỹ Diệm, sẽ bộc lộ thân hình nồng nàn, chứa đầy dục vọng, để

Bạn con buôn chóp bóng sẽ cười khán giả Việt vừa ngu vừa dốt...

của XUÂN TRƯỜNG

mơ tròn, khêu khích các tình nhân ngoại quốc trên màn ảnh.

Trong các hò tắm, trên xe hơi, trong phòng ngủ, Mỹ Diệm sẽ biểu diễn « vành ngoài bảy chữ vành trong tám nghề », phô bày không ngại ngùng những gì đáng chê đênh nhút của một người dàn bà biết tự trọng, nhút là đó lại là một phụ nữ Á đông.

Suốt cuốn phim, Mỹ Diệm thay đổi tinh nhân như xi-lip, và sau cùng bỗng cả người chồng mà nàng đã thay ơn nặng, nghe theo tiếng gọi xác thịt, dì cùng tinh nhân, một tên sát nhơn và bất lương.

Hết. Đến bội sảng, chúng ta đứng lên. Bạn và tôi sẽ thấy gì? Những khán giả Việt Nam có mặt trông rách đều thẹn thùng cúi mặt lặng lẽ cầm đầu đi. Chúng ta tưởng chúng vừa bị ai đó cả một thùng rác da dày lén đầu.

Nếu hôm đó, chúng ta chen nhau mua vé để xem phim Soleil au Ventre thì chắc chắn là bọn con buôn nghệ thuật điện ảnh sẽ vừa hốt tiền vừa cười thầm người Việt Nam vừa ngu vừa dốt, bỗn tiện ra để hứng lạy sỉ nhục.

VIỆT CHO AI?

II

Tôi đã hỏi bạn
sóng như thế
nào trong khi sáng tác, vì ngày nay
sóng và viết, hai
việc ấy không thể
tách rời ra được.

Sóng với đề tài, thì sáng tác của
bạn mới đứng vững được. Thế hệ «nhà
văn thấp ngã» đã cáo chung, bạn
không dám mình vào sự sống thực tế,
thì viết được gì? Trong cuộc sống của
chúng ta hiện thời, thực tế dồi dào,
linh động gấp trăm lần tưởng tượng.
Tác phẩm giá trị nhất là xé lòng thực
tế đời sống con người mà ra.

Sóng trong thực tế để sáng tác,
nhưng bạn sẽ sống như thế nào? Đời
sống và tác phẩm của nhà văn dính
liu mít thiết với nhau. Đời sống quyết
định tác phẩm cũng như vật chất quyết
định tinh thần. Bạn không thể sống truy
lạc mà sản xuất ra được những tác
phẩm lành mạnh, tiến bộ. Cũng như
sống xa với quần chúng thì có thể nǎo
viết được cho đại chúng.

Những cảm nghĩ, băn khoăn, đau
khổ của bạn đâu phải là của đại
chung, nếu bạn không cùng ở trong
tầng lớp của họ. Giam mình trong
thành phố bụi bặm, bạn làm sao ca
ngợi đồng áng cho tự nhiên? Cách
biệt hẳn với đời sống thợ thuyền, bạn
viết đúng thế nào được về họ?

Muốn hay không, đời sống, giai cấp
của bạn vẫn quyết định lớn về sản
phẩm tinh thần của bạn. Nhưng điều
cốt yếu là tư tưởng của bạn có tiến
bộ hay không? Chắc là người bạn trẻ
văn nghệ sẽ trả lời: Viết cho những lớp
người đang đi lên, những người xây
dựng ngày mai...

ĐẠI MẠCH

ĐƯỜNG SANG BA THỰC

Đường sang Ba-thực mây xanh dịu,
Sao chẳng theo phò Hồn Bài Công?

H.M.

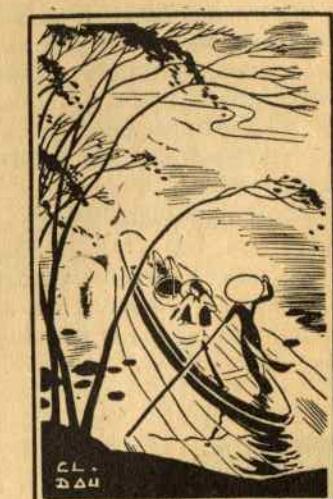
Ba-thực
Lá vàng... lá vàng...
Ba-thực
Rừng hoang... rừng hoang...
Cờ reo trong nắng ấm
Binh Hồn cười say sưa
Mây trời không ấm đậm.
Suối ngọt trời lặng lờ.
Đường nhỏ cheo leo viền mép núi
Một đoàn binh Hồn
Giáp nhuộm chàm xanh
Chân không nhịp khúc quân hành

Mây ngũ sắc vờn trên miền Ba-thực.
Gió buồn reo vỉ vút
Đèo cao liền đèo cao
Nếu mòn xuôi hun hút
Miền Ba-thực đất lành, cây trái ngọt
Lòng người trong như nước suối
rừng già
Trai hiên ngang, đời lạnh ý xa hoa
Gái bình dị, đời mùa son phấn.
Mắt vương mùa hận
Tim nhịp oan cừu
Rừng rậm nghìn năm ôm núi lạnh
Cây ngàn trúc lá giữa hoang vu

NGÂM MIỆNG

Chiều tím xôn xao áo mộng hiền,
Sông dài khép chặt mối tơ duyên,
Sáu năm lưu luyến tìnhдан dở,
Đêm trời mìn mìn đau giặc huyền.
Ta bước lênh đênh tiếng nguyệt cầm,
Con đò xao lắng bến trăm năm;
Tương tư một lá chiều thương nhớ,
Lor lững trời mây một cánh chim.
Từ đờ xa quê vọng bến xuôi,
Chiều đi chiều lại nhớ chơi vời.
Em người xóm cũ, anh lý khách,
Hai ngò giờ đồng Tương giỗ sút sùi.
Biết đến bao giờ mới thấy nhau?
Con đò hạnh ngộ giữa đêm sâu...
Em rưng rức khóc ngày quan tài,
Anh thức ba đêm trăng nguyên cầu.
Những đóa linh hồn lạc trăng trong,
Nghe sao đồ rụng lệ muôn trùng;

Quê hương sương rũ màu xa cách,
Nhắc nhớ làm chi tiếng núi sông.
Đỗ TẤN XUÂN

TÙY BÚT

MÁY NHỊP CẦU TRE

KHÔNG biết từ đời nào, một con hổ đã
ngăn cá hai thôn La Ý và Phố Trì. Muôn nỗi
hỗn lồng giữa hai thôn, người ta đã bắc máy nhịp
cầu tre vắt qua lồng hổ.

Ngày xưa, đời bắc lai lịch nghe vèo nhè
nhau đến bắc trảng cá đầu. Nhưng từ ngày có
máy nhịp cầu, gió hòn hòa đã thuận chỗ hổ để
bờ những nồng sầm, mây trưa rẽo cũng từ đây, nhịp sống giữa hai thôn
được đùa hòa và dâu xem lắt dâu cảm thông nhau qua máy nhịp cầu
chênh vênh.

Cầu thân Phố Trì được chở sang thôn La Ý cho tháo những lá trầu trọi.
Nước ngọt của giòng sông bên thôn này làm dịp lòng đền thần kia. Tiếng hò
vọng trong tóc gió, cả hai thôn đều được nghe trong những chấn dịa dịa.
Tiếng gáy vọng bên thôn này vang nhức gáy trưa u u, âm vang của thần đèn
thôn kia.

Khi ngày mù vắng thôn xóm, lúa tím gặt hơ nắng trùi qua cầu, trên
máy thân tre cũng như treo đêng vè, lúa rải bằng súng chờ hương đồng
về trang vè.. Ông kia, trong cầu hò như có cù túa vang đêm đẹp, hương mèo
bao la và đêu luôu thương i hờ c đêm đêi cách bướm vang cũng ít nhieu
hoa dai Trai tinh, gai hòn của hai thôn lồng nghe lồng dùi dùi. Nhịp cầu
tre đã nổi hộ lòng cho đời bùi trại gái.

Chàng và nàng, hai người hai thôn, một đêm trăng mèo nhè hòi
tâm sự. Lùm trá g thè rụng dưới đáy hòi, có ai vét hộ cho đỡ lát lòi g
không? Chàng và Nàng xa ca h, nhìn i hau nghe ngào qua máy nhịp cầu thương.

Như g khói lửa nhẹ lồng thôn xóm loạn ly rồi iung qua cầu. Dàn lồng
bắt đầu chạy loạn.

Những bướm chán chạy loạn đầm tên thôn cầu. Một tốp rồi hai tốp
người... Tiếng khóc than hò iết tiếng reo hò Ô hay! Cứ bỗng lát, thành
một toa xe nòng chở những ảu thương. Nhưng thời rồi, hòi g hòn tim râm
của mùa lỵ loạn đã cung cầu iêu nhieu g ban chan đầm ảm ca i vùng gã từ
thôn xóm. Xa kia là rừng xa h hoang lợ...

Nằm trong hoàng hôn sương mèo, ai có nghe cầu khóc từ g giọt tră g
tâm can

Trăng mèo xua sao mà ngọt ngào, nắng chíu xua sao mèo dùi dùi! Véo
một đêm trăng và g, một thân tre bỗng rơi xuống lồng hổ lam vỡ tan vỡ
mảnh trăng thê đêm nao.

***

KHI chúng tôi qua vùng La Ý với ba-ô đầm đê sương giò, thi chiếc
cầu gãy tan tanh. Dưới lồng hổ chỉ còn nhô lên một khúc tre rêu vàng bám
đầy.

Chiều tím xóm iảng rơi vàng rơ, thoảng điêm đê cánh bướm bạc màu.
Chúng tôi đi, nồng vàng và tên ôi vai eo, có em gái trên hành lý. Thầm
lặng nhin gót chân nhau trên ôi eo mòn, chúng tôi cùng ao ước có ngày trở
về nối hòi lồng cho thôn xóm, bắt đài nhịp cầu yêu thương.

Thôn La Ý, một chiều rung nồng
CHÂU LIÊM

LAM GIANG

Thanh thản vọng Lam Giang,
Lam Giang trường thu thủy.
Ngư miết du khưu lồng,
Ngư dương mê nhai hý.
Tý ngắn băng bạo lội,
Hồng đào kiền kỳ quí.
Nguy hòn thẳng như tím,
Khuynh phúc dệc thèn ý.
Ngang vong Lam Giang dầu,
Thôn tim thường sùy sùy.
Thành khùng nhứt thất túc,
Cốt mệt vô dè chí.
Như hòn gian nhon,
Thùa hiềm bái tri úy.
Khứ giả hò thao thao,
La gáy thương vĩ dì.
Để dứa bần háo sanh,
Ná đặc trường như thị,
Nghị khu Thiên nhện son,
Điển tận ngú bách lý.

NGUYỄN DU

SÔNG LAM

Sáng sớm ngó sông Lam,
Sông Lam nước ngập đền.
Cá vích chài cồn gò,
Trâu dê lạc bờ bến.
Bờ lờ tía sầm vang,
Sông vòi như quí hiện.
Nguy hiểm phải lòng an,
Ngữ nghiêm cung trời kien.
Ta ngó bên sông Lam,
Trong lòng luôn xao xuyến.
Chì sợ lỡ chán ra,
Mạng người như mạng kién.
Vì sao người trên đài,
Lâm nguy chẳng biết tồn.
Kẻ trước biết bao rồi,
Người sau còn mãi tiến.
Lòng trời vân háo sanh,
Lòng sao được vĩnh viễn.
Định xeo ngàn quả non,
Lấp bẳng tái đáy biển

VÕ OANH dịch

NHỮNG ĐÚA TRẺ NGỦ MỘT MÌNH MAU LỚN HƠN

● BỘ TRƯỞNG trong nom về sức khoẻ ở Anh sau những cuộc thí nghiệm thấy rằng những em bé nằm ngủ riêng thêm cần và mau lớn hơn những em nằm ngủ chung với người lớn tuổi.

Cuộc thí nghiệm thấy rằng đến năm 6 tuổi đứa trẻ nằm ngủ riêng nặng hơn đứa nằm ngủ chung với cha mẹ là 1 kilô, lên đến 14 tuổi, khoảng cách đó là 5 hoặc 7 kilô. Bộ trưởng đã lấy 1500 đứa trẻ để thí nghiệm thì thấy kết quả rõ ràng như trên.

(New-York Herald Tribune U.S.A.)

ĐÙNG BÁO THÙ MÁY BIỆN THOẠI

● THEO TỜ BÁO Magyar Nemzet thì các đường ở Budapest có cả thảy 900 máy điện thoại để dành riêng cho hành khách đi đường dừng khi cần đến.

Ở một vài chỗ hành khách phải bỏ một đồng hào vào máy mới hoạt động được. Nhưng có lúc hành khách bỏ tiền đền 3 lần mà máy cũng không đưa tin cho họ. Nhà chức trách cũng để phòng vào chỗ có người tức giận sẽ phá phách máy nên đã cho dân yết thi sau đây: « Không được hành hạ nó ». Tuy thế họ cũng tìm cách phá cho được. Cố người chuối vò cà kẹp tóc, có kẻ liệng vào hộp những hạt nút v.v.

(Magyar Nemzet)

ĐÓNG BỨC CÓ 220 TỜ BÁO NGA

● Ở ĐÓNG BỨC hiện có 900 tờ báo hàng ngày, hàng tuần, và tạp chí. Gần một số nữa là báo ngoại quốc.

Báo chí Pháp có 5 tờ, Anh 5 tờ và Ý một tờ. Máy tờ báo này thuộc về phái tả cá. Người dân đầu với 220 cơ quan ngôn luận, Hung xuất bản 119 tờ, Thổ Nhĩ Kỳ 87 tờ, Ba Lan 63 tờ, Báo giá Lợi, và Lò ma Ni mỗi nước phát hành 29 tờ, Trung Hoa và An ba Ni (Albanie) mỗi nước một tờ.

(Well Am Sonntag, Essen)

MỐT ĂN MẶC MỚI Ở MỸ

● Ở MỸ, trong năm nay, một ăn mặc của đàn bà làm cho họ giống như cù cà rốt.

Từ trước đến nay, đàn bà Mỹ tung ra nhiều mốt lảm, lúc họ muốn giống như những con rắn thước tha uốn éo, có khi họ lại muốn như trái đậu, hoặc cây dừa vì lông và năm nay họ muốn giống như cù cà rốt! Năm vừa rồi, họ muốn như cù lồi, mặc váy thật rộng, áo che thân trên lại rất hẹp. Hiện nay họ mặc váy hẹp, áo che thân trên lại rộng và cũng rộng, còn khoàng thênh khắn, dù thử..

Hình bóng của người đàn bà Mỹ có thể nhìn đầu là chân và chân ngược lên đầu.

(Daily News U. S. A.)

MUỐN TRÁNH CHO DÂN LUÂN ĐÔN KHỎI ĐÓI, PHẢI CẮT THÊM NE CHỌC TRỜI

● ĐÃ BẾN LÚC người Anh phải tập sống trong những căn phòng nếu họ muốn tránh nạn

đó. Đó là luận đề được đưa ra trong cuộc bàn cãi rất sôi nổi ở phòng hội đồng nghị viện Nhà & và việc tiếp tế lương thực có ảnh hưởng đến nhau. Thành phố Luân Đôn cứ nói rộng rãi về pia Đóng với hàng ngàn ngôi nhà nhỏ chôn dần nhau gầm đất trước kia trồng lúa mì và cù cải tía.

Theo chương trình kiến thiết hiện nay ở Essex 48.000 mẫu đất trồng trọt sắp được dụng thêm nhà, kết luận ông nghị Hollis nói rằng: « Dân thành phố Luân Đôn muốn tránh nạn đói phải xây cất thêm những ngôi nhà chọc trời mà ở chung với nhau ».

(Daily Mail, Daily Herald Londres)

MỘT LOẠI SÁCH NHỎ, RẺ TỀV,

CHỈ IN TOÀN NHỮNG ÁNG VĂN HAY

● MỘT CÁI CÁCH MỚI vừa xuất hiện trong nghề xuất bản Pháp: loại sách hay bô túi và rẻ tiền.

Chỉ trong ít lâu nữa thứ sách này sẽ xuất hiện. Sách cỡ nhỏ, gọn, bìa in đẹp, giấy tốt, đóng kín, và chỉ in toàn những áng văn hay.

Hình như những tác phẩm của Pierre Banoit, của A. J. Cronin, của André Gide như Koniesmark, les Clés du Royaume, la Symphonie Pastorale đã được lây trong kỳ xuất bản đầu tiên.

Một số trong các nhà xuất bản lớn của nước Pháp: Albin Michel, Calmann Levy, Denoë, Fasquelle, Gallimard, Hachette, Robert Laffont, Plon và N. R. F đã quyết định sẽ phổ thông hai loại sách này.

231 TRẬU EU CUỐN BẢN Ở MỸ

● THỦ SÁCH BỘ TÚI này đã xuất hiện ở Mỹ trước chiến tranh.

Cuối thứ nhất tựa là Đất tốt (Bonne Terre) của Pearl Buck. Sách in ra được hoan nghênh nhiệt liệt. Chỉ trong vài năm sau, 25 nhà xuất bản khác đã làm theo.

Năm 1931, 231 triệu cuốn đĩa bán ra khắp nước Mỹ. Người ta ao ước tất cả dân Mỹ đều mua loại sách cỡ nhỏ này. Có người mua đến hai cuốn.

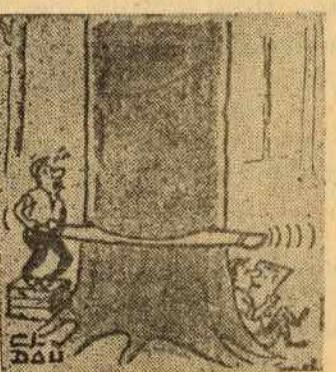
Ở Anh loại sách này cũng đã ra trước chiến tranh.

Không những ở Anh mà ở ngay các thuộc địa Anh loại sách bô túi này cũng được hết thảy mọi người ham thích.

Số xuất bản đầu tiên ở Pháp sẽ được ấn định vào giữa khoảng từ 50.000 đến 100.000 cuốn.

Bác sĩ E. C. Linderman một nhà chuyên môn về khoa giáo dục ở Mỹ đã phê bình loại sách ấy như sau: « Đó cũng là một công trình hữu ích vì nó sẽ giúp cho mọi người mua được cuốn sách dễ đọc dễ dàng như mua báo thuộc lá ».

(rút báo Pháp)

Anh thơ xưa.— Tôi không hiểu « Ông bạn » dân xếp thế nào mà tài thật! Làm việc suốt cả ngày mà xem chừng « Ông bạn » vẫn khỏe lắm!

TƯ TƯỞNG BẾP

Khi chúng ta ngừa một đứa bé làm một điều bậy, chúng ta cũng nên nhớ là chúng ta cũng đã ngăn óc sáng kiến của nó phát triển.

J.E.

Tôi nhận rằng dấu hiệu của sự lười bẽng và một môi cũng giống nhau.

F.A.

Anh không có lợi gì khi cưới một người vợ không biết làm cho anh khổ sở, vì chính cô vợ ấy cũng không bao giờ làm cho anh sung sướng được.

G.S.

Những gian khổ khó chịu đựng nhất là những gian khổ không bao giờ xảy đến.

J.L.

Ký ức khá là ký ức không hoàn toàn, làm cho anh quên bớt lo âu ngày hôm trước.

S.S.

Đừng bao giờ quên nói với một người đàn bà là họ hoàn toàn khác với người khác. Họ không cảm thấy khó chịu khi tin như thế. Sau rồi, họ sẽ dễ anh dễ dàng chịu đựng đối với họ, cũng như đối với kẻ khác.

W.L.

Trí tưởng tượng của chúng ta là biên giới cuối cùng để chúng ta chờ đợi ở tương lai.

Charles Kettering

Tôi đã gặp trên đường tôi đi nhiều sinh vật có mắt lành mạnh nhưng không thấy gì dưới biển hoặc trên trời hay trong sách vở. Thà rằng phải chịu mãi trong cảnh đêm tối vì mù lòa mà vẫn giữ được lý trí, tình cảm, tình thần còn hơn là chỉ thấy không. Tôi tăm là không có một tia sáng nào, là đêm mù mịt của sự đốt nát, của sự vô tri giác.

HELEN KELLER

Con người bắt lực muốn làm cho người ta chú ý đến mình chỉ là căp kính mà sau căp kính không có mắt.

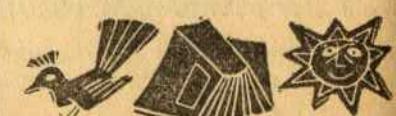
Thomas Carlyle.

Nếu anh có xý lâu dài trong tưởng tượng, anh cũng đừng tưởng rằng đó là thời giờ vắt di. Lẽ dĩ nhiên, những lâu dài ấy cũng phải được xiy dựng. Bây giờ, hãy bắt tay chôn móng cho kỹ đã.

Henry Thoreau.

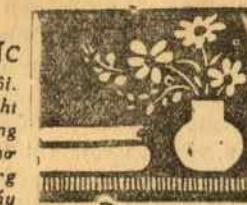
Những công việc vĩ đại đều do những người hay mơ ước mong lớn thực hiện.

Walter Russell Bowie.

HÀN MẶC

TỪ mệt lâu rồi.
Có lẽ từ sau khi
người nán xuống
nhưng vẫn thơ
* tốn giáo * cũ *
không còn thấy

vẫn xuất hiện nữa. Võ trường thơ của người cũng không thấy ai kế nghiệp ! Mặc dầu thế, chưa ai quên được người. Hơn nữa đâu ở giữa thời đại cơ khí vẫn minh đang tiến trên đến cực độ này, cũng không ai trách chàng mỗi khi đọc lại những lời thơ nguyên cù :

* Maria ! Linh hồn tôi ôn lạnh...
Nhưng mãi đến hôm nay chúng ta mới
lại gặp những vấn thơ bất nguôn từ dưới
chân Thương Đế.

Nhưng khác với Hàn Mặc Tử đã quay về với Chúa vì chàng quá bi kịch hoạn nạn. Thành Vinh vì cảm thấy nội thông khô伧 chè của nhân loại trong vòng chiến tranh ly loạn, nên glâia một hoàng hôn nào đó bạn đê lòng mình lắng nghe « Tiếng chuông chiều » mà ngậm ngùi :

Anh nghe chăng tiếng chuông chiều
đồng vọng ?
Chiều tàn.., chiều điệu.., chiều bàng
khuàng

Nhân loại kêu van
Lòng tham không dứt bót
Lửa chiến tranh đã bén mùi rồi
Chuông liên hồi hay máu hận trào rơi
Chuông đỗ gấp hay tiếng người thòn
thức.

Thê rồi trước những đau khổ lớn bạn
bỗng cảm thấy mình nhỏ bé, bạn cứ đâu
van xin :

Hài Thương Đế ngồi xa đời mây bục
Tiếng chuông dâng có vọng đến Thiên

Đường.

Nhưng tiếng chuông kia vẫn rèn ri, chiêu
vẫn xuôi, và bạn vẫn le got lang thang với
mỗi sầu oán kỵ.

Tiếng chuông khan thai
Đi vào bóng tối
Tôi lè hò Do Thái
Lại rào bước lên đường

Chiều lại về..
Sương gió nhuộm biển cương.

Giữa lác muôn binh đang say chiến
trận, thi nhân vẫn không quên nhắc nhở :

Hãy mở rộng ngàn tay
Đón mưa thu dàn tộc
Hòn ai trong gió lốc.

Kêu gọi một ngày mai (Hòn thu)

Hay thiết tha hơn :

Vạn hòn dàn tộc
Đi nguồn gió lốc
Thay lá úa vàng

Canh khô nẩy lộc

Thi túi dào nhưng tiếc vì ở hai bạn
đã đê cho nguồn cảm lôi kéo mà quên chia
trong dàn vần điệu tức là phần nhạc của

thơ.

Ví dụ :

Hỏi tuoi trẻ ! Nghe chăng rèn tiếng
súng

Ôi sì nhục khí khóc ngàn lá rụng
Đầu người rơi tan tác chảng người

Bao chiến sĩ ngã cùi nơi chiến trận
Đời hoa niên không là kiếp sầu thu.

Chẳng hạn như mỗi tinh khẩn khít của

hai chiến sĩ đồng ngũ không may sớm
chia lìa nhau vì phận sự.

Mỗi tình ấy bìn Đ.T.X. đã diễn tả bằng
mấy lời thơ đầy cảm kích.

Anh chết rồi.
Nhưng anh không chết trong tôi.
Trong đất nước hòn đau giờ lừa mâu.

Rồi sáng nay đưa anh
An thảm ngôi mộ.
Đời cao...

Nhin xuống... rung rung lè đỗ... ú trào
Thương anh đồng đội.

(Anh chết rồi)

Đã có khỉ nho lòng kỉ làm trai của chàng
ta lồng gió ngàn phương mà cảm thấy tận
lên một niềm cảm kích như thế không?

Sau bạn Đò lắn Xuân là hai nữ sinh
Thương Thương và Hoài Nam đã nói được
những lời « là » Tôi muốn nói là tôi
với những tâm hồn nữ sinh, đang tuổi cao
sách đến trường, hai bạn cũng đã sớm cảm
thông được những tiếng động nhịp nhàng
oai dung của :

đã còn nhiều hy vọng đi xa...

Sau những vần thơ sôi nổi trên, lòng
người đọc chưa phai một vội cảm giác
lặng lẽ thì bỗng có mây lời thơ vương
bại thị thành gởi đến thơ than :

Ở đây chán ngắt vạn sầu thương
Hãy khép giùm muôn nẻo phò phường
Ai khuây ? Tâm hồn tôi xao động
— Mơ màng nghe tiếng gió vương

vương.
Nhe ban thờ than, Lê Sinh tôi hiểu ngay
là bạn ghét thí thành, nhưng Lê Sinh phản
ván mãi chưa hieu gie... vương... vương
là gió gi, thì bạn đã iếp :

Xa rồi trong bối thành bình ấy
Hương ngọt trời xuân thoảng ý lành.
Tai lồng lò g say mòn điệu : nhạc
Nắng vàng hờ ấm nét dae thanh

A thi ra thi sĩ Mộng Thư tiếc một thời
xưa đẹp. Đất ghen mọi thuở thành bình
với những buổi chiều êm, ốm giàm ;
Nhưng cảnh đều bay vút tan biến
Và cả những đàn chim trống trống..
Thu về phương ấy mộng hồn tôi

Lời thơ cứ đến đều như thế mà đã cho
đến, hết.. bay muôn đi mãi cho đến bao
giờ cũng được !

Bạn Mộng Thư có khiêu thơ thật đấy.
Nhưng hình như trời về với iết là giao ban
không có gì để nói cả. Bạn có đồng ý với
tôi nên tôi từ thơ đi khêng ?
Bây giờ, chàng ta lây lồng nghe thi sĩ
T. K. của Huế dồn chung ta đi trên con
đè sóng Hương đang trời về mệt « Ngả lạc »
(tựa bài thơ)

Ngã trên gồng biếc đêm khuya ấy
Đòi rạc rời trời với nhịp chèo
Lửa đỏ, thuốc thơm mờ ngô lạc
Bập bành son phấn, chí trai theo.

À thi ra « ngả lạc » là đó. Bạn còn cho
biết thêm :

Ai giặt hồn tươi trong nước đục
Thể thắn nằm giữa cánh tay mềm
hay là :

Bằng khung vọng cõi Sầu Lưu Thủy
Đào sắn mõ chôn giữa dống tiền

Và còn nữa :

Đêm bão ném canh hồng phân mả
Đêm thu chung chạ, nhật thanh Xuân
Bạn có những rau những chũ khéo dùng
đè tê cánh ăn chơi truy lèc, nhưng nếu
không có mây hàng châ... Đêm sông
Hương dề ở cuối bài thơ thì Lê Sinh
không hiểu bạn muốn lối cánh này ở đâu ?
Vi ở đâu thì truy lèc cũng là đi tới cái cảnh :

Đêm thu chung chạ nhật thanh Xuân.

Hơn nữa bạn T. K. đã gõ ép mây châ
như thể thắn, hồng phân mả, thành ra
câu thơ bị vặt mây đi một chiều miễn cưỡng.

Cuối cùng bạn kết luận :

Ai nghe chính chiến ? Ai mê mệt
Ai khép minh trong những trận cười.

Bạn muốn hỏi Ai chửi gì ? Nhưng hỏi
tức là trả lời đây !

Lê Sinh xin nhấn

TIỂU THUYẾT NGẮN
GIẢI NHÚT QUỐC TẾ 1952

Nguyễn văn của ANNE PATOU
Bản Việt văn của GIANG TÂN

(Tiếp theo và kết)

Tờ báo lớn nhất ở Mỹ, tờ New York Herald Tribune liên lạc với những tờ báo ở Anh, Mỹ, Pháp... có sáng kiến mở ra một cuộc thi chọn truyện ngắn và tiểu thuyết ngắn hay nhất trên thế giới.

Có 23 nước tham dự vào cuộc thi vở, nghệ này. Mỗi nước tùy theo lứa nhỏ chơi một, hay hai hoặc ba tác phẩm gửi đi hội đồng chấm thi quốc tế.

Anne Patou, nữ văn sĩ Pháp đã giành giải thưởng đầu với tiểu thuyết ngắn nhân đề 'Pourquoi' mà bạn Giang Tân phỏng theo sau đây để hiến các bạn đọc Đời Mới.

L.T.S.

NẾU như chiều nay hai luồng điện ở cắp mặt chúng tôi gặp nhau thì thật là không phải chuyện tình cờ, nhưng đó mới thật là một việc hữu ý. Nhưng cả hai chúng tôi ngồi lặng như hai tượng đồng. Rồi tôi cảm thấy khó chịu.

Ôi! tôi này ra hai ý nghĩ đối nhau. Tôi vừa muốn chàng không có mặt cạnh tôi, và tôi cũng ao ước chàng sẽ nói lên một tiếng. Cái ao ước ấy làm cho tôi có cảm giác như chàng nghe cả tiếng lòng tôi suy nghĩ. Tôi thận đến đỗ mặt.

Nhịp nhảy tạm dứt. Mấy gã thanh niên ngồi lại vào bàn, và khẽ khà nhấp chén. Họ chuyện trò huyên thuyên. Tôi cố gắng giữ lấy nét mặt thờ ơ như không tham dự vào cái vui huyên náo ấy. Nghĩ cũng buồn cười, có lẽ chàng biết. Tôi thấy ngượng ngùng làm sao! Phòng nhảy mỗi lúc một chật. Cứ mỗi phút lại thêm khách.

lòng tôi. Một ý nghĩ buồn cười thoáng trong óc tôi. Tôi cảm thấy như từ này đến giờ tôi đã phạm một điều gì bậy bạ. Tôi cũng không biết gây chuyện gì nói thêm nữa.

Chàng vẫn nhìn tôi với cái vẻ vừa dịu dàng, vừa đùa cợt. Tôi diễn lên với cái cử chỉ hơi đứng đong đongo của chàng. Nhưng rồi tôi lại không cho là khó chịu. Tôi cảm thấy có một cái gì an ủi lòng tôi. Từ trước đến nay tôi không có cảm giác ấy. Hình như chàng cũng có ý săn sóc đến tôi. Tôi vui lên một chút.

Nếu tôi không nghĩ đến chàng nữa, đây là lỗi của chàng. Không ai nhìn dăm dăm vào mắt một người đàn bà khi họ không cảm thấy yêu người ấy. Tôi nghĩ rằng tôi đã yêu... và đổi với chàng, tôi cũng muốn lối cho chàng biết tôi yêu chàng.

Dẫu sao, người ta cũng không nên nhút nhát làm chi. Chàng đâu có phải chưa đón tuổi thành niên. Cả hai chúng tôi đã 30 tuổi rồi. Thường ra tôi cũng hồn hồn lắm đây chứ!

Tôi uống cạn cốc rượu một nghìn. Cay cay trong miệng. Sắc men làm tôi choáng váng nhưng tôi cảm thấy hay hay.

Nhưng gã thanh niên lui tiếp tục vào cuộc nhảy. Cố mưu gã nói với tôi: Khi nào thông thả sẽ gửi cho tôi một lá thư. Cậu con trai này phiêu qua! Nhưng thời cũng được!

Sao ông không vui với chị em?

Tôi không thích cô ấy! Chàng trả lời chỉ một câu như vậy rồi quay đầu. Giữa chàng và tôi, không cười và dịu dàng nói với tôi: Không hề gi!

Tôi mến cái giọng của chàng quá. Tôi mến tất thấy những gì của chàng đưa ra. Đã nhiều lần, có nhiều gã thanh niên cũng nói lên câu ấy nhưng nghe ngóng ngập lâm sao, và không em tại một thứ nào cả.

Chàng sẽ còn nói gì thêm? Hay lại im thôi. Không đâu. Tôi bất Thần Phật ơi! Chàng còn nói nữa chứ? Phải thừa dịp thuận lợi này. Tôi lại nói một câu bằng quơ:

— Chá nóng quá!

— Ủ! Nóng lắm!

Chàng lại cười, cái cười như chế diều tôi, chàng đã khéo leo đều điểm nhưng vẫn làm cho tôi không bằng lòng một chút nào cả. Chàng lại im lặng, mắt vẫn nhìn tôi và hình như đợi tôi còn nói một câu gì thêm.

Trâm ngàn ý nghĩ miền man chảy trong đầu óc. Tôi cảm thấy thiếu người đỡ lời nói của tôi. Cái cần, không thể là tám tinh lúc này thì không bao giờ ấy. Nghĩ cũng buồn cười, có lẽ chàng biết. Tôi thấy ngượng ngùng làm sao!

— Àm nhạc khá đấy chứ?

— Không dở lắm!

Chàng nói câu này chắc đẽ làm vừa

hở nồng đê lâm. Cố tôi nghẹn ngào cầm đong.

Chàng lịch sự làm sao! Với chàng, tôi chẳng biết từ chối gì cả. Tôi chắc chắn chàng không có ân ý gì khi chàng hỏi do ý kiến tôi:

— À! Chúng ta cố kiểm một chai, nếu ở đây có sẵn thì tuyệt!

Chàng đưa tay ra vầy, nữ tiếp tân chạy đến. Ông chủ tiệm từ tay mang lại cho chúng tôi chai rượu ra chiến kinh cần lâm. Giang vừa nhảy vừa hơi nghịch thắc cùi chỏ vào một cặp khác, nhìn tôi cười.

Tôi ngồi thẳng người, nhìn quanh gian phòng.

— Lần này là lần cuối cùng tôi đến đây.

Nói xong, tôi nảng ly đựng ly chàng.

— Chúc ông sức khỏe.

— Chúc cô gặp nhiều hạnh phúc.

Gian phòng đỡ ngọt. Khách lần lượt ra về. Giang nhìn về phía tôi khẽ nhấp nháy mắt. Tôi lâm bộ không hiểu gì ráo. Nàng dâm ghét tôi, thất vọng, nàng đưa tay nói lên một câu :

— Thời ngày mai vậy!

Nàng giận tôi rồi! Thay kế, tôi đang sống đây! Trong giờ phút này, đối với tôi không còn gì quí nữa cả. Gần chàng là tôi mâu thuẫn lắm rồi!

Tôi nghe giọng tôi nói và hình như giọng tôi vọng ra xa lánh, vọng qua cả màn ấm thanh lòn xòn trong không gian. Cũng không phải giọng tôi, cũng không phải chỉ một mình tôi nói, vì giọng của chàng, tôi mỉm cười tượng cũng là giọng của tôi. Càng hơi lâng chờ!

Tôi nhìn lên tường. Trong vách như xoay đèn dầu và muôn kẽo tôi theo.

Lúc này chàng ngán tôi đang uống thêm nữa. Bây giờ thì vừa rồi. Tôi ghi chép lẩy tai lý xem vẻ dùy tựn làm cho chàng phải phi cười và đe mặc tôi ẩn nấp làm gi thi lam. Người ngoài xem có thể nói rằng ông bố đang đưa đứa với đứa con gái. Cố chàng đó, tôi có cảm giác như được che chở nhiều lắm.

Thường thường uống, rượu để giải khuây, nhưng hôm nay uống là để thường niềm vui. Ủ! Phải rồi, tại sao lại không vui? Cố đe dằng gì có niềm vui ấy như người ta tưởng! Tôi cứ ước đêm dài bát tận và không khí như thế này cứ kéo dài mãi mãi.

Tôi nhìn những người xung quanh với cái nhìn vui và cũng không khinh khi mà cũng chẳng vừa ý. Sối mặt trong gương, đêm nay tôi vừa ý! Giọng mặt tôi xinh quá! Mắt tôi lấp lánh như những tia ánh sáng chiếu vào mặt nước hồ thu. Mắt tôi nhấp nháy mau lẹ và miệng tôi tươi rói.

Có phải là tôi nữa không? Tôi dù can đảm. Tôi dù hiền lành. Tay tôi đẽ lên

ĐỜI MỚI số 50

bàn. Tôi ghé mặt sát chàng. Tôi hiến cả cho chàng đây, chàng ơi!

Sóng sướng rồi! Mắt chàng nhìn tôi. Tôi cảm thấy còn thú hơn tay chàng quẳng vào thân tôi.

Bót cho tôi nữa, chàng ơi! Tôi muốn nói một cái gì với chàng đây. Tôi há hốc miệng như để trút hết những gì đang làm cho tôi nghẹn ngào chưa nói ra được.

Chàng nhìn tôi về mặt buồn rầu và với giọng chắc nịch mà tôi trông không bao giờ tôi lại phải nghe giọng ấy.

— Bay giờ cô hãy về. Phải về. Ngoan ngoãn đi về nhà. Tôi xin lỗi cô còn phải ở lại đây một chốc nữa. Tôi

không thể nào tiền chán cô đượ ợc, nhưng tôi sẽ nói

với một nữ tiếp tân ở đây thay tôi trong cái việc ấy. Ủ! Sao lại muốn khóc như thế?

Chàng nói chua xong, mắt tôi đã đầm đìa giọt ngắn, giọt dài. Tôi nắm chặt lấy tay chàng, đê lèn bắn tay tôi.

— Không thể được. Anh nỡ đê em về một mình đây ư? Anh bồ em. Có lẽ nào!

Lần này chàng không thể ngăn tôi nói nữa. Tiếng nói phát ra man lẻ cũng như những hạt nứt mắt của tôi lán chảy xuống má. Tôi nói liên tiếp, nói một hơi dài.

**

ANH không có quyền như thế! Anh nghe chưa? Anh không có quyền như thế! Em đã mơ trót đến anh. Bao lần em mơ trót đến anh. Em đã thăm kin yêu anh. Ngày và đêm, anh sống mãi trong lòng em và giờ phút này anh nỡ đổi xứ với em như thế sao?

Nếu có một lần nào, anh cho em hiểu rằng, anh khinh em, ủ, giữa tình tôi ta có thể đoạn tuyệt được; nhưng em thấy rằng anh cũng có một tâm tư như em khi mỗi lần em gặp lại anh kia mà! Hay có lẽ, con người em làm cho anh nhớ đến một hình ảnh nào chàng? Hình ảnh một người đàn bà nào phải không? Có phải vì thế không?

Tôi thở hồn hồn, lại tiếp ngay.

— Anh còn muốn em làm gì nữa, trong

lúc anh ở trước mặt em và anh vẫn còn yêu em? Nhưng đầu sao, anh sẽ hôn lấy em, sẽ choáng em vào trong cánh tay anh. Bao lần em mơ ước như thế!

Noi nǎo em cũng thấy hình ảnh anh, từ trong nhà đồn ngoài ngõ. Có nhiều lúc, em chạy đuổi theo bóng một người đàn ông sắc phục, dạng di hơi hơi giống anh. Cũng lầm khỉ, em như điên dại. Ngồi một mình ở nhà em nhát đến anh lớn giọng, và lúc em mặc một chiếc áo dài, em tự hỏi không biết cái áo này có làm cho anh bằng lòng không? Em đã thấy đổi cách ăn mặc, lối trang sức, chắc anh cũng đẽ ý chứ?

Tất cả những hy sinh nhỏ ấy cũng chỉ vì anh, vì em biết cái lối anh ta thích. Người ta cũng không cần phải thông minh lắm để hiểu nổi khát tâm một người con gái khi họ yêu. Anh có biết anh đã làm em đau khổ như thế nao không; cho bạn em oán ghét em như thế nào không? Em không mến họ nữa. Những bạn gái giận dỗi em, các bạn trai ghê tởm em. Đến cả gian phòng ngủ yêu dấu của em, em cũng thấy lạc lõng. Em sống lại đây cũng vì còn có anh, em sống chỉ vì em có anh.

Em quá trưởng tống, nhưng những cái em trưởng tống nó sống với em như sự thật anh ư! Công việc em làm, xem ra nó tôi lầm. Em muốn học hỏi, muốn hiểu biết: Ra đời đây em được anh cho lại nguồn sống, bây giờ anh nợ bồ em. Bây giờ em biết làm gì đây? Và còn lại gì cho em đây? Anh muốn gì?

Tôi im bặt. Tôi không biết nói gì thêm nữa. Cảm tôi run lên. Ngón tay tôi trắng nhăn ra và co rúm lại.

Quảng cùi đầu. Chàng đưa tay từ từ vuốt hai bàn tay tôi. Tôi biết rằng chàng sắp nói. Tìm tôi như ngừng lại.

Trời, đất, Thần Phật ơi! Làm sao cho chàng dừng buông tôi ra! Tôi không muốn mất chàng.

Tôi chờ đợi. Tôi nhìn vào mắt chàng. Hình như chàng cũng đau khổ lắm! Nhưng nỗi đau khổ của chàng không giống nỗi đau khổ của tôi. Có lẽ tình nhẫn nhục từ lâu là tình quen của chàng. Chàng đau khổ và chính vì tôi chàng có vẻ thương hại cho tôi. Nhưng chắc chắn chàng cũng đau khổ.

Biệu nhạc lại ngừng mọi lần chờ nữa. Nhạc công thu xếp nhạc cụ. Chiếc đàn dương cầm thu vào vỏ trong như một chiếc linh cữu. Các nữ tiếp tân chồng ghê lèn bàn. Bên phòng cà phê vẫn nồi lên tiếng rì rào. Vài khách quen thuộc phòng nhảy còn rán ở lại nốc cạn ly cuối cùng.

Im lặng... Hôm nay cũng như mọi ngày. Riêng tôi, tôi lo àu chờ đợi chàng ở lên một tiếng. Tôi tưởng rằng nếu chàng rời tay tôi, tôi sẽ ngã xuống, ngã

(xem tiếp trang 31)

ĐỀ HIỂU NHI ĐỒNG

ĐÙNG NÓI CHUYỆN THẤT THIỆT VỚI TRẺ CON

TÙNG trước các nhà học giả nghiên cứu về nhí đồng, chỉ trả lời một câu đơn giản là: Con nít tự lèn khôn lèn.

Xin bạn hãy xem khi chúng nó khôn ra sao? dĩ nhiên phải luôn tại cái lầu chung không nghe lén được sao! Thế mà từ năm về sau, khi chúng nó üzle tiếng bao gồm cợt thất, đã làm nghịch đầu lại đây!

Xin bạn xem khi chúng nó mồi lột long mồm, nín khôn đặt ra chỗ ngồi, thì cũng đặt yểu chỗ kia, không thể tự mình doi di chỗ khác đâu? Thế mà từ năm về sau, chúng nó đã chạy động chạy tay, không chịu đựng yên một chỗ!

Càng ai dạy cho chúng nó trưởng thành; càng ai bảo chúng nó trưởng thành, càng ai kêu ai vì thấy chúng nó trưởng thành, ai khuyên lén hay trong phút chúng nó cũ. Thế mà chúng nó vẫn lùn lùn tự trưởng thành được. Như là tự mình chúng nó cần phải trưởng thành vậy.

Có nhiều khi bạn thấy long muôn trưởng thành tự nhau của đứa nhỏ, khiến cho bạn phải ngạc nhiên. Khi chúng nó chưa bết nói, đã đam dây tay bắt nón mòn trên tay bạn, ay là chúng nó muốn tự mình búp lè. Khi còn nhỏ xu chúng nó đã muốn rời khỏi tay bạn, rồi chúng nó muốn bỏ, mà không gìn giữ để lèo àm nua. Giúp nó thường thèng muỗi gang gò để bứa, làm những việc mà chúng nó chưa thể làm được.

Giả sử bạn không chịu tin, xin bạn hãy xem một đứa nhỏ mới ba tuổi. Khi này điện thoại reo, nó muốn đi nghe; khi chuông cửa bấm lên, nó muốn đi dom; khi bạn mua đồ, nó muốn cầm thử ban; khi bạn quan sát em, nó dây, nó muốn mờ giüm bạn. Mặc dù nó lèn được hay không làm được, hoặc xà bạn mua nó làm hay không mua nó làm, nó vẫn rất sô sảng lèm thế cho bạn cả. Đó là long xung động tự nhiên của lù nhí đồng, làm kiu làm cho bạn phải ngạc nhiên vậy.

Lù nhí đồng đã hơn 3 tuổi, long sô sảng tự nhiên ấy hoặc cái khinh khong ham thích giúp đỡ người khác, đã có thay đổi chút ít, song long muôn trưởng thành tự nhiên của em nó vẫn còn nồng nàn lắm. Hiện nay, bạn có thể tái nghiệm môt đứa nhỏ mới 11 tuổi: Giả lý nói khú bạn muôn hào hào làm việc gì, bạn nói với nó rằng: « Mày con nhó, hay » Mày chưa trưởng thành », át nò sẽ hắt bình, ay cũng như bạn đã đang tay phá hủi cái trai dương lòu của nó vậy.

Ở trong một gia đình, người lớn và lù nhí sối di thường thèng nù cảm thấy nhiều nội chánh mán, là vì những người lớn không biết cách đối phó với lù nhí mà thôi. Như thường xin, nһiên g người ta làm cho không biết đứa sáu mặt vui vẻ nói với con râu: « Lại đây, nay con đã lèn rồi, con hãy thử lèp xe coi, con từ mồi lèn vè sau con sẽ ra thiêng nó làm » Hay nói rỗng: « Hay thử xem cap mồi soi kia, nay con đã lèn, con hãy thử trèm khói đi » Ban đã nghe nói iclum mẹ nào nói như vậy chưa?

BẠN GÁI VIỆT

PHỤ NỮ với tình trạng hiện tại

CUỘC sống khó khăn hiện tại đang xô đẩy một số đông chị em bạn gái từ 16 đến 40 tuổi vào hoàn cảnh vật lộn với sinh kế khó khăn.

Không kém một số chị em gái khác đang sống trong cảnh xa hoa, sung túc, phần đông các chị em khác đang ngày đêm lo lắng đến gánh nặng của gia đình.

Biết bao nhiêu chị em vì hoàn cảnh chiến tranh phải chịu dù dangdù mọi phương diện!

Biết bao nhiêu chị em vì thiêng học, thiêng tài, đánh thức thù.

Biết bao nhiêu chị em vì nhút nhát, rụt rè đánh đẽ cho hoàn cảnh xô đẩy đến đâu hay đó...

Hơn lúc nào hết, giữa lúc nầy hẫu hết các chị em đang gặp cảnh không may đều mong mỏi: Một lò chúc xã hội sớm xuất hiện để nhận tim và mách việc cho chị em phụ nữ như ở ngoại quốc!

Tổ chức này càng bành trướng, phò thông bao nhiêu thì các phụ nữ càng có hy vọng, tránh những sự sa ngã trong lúc khốn khổ.

Bao giờ chúng ta có những trường đào tạo những phụ nữ có đủ năng lực thích nghi với những đòi hỏi của xã hội.

Gần đây đã thấy một số lớn chị em theo đuổi các lớp học thù, học may, làm thảm dệt.

Nhưng đèn bao giờ mới có đủ những công tư để giải quyết được vấn đề đào tạo trên kia?

Chung quanh chúng ta hiện nay, có rất nhiều chị em bạn gái, vì hoàn cảnh phập ly tan gia đình, một số khác là những quả phụ (hặc chồng hoặc con chết trận) vì hoàn cảnh thúc đẩy phải tự tạo cho mình một cuộc sống tự lập, với hai bàn tay non nớt, hoặc quá khổ dại trước cuộc đời.

Họ cần phải được bảo vệ, cần phải được che chở để bùn cho mầm sống của một thế hệ đàn bà mới, không ham sống ỷ lại, ghét xa hoa, nhiệt thành với công việc xã hội, và thích một đời sống trung bình cẩn lao.

Hội Phụ Nữ toàn quốc đã ra đời.

Tôi xin đăng mấy ý kiến trên đây để các vị

hội viên cao minh cân nhắc, hoặc già để tìm phương pháp tạo nên một tổ chức xã hội dù dát nòng đẽ, lìn tài công việc cho con em.

Có như vậy mới mong nâng đỡ được các

giới phu nữ cần lo cung như trí thức được

mạnh tiến, đánh ngã được cái tinh thần bịnh

hoạn, rụt rè, biếng nhác, tưng trung cho đời

sống phu phiếm của xã hội.

HOÀNG HẢI

Nữ giáo sư Tư Thục Hải Phòng

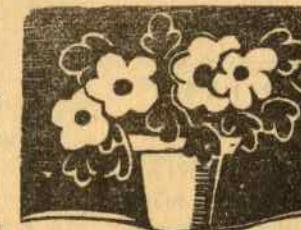
ĐỜI MỚI số 50

THƯ 9

Tôi không hiểu tư cách của học sinh Anh

Chị Minh Đạt,

T HƯ thật với chị Minh Đạt, tôi rất ít đọc báo, vì thời giờ học hành nhiều quá.

Tuy vậy, thỉnh thoảng tôi cũng có đọc qua sách hoặc báo hi trong và ngoài nước. Tuy rất ít quan tâm đến văn hóa uốn lúa vẫn thấy nêu lên... các báo chương như chính trị, triết lý, khoa học v.v., hoặc là vì quá khô khan, hoặc khái hiều đối với tôi, nhưng thỉnh thoảng một vài tin thời sự cũng bắt tôi phải chú ý. Lẽ có nhiên những tin thời sự ấy phải có gì liên quan đến giới học sinh của chúng tôi. Chẳng hạn như mới đây trên một tờ báo Pháp có nêu lên một chuyện :

— Sau trăm học sinh Anh biểu tình ở nhà ga Victoria để phản đối việc các cô nữ học sinh đẹp nước Pháp được mời qua dự lễ khai mạc hè năm của sinh viên trường Đại học Reading.

Họ biểu tình và định bắt các ba cô gái đẹp của nước Pháp sắp sang tốt.

Sở dĩ có cuộc phản ứng như thế là vì các nữ học sinh Anh cho rằng làm như vậy là mất thể thống của giới nữ sinh Anh, và nữ học sinh Anh cũng không thiếu gì người đẹp.

Em Xuân Mỹ.

E M bát mản thái độ của học sinh Anh là điều dễ hiểu; nhút là đối với người phương đông ta, những hoạt động lõi lèn ấy bị coi như là vô ý thức, là phản luân lý.

Tuy vậy, em đừng vội trách họ. Sở dĩ họ có những thái độ mà người mình coi là kỳ quặc chẳng qua vì sinh hoạt vật chất của các dân tộc Âu Mỹ khác hẳn sinh hoạt vật chất của chúng ta. Em nên tin rằng sinh hoạt tinh thần, trong đó luân lý là

ột hình thức, một phương diện biểu hiện vật chất, lúc nào cũng phản ánh đời sống vật chất. Người mình trước đây vì đời sống quá đơn giản, vì sinh hoạt kinh tế không phức tạp, không hát triển, nên sống duy tâm nhiều hơn, tức là sống tinh thần iết lý nhiều hơn. Do đó mới có một thứ luân lý ứng thích tâm lý. Nhưng cách sanh nhai, phương pháp sanh sản, làm tiền lèn ôi cũng đổi theo thời cuộc.

Người Âu Mỹ hiện đang sống một cuộc đời hoàn toàn tò hức theo khoa học; sinh hoạt vật chất của họ chỉ phôi triệt để; nh hoạt tinh thần. Vì vậy mà họ tuyệt nhiên không có những uan niệm luân lý và tinh thần của chúng ta. Rồi đây, một ngày ta, chúng ta cũng không tránh được hoàn cảnh hiện nay của

Ở xưa ta, sự trình tiết của các cô gái còn được quý trọng, chở ở nhiều nước Âu Mỹ có những cấp thanh niêm nâm nữ làm chồng vợ thí nghiệm là khác. Chính vì họ hoàn toàn trọng vật chất cho nên họ ít được thỏa mãn; và hi tìm mãi cái lạc thú hơn, họ đã ra muôn đổi đổi, muốn lý lị nhau để kiếm cái thỏa thích hơn. Sở dĩ người mình và chồng lì đẽ bô nhau là nhờ ta còn sống tinh thần, còn cái thỏa thích tinh thần.

Giai nào đời sống của ta bị hoàn toàn phải dung hòa vật chất với tinh thần. Bằng không cuộc đời của chúng ta cũng sẽ như thế.

Đọc xong tin trên, thà thật với chị Minh Đạt tôi đã phải bật.. cười. Vì theo sự hiểu biết của một học sinh chưa từng được đi ra nước ngoài như tôi, thì việc làm trên chưa đúng một tinh chất anh hùng.. trẻ con!

Hiểu tình? Phản đối? Làm ồn ào cả một sân ga lớn mà đó có cả trăm ngàn cặp mắt của du khách bốn phương chỉ vì... một câu chuyện dân hè phản tranh nhau về sắc đẹp!

Hơn nữa việc làm ấy lại bao hàm một tinh chất quá thiên lệch, vị kỹ, hợp hòt.

Chắc 600 bạn học sinhxin phép cho tôi gọi như thế, cũng đã từng đọc sách nói về quốc tế, nhơn loại, và các bạn ấy có đã điều kiện để phát triển nhiều quan niệm quốc gia, dân tộc rộng rãi và mởi mẽ hơn.

Thế mà chỉ ó mỗi một việc bình vực sắc đẹp cho phái yếu họ đã vỗ tinh dung lên một cái bảng phản rank giới: giữa phụ nữ Anh và Pháp tức là người Pháp và người Anh vậy.

Lại hay không? Đúng hay trái. Rõ ràng ai nghĩ thế nào không biết chờ riêng tôi, tôi xin thú thật với chị một lần nữa: việc ấy s dở » lầm!

Phải chăng học sinh nước người quan niệm sự tranh đấu bằng những tư tưởng siêu việt gì mà học sinh chúng ta không thấu đáo?

Phải chăng học sinh người dù quá nhiều thời giờ để làm một cuộc biểu tình động trời như vậy.

Hay họ có ý đưa bở?

Nhưng dầu nghĩ thế nào, muốn thế nào, tôi cũng không khỏi hoang mang về cuộc biểu tình « đặc sắc » () của học sinh Anh, mặc dầu tôi vẫn không dám ngờ về trình độ hiểu biết của các bạn học sinh ấy.

Chào Chị
Một đứa em học sinh
XUÂN MỸ

...TỪ LẠI...

Hoạt động tinh thần phản anh sanh hoạt vật chất

Không phải học sinh Anh có óc dân tộc quá khich dâu, không phải họ hẹp hòi, vị kỷ dâu. Có lẽ vì có đám nam học sinh muôn bụng bợ bạn gái, muốn có cơ hội làm cho nữ học sinh Anh có những cù chi, thái độ, cách trang sức của nữ học sinh Pháp mà họ cho là tiên bộ, nên họ mới thúc đẩy cuộc biểu tình ấy. Thực ra, nữ học sinh Anh bị coi như là thủ cựu, là không cặp tay dàn hòt với bạn trai, không ăn mặc bảy ngực bảy lưng như nữ học sinh Pháp, làm cho bạn trai thiêu cờ hòi thi thố tài lòi lai của mình. Có lẽ vì thế mà họ đót lên một phong trào « sanh tồn » ở Anh quốc.

Theo chí suy nghĩ, thì vụ này do đám nam học sinh bày đặt.

Bảo rắng nữ học sinh Pháp đẹp đẽ, là nót đòn bẩy. Phản đối. Thực vậy. Nhưng nếu chỉ lấy vật chất mà xét cái đẹp, thì chí cho rằng không bao giờ có cái tuyệt đẹp. Nói rằng đòn bẩy Pháp có lầm cách thức khéo léo thâu phục đòn bẩy, thì là đúng.

Nhung rồi vẫn minh di đến đâu?

Một khi vật chất triệt để người ta sẽ chán triệt để. Có lẽ rồi, ở các nước Âu Mỹ, người ta buộc lòng phải dung hòa vật chất với tinh thần. Bằng không cuộc đời của chúng ta cũng sẽ như thế.

MINH ĐẠT

Lúc nhận được thư mời, át là cự muối từ liền. Nhưng cự cũng không dám từ trước mặt hai quan của Huệ. Nhận thư ngày mùng bốn mà đến mồng chín mới viết thư phúc đáp. Miron người khác trả thư mời, trả lề vật. Phan khải Đức là người gần chỗ cự ở ăn mì lại là học trò.

Như ý chối một cách dường hoàng, kí lê rất khéo. Ngoài những tiếng xung hô khiêm tốn như cho mình là « Tiết sĩ », trọng đài người là « Đại nguyên súy », mà thường dùng & thư, ngôn từ rất đứng đắn, không tö ý gì so hãi cả. Thực ý ở ngoài trời. Lời là dè nói khéo mà thôi.

Thứ đê niêm hiệu Cảnh hưng, đổi với Thái Đức, là đê tỏ ý cự vẫn làm thần tử nhà Lê, không thể theo Tây Sơn được. Còn ba lê trong thư, ai đọc tên cũng hiểu rằng tuy cự kiêm cờ nói khéo, nhưng cờ tim ra cũng cứng. Lẽ đầu bảo mình vì đau nén ở trên núi, chứ không phải là cao ăn như Y, Khương. Lẽ thứ hai nói đã già rồi, đáng lẽ về lại ra làm quan sao phải lê. Lẽ thứ ba nói mình phải ở nhà xem sóc việc tể tự, thế mới phải đạo. Nguyễn Huệ nói vì đạo nghĩa mà mời ra. Cụ lại nói vì đạo nghĩa mà ở nhà.

Nhưng ai chẳng biết rằng những lê ấy là dỗi cù. Nếu cự không có tiếng giỏi thì sao Huệ lại biết đến ? Cụ viễn lê làm quan về hưu, nhưng lúc nhà nước không cho về hưu thì ra có tội với ai ? Hoặc chỉ có tội với vua Lê ? Đó là ăn từ cự. Còn lê phải ở nhà xem việc từ đường thì có ra nữa, sự thờ phượng cũng châm nom được.

Thực ra, cự chỉ một lòng trung với vua Lê, còn Huệ đổi với cự chỉ là một anh tú trưởng & chỗ biền thùy mà thôi. Nên cự không những trả lề vật mà lại còn trả cả thư mời nữa, đê tỏ ý cùng Huệ rằng : cự hoàn toàn không chịu giao thiệp với Huệ.

MỘT LẦN THỨ HAI

Có ngòi đâu rằng, Huệ làm việc gì, cũng theo đuổi đến kỳ cùng.

Năm bấy giờ, Chiêu Thống nguyên niên (1787), Nguyễn Hữu Cảnh cầm hết quyền chinh Bắc hà, tâu việc gì, vua Chiêu Thống cũng phải nghe. Có lúc vua muốn hại Cảnh, nhưng có kế can, vua lại thôi (12). Người Bắc bắt đầu ghét Cảnh.

Trong Nam từ tháng tư, Nguyễn Văn Nhạc xung đê ở Qui Nhơn, và phong cho Huệ làm Bắc binh vương. Bắc binh vương đóng đô ở Phú Xuân. Anh em không thỏa thuận về sự chia của cải lấy ở Bắc hà v.v., nên sinh sự đánh nhau Huệ đưa binh vào vây Qui Nhơn.

Chi Huệ bấy giờ rất lớn. Muốn lấy lại Bắc hà, nên sai Vũ Văn Nhậm ra chiếm Nghê an thay Duệ, vì Duệ, tỷ tướng của Nhạc, đã mất thông với Cảnh (13) bỏ trốn về Qui Nhơn với Nhạc.

Chính nhận thấy anh em Huệ bắt hòa,

nên muốn mưu đòi lại Nghê an. Bên sai sứ vào Phú Xuân (13). Huệ cả giận, Huệ quyết sửa soạn chiếm đất Bắc Hà và dự bị sự cai trị. Nên Huệ lại triệu La Sơn Phu tử.

Ngày mồng 10 tháng 8 năm ấy, Nguyễn Huệ sai hai quan trọng tiễn mang thư và lề vật ra mời lần nữa. Hai vị quan ấy là quan Lưu thủ Danh phương hầu Nguyễn văn Phương (Lưu lại làm trấn thủ) và quan Bình bộ Thị Lang Giác lý hầu Lê Tai.

Thứ rằng :

*Đại nguyên súy Tông quốc
Chính bình vương*

Kính gửi thư cho La Sơn Phu Tử xét rõ. Phu Tử là danh sĩ hơn đời ; vì định bụng không chịu cùng Quả đức hưng khởi thiên hạ, nên mới đặt ba lê không ra. Nhưng nay thiên hạ loạn như thế này, sinh dân khổ như thế này ; mà Phu Tử nhất định ăn, không ra thì sinh dân triền hạ làm sao ?

Vì thế nên khảng thê đốt nát, Q á đức đã ăn căn chủ g. Vá vỉ ràng xưa, kề tới sông Vĩ Xuyên thăm hỏi Thái công, đem xe mồi cảng vè ; kề sang đất Nam dương cổ dò. Không Minh, trú đóm ròi cùng ra (14). Thủ h ð ñc vua Văn vương, hiền đức ông Huệ ð ñc (15) còn khống cho sự cầu hiền làm như minh. Quả đức tuy đầu dám bắt chước Văn vương, Huệ ð ñc ; nhưng vì công việc nhiều oà khẩn cấp, không thân tới mời được. Quả đức rất lấy làm ăn hân.

Điều sai hai viên thân tin : (viên lưu thi Danh phương hầu Nguyễn văn Phương v.v. viên Bình bộ thị lang Giác lý hầu Lê Tai) mang thư ra đem lề vật (có thư riêng kẽ) để chúc dòn.

Mong Phu tử nghỉ đến thiên hạ với sinl dán, vui dậy đi ra, đê cho Quả đức có thấy mà thở, cho đời này có người mà cậy. Như thế mới ngô hẫu khôi phụ g trời sinh ra k giỏi.

Nay kính thư,
Thái ð ñc năm thứ 10, tháng 8, ngày
mồng 10.

Tuy bấy giờ Nguyễn Huệ đã tự xưng Quả ð ñc, nhưng lời thư lại thõng thiếu hồn, ý thư lại tràn trọng hơn thư trước. Lẽ vật có gì thì không biết, nhưng chắc cũng hậu hơn trước. Người đưa thư là hai vị đại thần : vị Lưu thủ và vị Thị lang, còn thuyết lý cũng đồi cách.

(12) - Hoàng lê nhớt thống chí, cuối hồi thu bầy, chép : Một hôm, lúc xong triều, vua (Cửu Thống) trách người hàn hào bảo riêng ha quan nội hàn Ngõ vì Qui và Nguyễn xuâ Hợp rắng :

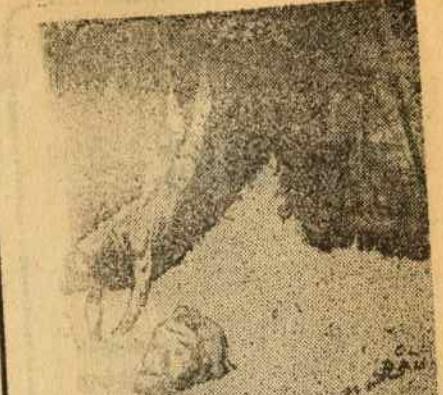
« Chính tuy có công bảo vệ, nhưng dân có vê áp bức. Hay trí lúc đầu, khiến nó không buông chim tru. Nếu đê chạm trá, lâu ngày, khiến bụng áo nó ngày một tanz. Thế nó đã thành.

Sau trá khô. Các người nén vì trăm nghĩ kỹ »

(13) - Chánh sứ là Trần công Xán, bị Huệ giam, Trần văn Ký đỗ, và lúc quân Huệ đưa về bị làm trim mảnh mà chết. (Xem H.L.N.T.C hối thứ 9).

(14) SÔNG VĨ XUYÊN là tỉnh ông. Thái Công cầu cùa ở sông Vĩ Xuyên. Ông Chu văn Vương tái đón - NAM DƯƠNG là đất ông Không Minh ở làn, ông Lưu Bị đón lạy ba lạy, ngũ lạy đò một đêm rồi cùng ra. (Xem chú thích 2 và 3).

(15) Huệ ð ñc là Lưu Bì

Vượt biển là một kỳ công khác thườn của sáu người đàn ông băng qua Thá bình Dương trên một chiếc bè. Tác giả Thor Heyerdahl, là một trong số ngườ đã dự vào cuộc phiêu lưu mạo hiểm đặc sắc nhất của thế kỷ hai mươi. Khôp thê giới đều nói đe, cuộc ván du đặc biệt trên trùng dương của sáu anh chàng láng tì. Cuộn Vượt biển (L'Expedition du Kon-Tiki) do tác giả đã sống, thuật lại cuộc thám hiểm của mình cùng các bạn, hiện đã dịch ra trên 20 thứ tiếng, và đang được khắp thế giới đọc đến. Ban Xuân Vinh tóm tắt câu chuyện này ra Việt ngữ lần đầu tiên để hiến bạn đọc một câu chuyện phiêu lưu thú vị và say sưa.

L.T.S.

T ừ trước đã có giả thuyết cho rằng chính người từ phương B ñg đền đã ở trên những hòn đảo của Đại dương cách bờ biển Nam Mỹ 4 ngàn hải lý.

Mục đích chuyen di của chúng tôi là để chứng minh lại giả thuyết ấy : vì chúng tôi cho rằng những người thử nhứt đà ở đó không phải từ phương B ñg lại mà phải từ Nam Mỹ đến.

Khi tôi từ biệt bạn bè một tần chót, chúng tôi kéo buồm. Và cùng đồng thanh reo lên một iêng vui mừng.

Cánh buồm căng gió đầy chiếc bè

Kon Tiki lướt mau trên sóng.

Chúng tôi bắt đầu di vào một cuộc

phiêu lưu.

***

Erick Hesselberg họa sĩ, Knut Hau-gård và Torstein Raaby hai tay chuyên môn về vò tuyển diện ; và sau hết là một nhà chuyên môn về nhân chủng học xứ Thụy Điển : Bengt Danielsson.

Chúng tôi dùng thứ cây « balsa », một thứ gỗ ở rừng xích đạo, đẽ đóng bè. Chúng tôi thả bè thứ gỗ này cho trôi về dọc theo các con sông. Chúng tôi lựa chén cây balsa to nhứt ghép lại với nhau bằng giấy, không phải đóng đinh tân ốc buộc ràng giấy kẽm gi cá.

Công việc sau cùng là chế tre làm cầu, kê ván, bắt đà ngang, và cất « buồng ».

Chỉ vài tháng sau, bè đã làm xong. Chúng tôi đặt tên chiếc bè bằng gỗ balsa ấy là Kon-Tiki, để kỷ niệm các bậc tiền bối của giống người Incas. Dự luận phản động đều không tin vào sự thành công của chúng tôi. Có người cho rằng gỗ balsa sẽ ngãm nước và chúng tôi sẽ chìm giữa biển. Có người cho rằng bè sẽ không chịu đựng quá 15 ngày và dày sê đứt.

Nhưng tôi đã quyết định, vì tôi nghĩ rằng nếu vào năm thứ 500, gỗ balsa đã nồi, gãy đứt, chúng tôi vẫn có thể lo lắng. Sau cùng tôi thử thi nghiệm bằng cách dùng dao xé ruột một cây đà ngang để xem nước ngâm đến đâu. Sung sướng thay, ruột gỗ balsa vẫn khô như thường !

Nhưng còn vấn đề dây. Lúc làm chiếc bè Kon-Tiki chúng tôi đã dùng đến 300 đoạn dây gai.

Một thủy sư đê dốc Ba Tây đã tiên đoán rằng dây sẽ đứt. Đến năm, chúng tôi cứ bị ám ảnh mãi bởi tiếng kêu két của dây nghiến vào gỗ. Nhưng cố kiểm vẫn không thấy dấu mòn. Khi đi đã xa chúng tôi mới hiểu : dây không đứt là vì gỗ balsa mềm, dây cõi mài ăn sâu vào lồng gỗ và nấm yến chò không bị cõi sát nữa.

***

N HƯNG dây núi chom chom của xứ Ba Tây đã khuất dạng sau những áng mây dày. Gió thổi mạnh. Sóng rào ào ạt. Bè di mỗi lúc một xa.

Bè di đã đến, cùng với những lượn sóng bạc đầu cao ngắt mỗi lúc một hiện thêm.

Chúng tôi bắt đầu đọ sức với thiên nhiên. Trong bóng tối dày đặc, cứ mỗi lần nghe tiếng nước rào, chúng tôi lại bám chặt vào bè để nhìn những ngọn sóng trắng xóa báng báng đỗ xô đến...

để nhận chìm chúng tôi.

Nhưng rồi chiếc Kon-Tiki vẫn nhẹ nhàng lướt qua. Việc cầm lái chiếc bè cũng quan trọng không kém những việc khác.

Trong mấy ngày đêm đầu tiên, mỗi

người trong bọn chúng tôi thay phiên nhau cùi hai giờ cầm lái thi hai giờ nghỉ. Mỗi khi được buồng lái là chúng tôi chui ngay vào buồng, cột dây vào chân rồi đeo cà quần áo ướt đậm như thế lăn ra ngủ.

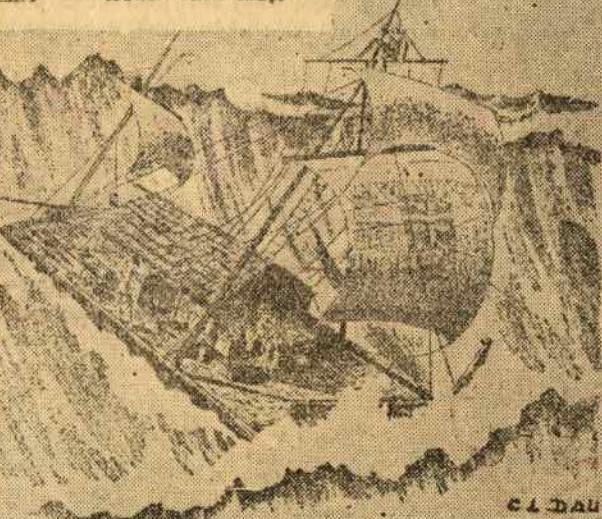
Vào khoảng nửa đêm đầu tiên, chúng tôi thấy đèn hiệu của một chiếc tàu đi về hướng Bắc. Ba giờ sau một chiếc khác cũng đi về hướng ấy. Chúng tôi thử dùng ánh sáng của cây đèn bầm đẽ làm cho họ chú ý. Nhưng họ không thấy chúng tôi. Đó là dấu hiệu chói của loài người mà chúng tôi đã gặp, từ khi đi cho đến khi tôi bên kia bờ Đại dương.

Nhưng đêm sau lại càng khó nhọc

Một cuốn sách hay tóm tắt

VƯỢT BIỂN

XUÂN VINH thuật

kêu lên cho biết là căn cứ Hải quân & Lima đang gọi chúng tôi, và cho hay rằng đại sứ Mỹ đã lên đường bằng máy bay để đến từ biệt và xem cái cảnh linh đình giữa biển của chúng tôi ra thế nào. Chúng tôi bắt liên lạc với sở Hải quân Lima, để chỉ hướng đi của chúng tôi. Nhưng kiểm cho thấy được một chiếc bè nhỏ đang ngập dưới chân ngần sóng của Lại dương không phải là một việc dễ. Vì thế lúc này dù qua chúng tôi chỉ nghe tiếng động cơ, nhưng không thấy hình dáng. Đó là lần chót mà người trên đất thử tìm kiếm chúng tôi.

Nhờ nước chảy mạnh chúng tôi đã vượt mao tốc độ thường ngày từ 55 tới 60 hải lý.

Hai vấn đề quan trọng nhất đã làm cho chúng tôi lo lắng là gỗ và giấy. Muốn thử xem gỗ có thấm nước không, một hôm tôi đã bẻ một miếng nhỏ liệng xuống biển. Miếng gỗ lặn trên mặt nước một hồi rồi chìm dần. Tôi nhận thấy 5 chàng kia người nào cũng có lén cắt một lát và thử như tôi. Ai nay đều có vẻ lo lắng. Sau cùng tôi thử thi nghiệm bằng cách dùng dao xé ruột một cây đà ngang để xem nước ngâm đến đâu. Sung sướng thay, ruột gỗ balsa vẫn khô như thường !

Nhưng còn vấn đề dây. Lúc làm chiếc bè Kon-Tiki chúng tôi đã dùng đến 300 đoạn dây gai.

Một thủy sư đê dốc Ba Tây đã tiên đoán rằng dây sẽ đứt. Đến năm, chúng tôi cứ bị ám ảnh mãi bởi tiếng kêu két của dây nghiến vào gỗ. Nhưng cố kiểm vẫn không thấy dấu mòn. Khi đi đã xa chúng tôi mới hiểu : dây không đứt là vì gỗ balsa mềm, dây cõi mài ăn sâu vào lồng gỗ và nấm yến chò không bị cõi sát nữa.

***

T ừ ngày đầu tiên chúng tôi đã nhận thấy rất nhiều cá bơi chung quanh bè. Có lúc chúng tôi đi vào giữa một đám cá mồi. Có lúc chúng tôi gặp những con cá mập dài đến 2 thước 50. Càng đi gần về xích đạo, càng gặp nhiều giống cá bay.

Bên đền, giống cá này bay dựng vào ván gỗ, rơi xuống sàn, có lúc chạm cả vào mặt chúng tôi. Ngày nào, chúng tôi cũng có cá ăn.

Cá mồi bay nhảy lên bè, có lúc nhảy cả lên mặt chúng tôi giữa lúc ngủ.

Một hôm, chúng tôi bắt được một giống cá lạ.

(Còn nữa)

HÀI

Bây giờ đi nằm phải không?

SEN

Sao được, ai cho phép chết trước khi viết xong ba bức thư. (lấy giấy viết trong hộp bàn) Cố giấy tờ đây.

HÀI (nhấn nhô)

Và viết làm sao, viết cho ai, dài hay ngắn, nói những gì?

SEN

Ông cầm viết đi. Tôi đọc cho mà viết. (Sen chấp tay di tui di lui, đang suy nghĩ)

Kinh gởi nhà cầm quyền,

Tôi tên là... ô... nghè nghiệp... (rồi chưa?) vì chán nản cuộc đời nên buộc lòng mượn con dao mà quyền sinh...

HÀI (ra hiệu)

Chạm chạm! Chạm chạm! Có phải viết tóc ký đầu. (Sen ghé mắt dòn).

SEN (tắc đầu)

Có cái tên gì là tên « ở nghè nghiệp »?

Tôi tên là (châm châm châm) ở (châm châm châm) nghè nghiệp (châm châm châm). Tý ông phải biết mà diễn vào chứ, không lẽ tôi lại chỉ những điều vụn vặt ấy sao? (ghé mắt dòn). Chết thật! (đọc) Tôi tên là Quấp. Tên ông đâu phải là Quấp?

HÀI (ngây thơ)

Thế bà không gọi tao Quấp là gì?

HÀI

Còn bức thứ hai?

SEN (đọc)

Cùng Liêu và Huệ (phết) hai con thân yêu (phết) Ba sắp từ giã cõi đời (phết) ý trống cuối cùng của ba hướng về hai con rất thân yêu của ba (châm) Ba không tiện cát nghĩa lý do bắt buộc ba phải quyền sinh (châm) Ba ước mong rằng đời sống của hai con không vì sự vắng mặt của ba mà bị thiệt thòi nhiều (châm) Một nghìn trang giấy cũng không nói đủ tấm lòng ba thương hại con (châm) Liêu và Huệ (phết) hãy tha tội cho ba (châm dù xuống hang).

Ba khốn nạn của hai con
ký tên.

SEN

Phải, nhưng đối với bà mà thôi. Còn đối với nhà cầm quyền thì ông phải lấy tên đúng như trong giấy khai sanh, trong giấy căn cước.

HÀI (thở ra)

Lộn xộn dù a.

SEN (đọc)

Kinh gởi nhà cầm quyền.

Tôi tên là Hùng khoát Hải, ô... nghề nghiệp... (phết) vì chán nản cuộc đời (phết) nên buộc lòng mượn con dao mà quyền sinh (châm) Vợ tôi và hai con tôi cùng tôi trú trong nhà không hay biết (phết) cầu duy hoặc trực tiếp hoặc gián tiếp vào vụ này (châm dùt).

Saigon (phết) ngày... tháng... 21 giờ

Ký tên

HÀI

Văn của quân sự cũng gọn lảm chứ!

SEN (rùn vai)

Bà thăm vào đâu. Tôi mà viết thơ tình thì đến Liêu Hạ Huệ cũng phải động tâm. (cầm bức thư Hải vừa viết xong để sang một bên) Còn một bức nữa hơi dài hơn. Viết:

Cung,

Chắc không bao giờ cung tưởng đến một cảnh tượng gồm ghiếc thê thảm như này (nấm) Tôi phải chết (phết) đó là một việc không thể dừng (phết)

Tôi tên là (châm châm châm) ở (châm châm châm) nghè nghiệp (châm châm châm). Tý ông phải biết mà diễn vào chứ, không lẽ tôi lại chỉ những điều vụn vặt ấy sao? (ghé mắt dòn). Chết thật! (đọc) Tôi tên là Quấp. Tên ông đâu phải là Quấp?

HÀI (thở ra)

sợ họ thương mà khinh thời. (lือ qua bức thư) Ông viết đi chứ. Bà cũng gần về. (nhìn đồng hồ treo trên vách, lấy giờ)

Tôi tin rằng bao nhiêu tiền của sản vật tôi đã dày công gầy dựng bấy lâu nay có thể bão dâm cho Cưng cùng Liêu Huệ mất đời sống yên ổn (châm) Tâm thần tôi bần loạn (phết) xin ngừng bút ở đây (châm) Hơn Cưng một lần cuối cùng (châm) Vinh biệt (châm than) ký tên.

HÀI (quẳng câu viết, xoa tay)

Thoát nạn!

SEN

Chỉ có thể thôi, bây giờ chết được rồi đó. À, còn thiếu hơi dầu long não để gảy cái không khí của một bệnh viện. (bẻ mấy ống dầu long não rảy cùng và hơm xác con gà). Tự cõi chí kim thi ra người dân bà nảo cũng muốn làm một Võ tặc Thiên, một Tử Hy thái hậu. Nhưng từ chỗ muôn đến chỗ làm được, còn có thiếu cái bản lĩnh của người dân ông (đi ra).

HÀI (thở ra)

Thật không hiểu nó định làm làm cái quái gì? (tổng đập cửa thiền hờn Hải hốt hoảng vùng dậy quay lại y chỗ cũ).

SEN (túi giận)

Bà tự tử rồi mà còn bò dậy quý là nghĩa gì? (kéo lại giường, ăn nằm

xuống, kéo mền đắp tận cổ) Nằm cho yên, để tôi định liệu. Chuyện lỡ vỡ ra thì khốn! (Sen tắt ngọn đèn tròn, thấp một ngọn đèn nhỏ tu mu) Cái thế đã ngồi trên lưng cọp không thể trượt xuống nữa. (Sen ra, tiếng thi thảm ở thang lầu chen lẫn với tiếng quát của Hằng).

HÀI (túi trốn)

Chết, chết, bết lâm sao bảy giờ. Phan này thi hết phuong song roi. (tiếng chấn dǎm mạnh trên cầu thang)

CÀNH 5

HÀI (nằm), SEN (khóc), HẰNG, TÀI XE (di sau rồi)

HẰNG (giọng tha thứ)

SEN, làm sao may đê nhà tôi om như đĩa ngực? Bộ mà khinh tao không đủ tiền đê trả cho nhà đèn hay sao chờ? (nhìn giữa nhà) Ủa, Quấp đâu rồi?

SEN (khóc nức nở)

Ông liệu cho khéo.

HÀI (iu yếm nhìn vợ)

Cưng quý chỉ cho môi chán. Không

khéo lẩm cǎi chiếc áo đẹp thì uống quá.

HẰNG (lau nước mắt)

Ấy, anh Tài dạn anh không được nói.

Xin anh cứ nằm yên tĩnh dưỡng.

Anh tha tội cho em. Em là một con dân bà

khốn nạn, lảng loán, ngu ngốc, hồn

xuộc, vò lẽ giáo. (ngược mắt lên trần nhà) Nhưng vì Liêu và Huệ, xin anh

hở làm ngo chuyện xấu xa ngày trước.

SEN (tắm tóc)

Bà nghĩ coi, ông con đi đâu cũng bị

bêu riếu, khinh miệt, làm trò cười cho thiên hạ. Trong một phút uất ức, nhụ nhã, không còn nghĩ gì phải trái nữa.

HẰNG

Ông đã cõng tri như vậy, rồi cả mày nữa, mày cũng điểm nhiên tịa thị...

SEN (khóc lớn)

Bà không biết, chứ cùi chỉ của những người tuyệt vọng lè láng làm sao. Con vừa mới quay lưng xuống bếp thi trên này nghe một cái « pháp ». Lưỡi dao cao sảng loáng như ngọn thanh long dao của Quan Công. Ký đầu Văn Xù... (nhấn mặt). Bà bước lại nhìn xem.

HẰNG (dùng dằng)

Ông thức hay ngủ đó?

SEN

Thưa, nhở mủi thuốc khỏe, ông con vừa mới chợp mắt, có lẽ trong mình đã khá nhiều. (Hằng bước lại gần thấy máu me cùng người Hải, với chạy trốn, ngã mình vào ghế, ôm mặt khóc) Hồi nay, nếu bà chính mắt thấy, chắc là bị máu xám. (Sei vén mền chì vết thương) Cuống họng vẫn đứt ha, máu phun ra lênh láng. Bác sĩ Tâm dặn cần nhất một điều là không được làm kinh động. Ngoài ra, còn có cách gián úi được bệnh nhân, làm cho người vui lên thì họa may cừu sống. (Hằng vừa khóc vừa đọc ba bức thư trên ban).

HÀI (rên nho nhỏ)

Ôi chết mất!

SEN (vết xuống, sờ trán)

Nhiệt độ cũng không đến nỗi nào. (quay ra) Thưa bà, ông con thức.

HẰNG (hạy lại, quay xuống)

Anh, anh tha tội cho em. Nếu anh có mệnh hệ nào thì em sẽ ân hận suốt đời. Anh gắng thuốc thang lên cho lành mạnh. (cầm tay hòn) Hải, Hải nghe trong minh thê nào?

SEN (lo sợ, đứng kèm một bên)

Bà hỏi vừa vừa chờ. Ông con mà cảm xúc lâm thi cỏ hại nhiều. (nhìn tai xé) Lời ấy coi anh Tài ở đây thì bác sĩ đã lấy máu cho ông rồi.

TÀI XE (con tay áo)

Thi bảy giờ, không được sao?

HÀI (khe khẽ)

Cám ơn anh Tài. Bảy giờ khá rồi. Sen cho tao miếng nước.

SEN (nho nhỏ)

Ông liệu cho khéo.

HÀI (iu yếm nhìn vợ)

Cưng quý chỉ cho môi chán. Không

khéo lẩm cǎi chiếc áo đẹp thì uống quá.

HẰNG (lau nước mắt)

Ấy, anh Tâm dạn anh không được nói.

Xin anh cứ nằm yên tĩnh dưỡng.

Anh tha tội cho em. Em là một con dân bà

khốn nạn, lảng loán, ngu ngốc, hồn

xuộc, vò lẽ giáo. (ngược mắt lên trần nhà) Nhưng vì Liêu và Huệ, xin anh

hở làm ngo chuyện xấu xa ngày trước.

SEN (tắm tóc)

Bà nghĩ coi, ông con đi đâu cũng bị

II

NGÂM bao bột mì đã lung và nhắc bao lèu coi còn năng bao nhiêu, sau cùng va dem cắt tất cả những lát bánh còn lại.

— Nếu hà tién cái ăn, mình sẽ còn sogn thêm được hai tuần.

Rồi sau một lúc suy nghĩ và lầm bầm thêm.

Có lẽ được ba tuần.

Va mang bao tay vào, hạ haiձ mủ xuống, rồi lại nắm súng di ra bờ sông.

Nằm nép xuống tuyết đê nắp và im lặng chờ đợi, mắt và đầu dǎm xem chừng. Nằm chưa đầy mười phút và đã nghe lan lù buốt người, phải ngồi dậy, bỏ súng trên đầu gối đê vận động hai tay.

Nhưng rồi hai cǎn cũng té buốt như có kim châm, không thể chịu nổi. Va phải đứng dậy, đến chỗ đất bằng đê đi dạo một cách mệt nhọc.

Tỉnh thoảng va trở lại bờ sông Yukon, tró mắt nín con đường mòn trên sông. Luồng nhair va tin rằng chỉ cần cǎi công nǎn mãi là coi người hệu ra. Nhưng vẫn chẳng có ai.

Va trở về nhẹn lại bếp lửa trong lều đê sưởi ấm một chút, rồi lại ra bờ sông nằm riu.

Vào lúc quá trưa, ôn độ hời lên và tuyết bắt đầu đồ xuống, mịu và cứng như trùy tinh. Trời không có gió. Những chùm tuyết trắng cứ yên lặng đồ xuống, đều đều và thẳng hàng như những hạt mưa.

Morganson ngồi nấp vào một chỗ trũng dưới trận mưa tuyết. Va nhảm mắt hời cùi mình về phía trước, úp mặt, vào đầu gối, không trông thấy gì, nhưng hai tai vẫn nghe ngóng.

Không một tiếng chó kêu, không một tiếng xe trượt sỏi soạt trên mặt băng, không một tiếng hò reo của người đánh xe. Cảnh vật vẫn hoàn toàn yên lặng.

Quý xuống trong cái lồ trũng đang nắp, va nhẹ nhẹ đũi cǎi súng lên, rồi lại hời cùi xuống rất cǎu thận, lấy bao tay bóc cǎi súng cho ấm sắt.

Bóng đèn mồi lùi một đén gần. Va nhận thấy do là một người di bộ một mình, không chiu, không xe trượt tuyết và cũng chẳng có một thứ bánh lỳ.

Morganson tức tối đến gần phát điên. Con thịt của va nghèo quá. Va

do dự, nhưng vẫn không rời ngón tay thiết cho và như thế, có quyền gì lại khỏi cõ súng. Sau cùng, và nhận thấy rằng người bộ hành ấy là một tên mồi da đỏ.

Morganson thở dài, thất vọng hả súng xung. Tên mồi da đỏ co vể mệt nhọc. Sau khi đi ngang trước mặt va, tên ấy mất dạng về phía Minto, sau đây núi ngang cây cối rậm rạp.

Nhưng sự thất vọng không làm cho Morganson ngã lòng. Trái lại, và nghĩ cách don chỗ nắp cho hoàn hảo hơn. Va xách súng đi về phía sau một chút, chỗ vào bài đậm tầy, giữa khóm bạch dương và những bụi rậm của bờ sông.

Va lấy riu dẻo một cái khắc ở một thân cây rồi đặt súng lên đó, cắm cu tim hướng cho nòng súng. Cuối cùng, và chĩa thẳng mũi súng vào con đường mòn trên sông rồi hạ xuống ngang tầm con người.

Làm thế, và khỏi phải luôn luôn lo nghĩ về sự tim hướng cho nòng súng và cũng khỏi lo ngắm sai vì cái lạnh làm cho tay run không nhắm lúc. Vả lại, tinh cờ người nào đi qua chỗ này cũng khó lòng đoán biết cạm bẫy, hoặc ngờ rằng có một mũi súng vô hình đang chĩa ngay vào mình.

Lúc bấy giờ đã vào khoảng cuối thu. Đêm càng dài thì ngày càng ngắn, mà cần phải có ánh sáng mặt trời thì mới thấy rõ trên con đường mòn.

Một buổi chiều, trong khi Morganson đang ăn thì có một cái xe trượt tuyet chạy ngang và đi về hướng nam, tiếng lục lạc kêu leng keng trong bóng tối.

Morganson dành chĩu bó tay Va ngồi nhai bánh, vừa buồn bã, vừa tức giận. Số đèn cứ theo đuổi và hoài. Từ ngày va chờ đợi đến nay chỉ có một tên mồi da đỏ khốn kiếp đi qua. Còn cái xe trượt tuyet thì, trái lại, chạy vào lúc tối mò mò. Sự đời thật đã ngang trái quá quắt!

Trong lúc thất vọng, và tưởng tượng hình ảnh cái xe trượt tuyet vừa mới chạy qua mà và không được thấy: cái xe chờ cả đời sống của va. Trong khi va nằm giữa tuyet, dưới cái lều già lạnh, đời sống mỗi ngày mỗi hao mòn và sắp tắt, trong khi va đòi đến nỗi đứng không vững nữa thì cái xe trượt tuyet huyền diệu ấy có chờ để kéo, có đỗ ăn để nuôi va, có vàng để giúp va đi thấu đến hiền, trở về với mặt trời và vân minh.

Cái xe chưa đựng nhiều ích lợi cần

Ngày thứ nhất có hai cái xe trượt tuyet chạy qua. Rồi ngày thứ nhì có hai cái nữa.

Mỗi ngày một lần, và cố lè bước đến chỗ thán cây bạch dương mà va đã děo cái khác để đặt súng bắn. Nhưng lần nào cũng vậy, và đến trè quá, cái xe thứ nhất đã chạy qua rồi. Cuờ mài khôn x e gi, và mệt lâm phải trở về lều. Nhưng lần nào cũng vậy, và mồi về đến lều được nữa giờ là có một cái xe thứ hai chạy qua

**

TRỜI đã bớt lạnh. Morganson lần này có thể trở lại nắp tình con đường g mòn trên sông Yukon. Nhưng con đường trở lại quanh quẽ như trước.

Ròng rã tám ngày truwong, và nắp trong tuyet đe riu, nhưng c ảng có bóng nào qua lại. Va ăn ít hơn, chỉ hai lát bánh mì mỗi ngày, một lát buồi mai và một lát buồi chiều, vậy mà cái bao tử của va vẫn chịu nổi. Nhiều lúc va kinh ngạc thấy mình sống được dai như vậy. Va chưa bao giờ dám ngờ mình chịu đựng được đến mức đó.

Rồi con đường mòn lại ròn rip một lần nữa, nhưng lần này lại là những kẽ mía và không dám đương đầu. Đó là một toán cảnh sát Tây bắc Gia nã đại đang đi qua trước mặt va. Độ chừng hai chục người với hai chục cái xe trượt tuyet và một bầy chó.

Morganson nеп minh xuống đất sát hơn nữa. Toàn cảnh sát không thấy gì và không ngờ cách họ chẳng bao xa có một người đang rình đe giết kẽ khác và chính người ấy cũng đang gần chết.

Cai ngón tay cái bị té liệt quay nhiều Morganson lầm. Trong thời gian nǎm rinh con đường mòn, va phải chốc chốc cõi bao tay và dut bàn tay vào áo đển tận nách đe đem lại chút hơi nóng cho cái ngón tay khốn khổ ấy.

Lại có một người một mình đi qua trên con đường mòn. Morganson nhận ra đó là người mang thư từ. Nhưng động chạm đến người ấy sẽ nguy hiểm lắm. Một người quan trọng như vậy mà mất tích thi trước sau gì người ta cũng sẽ biết. Va danh phai bỏ lỡ dịp ấy.

(Còn nữa)

Một thanh niên Việt Nam du lịch VÒNG QUANH ÂU CHÂU BĂNG XE ĐẠP

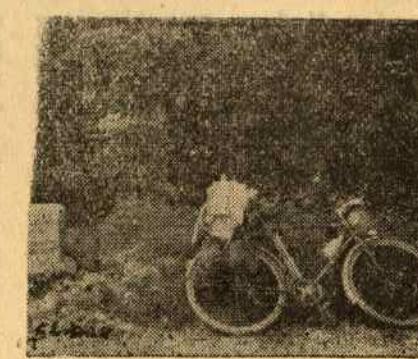
* DU KÝ CỦA L.Q. MINH * * * (Xem Đời Mới từ số 47) *

IV

CHÚNG TÔI ghé lại bên đường chụp tấm ảnh kỷ niệm cuộc gặp gỡ của hai sắc dân đồng một quan niệm. Chụp xong đứng nhìn quang cảnh thật đẹp. Xa xa, xe lửa đang chạy trên một cầu đá (viaduc) dài tới 200 thước, bắc trên sông Brenne, uốn mình theo chu vi thung lũng, giữa ruộng xanh tươi, điểm một vài khóm cây to um tùm, rậm rạp. Tôi nán ná vừa đe xem phong cảnh vừa tạnh, chúng tôi lật đật chạy rong xem thành phố.

Dijon là đầu tinh của khu vực Côte d'Or, khi xưa của tỉnh Bourgogne, nằm giữa kinh Bourgogne và giải dõi Côte d'Or thêm vùng đồng bằng chạy từ sông Saône đến miền núi Jura, ở trên mặt nước 246 thước. Đây là một thành phố rất lớn cõi bằng hai Saigon ta, rất thị hèn nằm vào giữa con đường Paris-Lyon-Marseille (P.L.M.) và ngõ qua Ý Đại Lợi do đèo Cenis. Ở đây có đủ các ngành Đại Học Năm 1447, Dijon bị một trận hỏa hoạn thiêu húy. Ngài Công Tước De Hugues đệ nhị đã chỉnh đốn lại và tổ chức hàng năm một kỳ hội chợ gọi hội chợ St Jean.

Trong trận giặc 1870; dân chúng ở Dijon đã đoàn kết phá rối dữ dội đe chống lại một cách mãnh liệt với quân Đức, khiến quân này chiếm đóng không quá hai tháng phải rời bỏ đi. Nơi đây đã sanh nhà thi văn Bossuet (1627 d. 1.) mà tiếng tăm đã lừng lẫy thế kỷ 17. Con đường thi từ nhứt là con đường « Tự Do » (rue Liberté) Chúng tôi do theo đây đe đến

Đạp lên chót đèo Savine (Jura) ở Pháp, tác giả đe xe nằm một lê đàng, nghĩ chán chụp một ảnh ghi làm kỷ niệm.

xem Bảo Tàng Viện còn chứa rất nhiều bức tượng và các món cổ tích quý giá.

Chúng tôi lại ghé xem nhà thờ St Benigne cắt từ thế kỷ 12 và đã bị tàn phá trong thời cách mạng, nay được sửa chữa lại thật hoàn mỹ, với ba lồng cảng (nefs) rộng lớn. Chúng tôi ghé xem luôn tòa thi sản có cái tháp cao đến 316 nǎc. Lên trên tháp nhìn một toàn cảnh thật đẹp lồ nhõn cao thấp của Dijon, nhìn ra xa thấy vùng đồng bằng chạy dọc theo hai bờ sông Saône và tận chân trời, lúc tạnh ráo ta được thấy giái núi Jura và đỉnh cao nhứt của núi Alps là Mont Blanc nằm phía sau.

Một thành phố lớn thế này muốn coi kỹ phải ở lại ít lǎm là hai hôm. Ngày giờ của tôi có hạn nên đành ra đi sau khi ghé qua những nơi cần phải xem. Chúng tôi chia tay từ đây không quên cho nhau địa chỉ. Hai bạn Hồng Mao trở về Ba-lê do theo ngả Troyes. Tôi thi nhầm Dôle trực chỉ, nhưng vừa ra khỏi thành lại gặp một hang làm cầm thạch dựa bên đường. Ghé ngay lại xem. Giờ này vắng người, anh gác dẫn tôi đi xem khắp hang và chỉ rành rẽ nơi nào làm gi. Xem máy cắt cầm thạch rất tiện và lạ, chỗ đánh bóng và chỗ mài. Toàn là máy móc tất cả. Thấy kỹ nghệ của người mà ngán cho kỹ nghệ mình vì ít dùng nhơn công nên nhớ đó giá lại rẻ nhiều, lại thêm vùng này đã biết dùng thủy điện.

Xem rồi trở ra đã 3 giờ. Phải tức tốc chạy thật mau, nhớ có tần cây che khắp lò nên rất mát, hai bên đường nhiều hoa rừng đủ màu chen lộp láng đồng, làm tăng vẻ đẹp của vùng này được mọi người ca tụng về phong tho mát mẻ và cây cỏ tươi tốt suốt năm. Đầu sao, vẫn phải cầm đầu đạp thật mau đe gõ lại thời giờ đã mất. Nhưng đến Genlis cũng còn phải ghé lại đe xem một lâu đài rất đẹp xây dựa bên sông Norgues từ thế kỷ 18. Ánh nắng chiếu phản ánh các tháp từ trụ xuống mặt nước xem rất đẹp. Nhưng rồi cũng phải hấp tấp ra đi nhầm Auxonne trực chỉ. Trời đã sắp chiều, lại càng sỹ khó đến kịp Dôle tôi nán vì còn cách thành này trên 30 cây số.

(Còn nữa)

của NGUYỄN NGỌC MÃN

MỘT buổi sáng vào tháng ba năm 1952 những người thợ rừng chạy trở về cho Tây Ninh cáo báo rằng lối Suối Đá có thấy người ta bị cọp ăn chỉ còn một nửa mình, phía dưới.

Rồi liên tiếp quanh vùng rừng bao bọc tỉnh Tây Ninh, ai ai cũng đến rầm lên : Cọp loạn rừng, giết mổ mấy người thợ rừng và hai người đàn bà kẽm cát.

Cứ tin này các báo ở Thủ Đô đều có đăng rành rọt.

Thấy cọp làm xao xuyến lương dân, người ta ra công rình mò đê bắn. Nhưng cái nạn cọp ăn người vẫn không dứt. Người ta tìm thấy bên cạnh nhangs xác chết, đâu chở cọp thật lớn và gần đây còn có cả một cái đầu như sợi dây lót túi. Người ta phân vân và càng lo ngại hơn trước.

Một hôm có nhóm thợ săn sau một ngày đi săn, chờ về một con hổ thật lớn, vẫn ngang dọc, đầu to và cái thủng.

Xác nó ném lấp cả nỗi cõi xe ngựa, đầu thòng xuống châm đứt ngựa, nửa thân sau còn ló ra sau xe nứa thước, đuôi quết đất, dài hơn thước. Mọi người lật lùng hết xác khi thấy cõi nó deo một vòng sắt và tên một đoạn lối túi độ nửa thước, đã sét hết cả.

Những người sống ký cư ở Tây Ninh, nhất là mấy người đứng tuổi, mới sực nhớ ra gốc tích của con cọp này.

Tôi xin gọi là con * cọp lót túi * để kể lại một quãng đời ly kỳ của nó....

N. N. M.

NHÀ SƯ MIỀN NUÔI CỌP

NĂM 1938...

Vào một sáng sớm mùa Xuân, tại sóc Phụng Đồn thuộc tỉnh Kompong Cham; cây rừng hẫy còn đang đượm sương lạnh thì ông lục (sư cả) chùa Phụng Đồn đã thức dậy làm một vòng bách bộ theo thói quen, từ chùa vào bia rừng rồi trở về. Từ chùa ra đều rừng phải trải qua một cây số lùm bụi và suối.

Hôm ấy ông « lục cả » vừa ra khỏi nửa cây số đến gần bờ suối bỗng nghe tiếng kêu như tiếng mèo con.

Ông tìm quanh quất thì thấy phía đằng sau lưng ông, trong một bụi cây « bứa » có một con cọp nhỏ, to cổ con chó con vừa thò đầu ra khỏi bụi, chàng trước có dính máu. Ông lục bác ái ông « lục cả » bước đến ôm xốc nó lên, đem xuống suối rửa vết máu ở chân cho cọp. Ông thấy chân nó bị a chém gần đứt đoạn.

Ông đem cọp về chùa tim thuốc rít và nuôi nắng châm chí. Sau thờ dân trong sóc cho biết cọp con ấy là con của một cọp cái rất hung dữ trong vùng. Nó vừa sẹp bầy chết.

Con nó bị chém hạt, chui vào lùm bụi trốn khói. Các thè đều xin nhà sư

trên điện Phật nô nức thời cáo.

Cọp càng ngày càng lớn, càng tinh khôn, quyến luyến người nuôi. Đến năm trước cửa chùa canh gác, ngày nó đi tuần rộn khắp quanh chùa. Không ai dám leo hành đến trộm cù khoai hay một cọng rau của nhà chùa như khi chưa có nó.

Trái lại những ngày rằm, tháng via, cọp rất nhu mì nằm ăn trong lieu nhà sư để cho khách thập phương đến cúng quây, lạy Phật được yên tâm.

Những chú chó tinh ma vào phòng tế trong vòng rào nhà chùa cũng biệt tăm, vắng bóng từ ngày có cọp ở.

Nhưng một hôm các chú tiều quét sân sáng vào thưa với ông lục cả rằng có một xác chó bị xé bụng, móc họng bỏ nằm trước cổng chùa.

Ông lục liền kêu cọp ra hỏi :

— Có phải nhà ngươi đã giờ cái trò giết chó làm ở uế nhà chùa mà ta phải tông phạm về tội ác của ngươi ?

Vậy từ ngày nay, mi có thể bỏ ta mà đi vào rừng sống với bản tinh thiên nhiên của mi. Chứ còn ở đây thì nhà ngươi không được sát sanh. Không được vây vướng mùi tanh, hôi của máu.

Cọp cúp tai, ngoe ngóe đuôi, mope nằm lặng yên dưới chân ông lục như một kẻ ăn năn, nhận tội lỗi.

Một tháng sau người ta lại phát giác một vụ hai con heo chết ở dưới sicc. Ai cũng đã quyết là cọp nhà chùa, chứ không ai rõ đó.

Nhà sư nghe phong thanh như 'để cũng sinh nghi, đi tìm cọp để quan sát. Ông thấy ở mẩy vuốt hai chân trước cọp hẵn còn hoen ố màu máu.

Ông đứng phắt dậy, phắt tay áo choàng, giận dữ, đuổi cọp.

— Rõ ràng mi là thủ phạm. Tôi ác mi chòng chát, thời hãy lia ta mà đi khỏi nơi này cho khuất mắt ta. Không thì ta phủ cho dân sóc muôn hành hạ nhà ngươi sao thì tùy ý họ.

Cọp ta riu riu ra cười, vừa đi vừa ngoanh lại ra, chiu bịa rịn.

Ông lục đuổi cọp đi cũng là một sự rứt ruột. Nhưng luận lý nhà chùa không bao giờ dung túng được kẻ sát sinh. Hơn nữa, ông lại nuôi cái tội ác ấy trong nhà chùa là một điều không thể được.

Thảm thoát, từ ngày cọp bỏ chùa và rừng cũng gần hai tháng. Đến nào ông lục cũng nghe tiếng cọp gầm thảm thiết ở ven rừng. Sáng ra ông nhìn thấy vết chân cọp đậm đà quanh chùa.

Rồi một buổi tối, sáng trăng, ông lục cả ra sân chùa hú gió thi chơi bắt gặp cọp vừa lò dò từ ngoài cồng bước vo.

Tinh cõi không thể tránh, cọp phải mope xuống bờ riết lại phía ông, phủ phục, gác miệng lên chân ông. Nó kêu lên gừ gừ như van xin.

Ông lục cảm động cùi xuống vuốt ve

cop quyến luyến :

— Nếu con muốn về ở với ta thì hãy bỏ hết tánh hung dữ và không bao giờ tái phạm.

Cọp lâm thịnh, liếm chân ông lục. Thế là từ hôm ấy người ta lại thấy cọp ra vò cửa chùa như trước.

Ông lục ngày nào cũng mang cọp đi qua các chùa lân cận để cho cọp có dịp chạy nhảy cho bớt háng. Dân chúng được dịp gần gũi, làm thân với cọp. Người ta lần lần có cảm tình với cọp.

Ông lục thường thế là cọp sẽ sống yên lành bên cạnh mình. Nào ngờ cọp còn quen thói cũ : đêm đêm lén vào rừng vật hươu nai ăn và còn có khi mang về bò trước sân chùa.

Ông lục lại thét mắng xua đuổi. Cọp tuy sợ, nhưng không chịu đi như trước. Rồi càng ngày càng ăn nhiều thịt, trở nên hung háng, gầm thét suốt đêm. Sóc Phụng Đồn đã bắt đầu lo sợ cọp hành hung giết chó đến người.

Cả ông lục cả cũng đâm lo nhưng bây giờ biết liệu sao. Đành mướn người lâm vong cõi và dùng lời tôi xiêng cọp lại ở một góc sau chùa.

Rồi ông thường ngày đem cơm chan nước tương đến cho cọp ăn. Cọp bỗng một dạo vì không ngon.

Sau ăn quen trở lại, cọp cũng thuận tính, nhu mì như hồi nhỏ. Ông lục cả lại thả cọp ra dong chơi chút ít rồi xiêng lại.

Mỗi khi xiêng chỉ có ông lục cả mò tay vào cọp mới để yên. Còn kỳ dư ai trong chùa ròi đến thì cọp ghi lại không chịu, có khi còn gầm gừ muốn làm dữ. Vì thế, không ai dám rờ đến cọp. Có lần ông lục cả đau nặng, phải nằm liệt, cọp bị xiêng lâu ra dáng túi túng quá, lồng lén gầm thét, phá xiêng đến đứt ra. Rồi đêm ấy nó chạy vào rừng bắt mèn, mèo, ăn. Nó tha về một con nai thật lớn bò giữa sóc cho dân chúng. Kế tiếp mẩy hôm liền cọp không về chùa nữa.

Mãi đến hôm ông lục cả mạnh, cọp mới lẩn mò về ngoan ngoãn chịu xiêng.

(Còn nữa)

TẠI SAO

(Tiếp theo trang 19)

cũng hiểu rằng, tôi sẽ không nhận được. Có phải đau khổ thêm, tôi cũng phải chịu. Vết thương lòng đã rõ ràng lắm rồi ! Nhưng rồi đây, còn xảy ra việc gì nữa.

— Em thật muốn biết không ?

Bỗng nhiên, nét mặt chàng trở lại dừng đung. Tôi nhận ra chàng một cách khó khăn lắm. Kiên hanh cô, thất vọng cô. Cái vẻ mặt ghê rợn làm sao !

— Em muốn bỏ tất cả. Em quyết định như thế rồi tr ? Chàng nhún vai.

— À ! Như thế mà hơn !

Tôi không hiểu biết gì hơn những cái tôi muốn, vì tôi biết cái tôi sắp biết ?

Chàng tiếp :

— Em muốn biết ?

Tôi trả lời : Phải.

Tôi lo sợ, cái lo sợ ấy làm cho tôi thành nhút nhát.

— Được rồi ! Hãy khoan ! Đợi đã.

***

Lời chàng như một hiệu lệnh ban ra. Rồi chàng kéo tay tôi lại, kéo xốc tôi lên vai. Chàng ghi lấy miệng tôi. Cái hôn chàng chảy lên miệng, lên má tôi. Tôi sống lại chỉ ở chàng. Tôi không say ở lời nói chàng, không say ở men rượu sâm banh, say một cách khác. Miệng tôi dính vào miệng chàng, tôi có cảm tưởng như chàng đang tiếp cho tôi một sức sống từ như một nhánh cây thấp vào một thân cây tươi tốt. Tôi không nghĩ đến gì nữa cả.

— Chúng ta hãy đi thôi. Em yêu anh chứ ?

— Em yêu anh.

Từ từ chàng lướt qua hàng ghế. Chàng dừng sát bên tôi, ở sao tôi thấy chàng nhỏ quá. Chàng nhỏ đến nỗi làm cho tôi muốn cười lên, tôi muốn chơi khám chàng cho vui. — Không. Chính thật như thế !

Nhưng, như vậy độc ác lắm !

Thân chàng chắc nịch, một cái thân hình vào cõi trung bình. Chàng dừng mãi đến ngang vai tôi. Cặp đùi của chàng trông nhô lè.

Tôi định xin lỗi chàng, nói với chàng, tôi yêu chàng lắm. Nhưng nghĩ lại, tôi cảm thấy buồn cười. Tôi không biết làm gì cả. Đầu óc tôi trống rỗng. Tôi hết khổ chịu. Một giấc mơ đẹp đến ám ảnh tôi...

Tôi ra đi, không nhìn lại. Tôi biết rằng chàng đang đứng thẳng người trông theo bóng tôi.

Tôi nhanh chóng bước.

Chỉ còn lại trong ký ức tôi, một nửa con người của chàng thôi. Tim tôi đầy ứ, nhưng thân tôi rời đây tan tác như bụi băm.

Đến một ngày mai. Nhưng một ngày mai... Bây giờ, một ngày mai ! ...

GIANG TÂN

Ánh Sáng Đô Thành

TRUYỀN DÀI TÂM LÝ XÃ HỘI NGÀY NAY
Từ của bà X.X. - Cô VĂN NGA thuật

(Xem Báo Mới từ số 33)

TÓM TẮT. — Cô Bích Thủy, một hoa khai ở Rạch Giá, làm hồn lê cùng ông phó tham biện tỉnh Cà Mau tên Trần thanh Nhàn. Cuộc sống của hai người đầy đủ hạnh phúc trong những lụa vinh quan. Một năm sau, cô họ sinh được một cháu gái, nhưng từ đây đời của cặp vợ chồng này phải gặp nhiều nghịch cảnh. Ông Trần thanh Nhàn bị bắt trong ngày đảo chính và được thả ra sau một thời gian lâu đài nhìn thấy tất cả gia tài, sự nghiệp phải tiêu tan. Đến lúc tàn cư, gia đình ấy lại bị cướp đánh lấy mất cả những nữ trang quý báu cùng số tiền dành dụm. Khi trở về thành ông Phố Nhàn ở tại nhà của cha mẹ vợ trong khi ông bà nay lên Sài Gòn sống với người rể lớn là ông Đoàn Văn Lư, chồng của cô Bích Vân.

MỘT BỨC THƠ

Sài thành 27-3-1946

Em Bích Thủy thân mến,

Đã hơn một tháng chị không có lấy một chút giờ rảnh nào để viết cho vợ chồng em, chắc là bị trách dỗi, nào là :

— Chà, hai ông bà ấy mệt cảnh lá phôn hoa không thèm màn đèn bọn dân tình cà mèn như chúng mình nữa rồi.

Chị nhìn nhận chịu lỗi, nhưng nếu trách thế thì oan lắm. Chị bận công chuyện sắp đặt nhà cửa cho tiêm tắt, bận đến tối mắt, tối mày. Nhứt là mình mới lên tinh thành lòn lòn nên coi người ta thao quá.

Có một chuyện nhắc lại còn xấu hổ và buồn cười chẳng kém gì câu chuyện mua dầu hôi. Một bữa chúa nhật no anh chị đi trên đường ở Chợ-lớn bỗng có tiếng kêu từ một cái xe như xe hơi nhỏ ở tinh minh, chạy từ từ đến : — « Cô hai, cô hai ». Và trên xe lại có người thò tay ngoắc mìn.

Chị nghĩ ở chau thành là hoắc và rộng lòn lại có người biết đến thứ của mình tất phải là người quen biết cùng tinh chó ai. Ôi nỗi mừng nào cần cho xứng, chị nắm tay anh hai mà nói : « Có ai kêu kia », và không ngớt đưa tay ra ngoắc lại. Xe liền ngừng, một thằng bé con mở cửa xe nhảy xuống bảo : « Mau lên, thầy cô ». Chị nhìn kiếng trong xe thấy năm sáu người thò lò mắt ra nhìn, không người nào là quen cả. Chị hỏi : « Ai đâu, ai kêu tôi đâu ? » Làm họ cười rộ lên. Sau mới biết đó là một thứ xe lô gọi là xe tạp xế rước hành khách từ chợ cũ Saigon vào Cholon. Làm minh thiện đồ mặt lên khi thẳng lơ xe nhìn minh một cách thương hại : « Dân tinh đây mà ! »

Ai đời muốn mua dầu lửa, chị đi khắp các nơi hỏi cũng không có bán. Thế có kỳ không, chả lẽ cả chau hành lại không có thứ dầu ấy ? Có nhiều

tiệm khách ở các chợ nhỏ giống như những tiệm bán đồ hàng xén dười minh mà chị biết chắc chắn có bán đủ cùi, gạo, nước mắm, dầu lửa v.v. cũng trả lời : « Khôl piết ». Sau cùng, chị làm xấu mặt qua hỏi nhà ở khich bên xem họ làm cách nào mua được món dầu khó kiếm ấy. Mèn ơi, em hiểu họ bảo sao không ?

— Cái thứ dầu hôi ở đâu lại không có bán. Mà đi làm chi mất công, « chết » nó gánh bán ngang nhà hoài đó thôi.

Đất Sài thành rộng lớn như thế minh lại cứ ngờ chỉ có mình ở tinh mèi lèn thôi, nào hay, hỏi lại thì cả gần sáu bảy phần mười là dân lục tinh. Nhưng nhờ người ta lên trước minh hay được ở gần với người đồng hương từng sống ở trên này lâu nèn coi người ta thao quá.

Ở đây tuy lâu lâu bị cúp hơi điện một lần độ nửa giờ thành ra hơi bị bức minh một chút thôi. Ban ngày xe chạy qua lại ngoài đường không ngọt, đến tối lại mãi đến mười hai giờ khuya mới thiết quân luật, chả bù ở tinh nhà cứ bảy tám giờ tối là ngồi bó gối trong nhà, nom nớp sợ.

Anh chị sắm sửa đồ đạc bàn ghế trong nhà cũng tốn tiền khá nhiều. Có điều là bàn ghế tủ giường ở trên này có giá nời hơn là dưới tinh vì ở chốn đông người thiều gi kẽ đi người ỏ nên đồ đạc mua đi bán lại rất rẻ, miễn là gấp được dịp may.

Nếu hai vợ chồng em thu xếp chuyện nhà xong xuôi lên cả trên này mà thi vui vẻ và khôi phái thiếu thốn gì cả. Chau thành Saigon là mèi chau thành xao động. Tiền bạc ra và không biết ngắn và không ai chú ý đến hành vi của ai. Thiếu chí là điều chỉ quan quyền ở lục tinh lèn đây ở. Ông người khi trước giàu nứt vách tườn mà bây giờ phải đi làm tài xế, di buôn bán dạo hay sống cuộc đời tư chung nhau ra là một thiếu nữ ăn bận sang trọng, trên đầu phủ một khuôn vài

(còn nữa)

BÁO MỚI số 50

XƯƠNG MAU PHĒN NGUNG

TRUYỀN DÀI DÃ-SÙ

của CỬU LANG

(Xem Báo Mới từ số 9)

TÓM TẮT. — Vào thời Ai Vương nhà họ Triệu (Tân Tỵ 112 trước Tây Lịch) vua nhà Hán nhỏ, quyền nhiếp chính nơi bà Cù thái Hậu vốn là bà mẹ của vua con bé ý với viên sứ giả nên câu chuyện bán nước sẽ không sao tránh khỏi. Trong triều đình có vị Tề Tướng Lữ Gia là người nhiệt liệt chống lại biến nghị ấy. Người bị mưu sát mấy lần may mắn có con anh em có gái hùng cùi vùng núi Bắc là Hồng Vân và Thành Nhân hợp sức với phái võ nước nhà để phá tan mưu mồ khấp nhược của bọn tham mồi phá quỷ xem rể giông nổi.

Trong một cuộc giải quyết cho thái tử Kiến Đức, anh khác mẹ của Ai Vương, người được quân chúng ngưỡng vong rất nhiều, có một chàng tự xưng là Trần Công tử bỗng bô hàng ngũ kiêm khách ra đì một cách đột ngột và giao một mồi buôn vơ vẫn oằn lòng Hoài An tráng sĩ.

Ái tinh muôn mặt biết đâu mà dò ? Có ai ngờ một trang hảo hán đã từng xem thường tinh son phấn lại bỗng ngã ra yêu đậm đuổi và ngày dài một con người chỉ mới biết dung nhan bằng cách nhìn trộm. Chàng như chạy theo một chiếc bóng mà không khi nào có hy vọng bắt được.

Con người ấy đối với chàng thành ra xa lạ và riêng biệt quá. Hai người như ở hai con đường đối diện nhau. Hai hoàn cảnh, hai giai cấp đang phân rẽ họ ra, phải làm cách nào để phối hợp ? Càng vỗ lý nứa là chính nàng chưa biết được sự hiện diện của chàng đang ngơ ngác ôm cõi lòng thắc thỏai yêu đương một cách tuyệt vọng.

Hồng Vân di lăng lẽ giữa những bụi hoa thơm ngát bồng mắt chàng chú ý đến một vật gì xao động ở xa xa. Vốn đã từng luyện sức mắt nhìn qua đêm tối chàng nhận biết ra đây là một bóng người, một bóng người mảnh khảnh và uyên chuyên. Tự nhiên tim chàng đập mạnh và chàng có cảm tưởng rằng bóng người ấy là một bóng người, một bóng người

mảnh khảnh và uyên chuyên. Từ khi trước chàng đã lựa được một dạng nói êm thầm như để giữ người đẹp ở lại. Nhưng trái han điệu chàng trưởng, người thiếu nữ càng nhanh chạy thoát. Trong lúc vội vàng nàng đánh tuột một chiếc hài sáo không kịp nhặt lấy.

Hồng Vân đứng tần ngần nhìn bóng

người thiếu nữ thoáng thoảng biến lẩn trong bóng tối. Chàng tự hỏi mình mê hay tĩnh ? Vì có nào đã được diêm phúc gặp người thương trộm nhở thầm lại vụng về để nàng bỏ đi ? Nay con chim xanh đã về lồng son, biết bao giờ lại được một cơ hội tốt dường ấy. Chàng cuối xuống lượm chiếc giày thêu. Hương thừa của người ngọc như cồn phản phát nơi ấy làm chàng thanh niên như say say.

Tắt tắp đi về phòng, chàng khêu ngọn đèn sáp lên và lấy chiếc giày nhỏ nhắn và xinh xắn ném ra ngắm nghia. Trên mũi giày có thùy hình con phượng rất hoa mỹ.

Suốt đêm ấy Hồng Vân ôm ấp chiếc giày vào lòng thao thức mãi không sao chợp mắt. Chàng nghĩ mãi không hiểu vì sao Minh Phụng lại lén lút đến nơi thư phòng trong một giờ khuya khoắc như thế. Bão rǎng nàng có tình với chàng hay với Hoài An tráng sĩ là không đáng. Nàng chưa hề gặp mặt hai người lần nào cả kia mà. À, phải rồi, có lẽ nghe bọn tỳ tát nói nhau về sự có mặt hai trang anh hùng nơi thư phòng làm động tinh hiếu kỳ của nàng chủ gi. Như thế ít ra nàng cũng muốn chú ý đến những nhân vật đã được thân phụ trọng dãi.

Hồng Vân thấy chàng có hy vọng đã được mắt xanh chú ý đến. Chiếc giày thêu này là mối dây liên lạc bắt đầu nối liền sự quen biết của chàng và nàng. Chàng thanh niên liên miên xây những mộng đẹp êm đềm.

Trời đã sáng lúc nào chàng không hay, mãi đến khi có tiếng Hoài An tráng sĩ hỏi bên tai mới làm chàng bàng hoàng tinh mộng :

— Anh làm gì nhìn lên mái nhà lom lom thế. Hắn lại mơ màng đến một cô thiếu nữ nào rồi.

— Phải lôi mơ một bóng giai nhân bí mật.

Hoài An tráng sĩ nắm tay bạn kéo ngòi dậy :

— Những sự bí mật hay làm mệt trí suy nghĩ lắm anh ạ. Nhứt là những người đẹp bí mật thi đến vỡ óc mà thôi.

Hồng Vân nghiêm giọng hỏi bạn :

— Ngày anh ạ, thí dụ rằng tôi đang yêu trộm nhớ thầm một cô (lẽ tự nhiên là đẹp không thể chê được rồi đây) bỗng nhiên cô ấy gặp mình mà vô tình hay cố ý lại để cho một vật kỷ niệm. Anh nghĩ sao ?

— Thế là anh sướng nhất tràn gian rồi chờ gì. Còn chán vạn người đang yêu mà vẫn chưa biết người yêu mình ở đâu cơ. Đàn bà thật là một giống khó hiểu, hay tạo ra những bí hiểm để làm náo lòng khách tu mĩ.

Vừa lúc ấy noi cửa phòng có tiếng động, hai chàng ngán lèn nhìn nhận ra là Lữ đê đốc. Cả hai vội vã đứng lên vái chào.

Lữ đê đốc hỏi Hoài An tráng sĩ :

— Túc hạ đã thật khỏe chưa ?

— Thưa nhở sự săn sóc chu đáo của đại gia, tôi đã bình phục như xưa và đã bắt đầu thêm nhở đến cuộc đời già vầy bên ngoài. Chàng hay lão già có tin tức gì chàng ?

(Còn nữa)

SÔNG CẠNH XÃ HỘI, BAN ĐÃ NHÌN THẤY HAI CON ĐƯỜNG
CÓ THÈ NÓI—MỘT SỚM, MỘT CHIỀU XOAY CHUYỀN ĐỜI BẠN :
* MỘT ĐƯỜNG LẠNH LÙNG NÊM BẠN XUỐNG HỒ XA HOA,
TRUY LẠC RỒI LẦN LẦN TÀN PHÁ CƠ THÈ TRÁNG KIỆN, TINH
THẦN SÁNG SUỐT ĐỜI HOA GẮM TÀI HOA CỦA BẠN :
* MỘT ĐƯỜNG BẠN PHẢI BỀN BỈ, HÀNG HAI CHIẾN THẮNG
CỦNG MINH, CHIẾN THẮNG VỚI NGHỊCH CẠNH, CHIẾN THẮNG VỚI CẨM
DO... HẦU THÔNG THẢ ĐUA BẠN LÊN ĐỈNH ĐỒI, MỎN NÚI THANH CAO
HƯỚNG LÀM KHÔNG KHÍ THƠM THO, TRONG MẶT.

QUÝ BẠN HAY ĐỌN ĐỌC :

NHÂN TÌNH ÁM LẠNH

Tiểu thuyết của HỒ BIỂU CHÁNH

BÈ SUY NGÂM Ý KIẾN TRÊN KIA,

Nhà xuất bản PHAN YÊN

SÉ PHÁT HÀNH NAY MAI

109, Đại lộ Galliéni

BAO NHIỀU NĂM DANH TIẾNG

Y-si LÝ TRÁT vẫn hằng ngày chẩn mạch và bốc thuốc cho các quý vị thân chủ xa gần đã hết lòng tin cậy nhà thuốc QUẢNG-AN-HÒA 169 Verdun Chợ đùi—SAIGON. Và để đến đáp tấm lòng chiêu cỗ của quý vị bồn hiệu càng cỗ gắng gia công bào chế thuốc cao HO QUẢNG AN TIỀN có tiếng bồ phôi ngừa lao trị các chứng ho và nhứt là ho lao ho sút huyết ho sản hậu thật công hiệu ! Và thuốc DƯƠNG THAI QUẢNG AN HÒA bồ huyết an thai, trị các bệnh của đàn bà có thai khi sanh mau lẹ đứa con rất dễ nuôi. Thật Hay.

TỔNG PHÁT HÀNH :
QUẢNG AN HÒA
169 Verdun, Chợ đùi—SAIGON

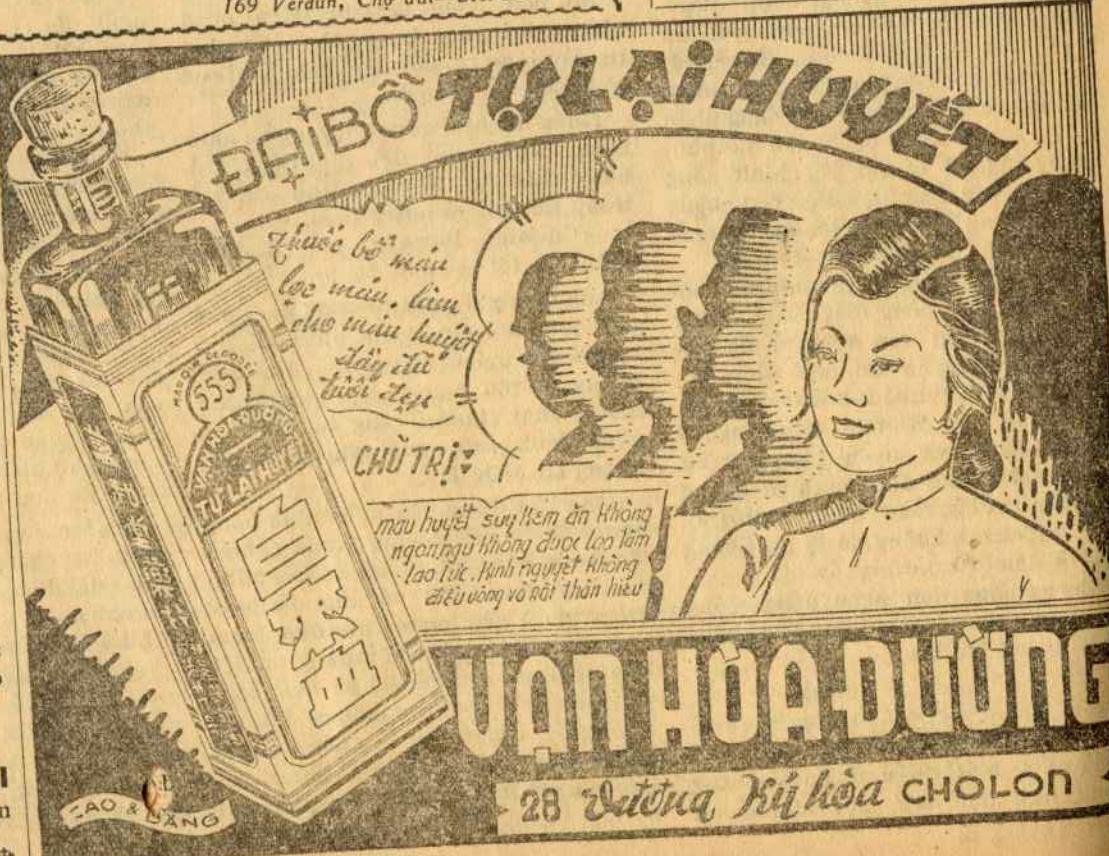
*****
Brillantine
BOBEL

là sản phẩm Việt Nam
bảo chế đúng như brillantine Âu Mỹ, dùng
toute thương phẩm với
nước cốt dầu thơm
thiên nhiên (naturel)
gần 900 đồng một kilo,
nên...

Brillantine
BOBEL

không làm cho nhức
dầu và rụng hoặc có
trứng tóc.

Nhà sản xuất
PHƯƠNG MAI
187 F. Louis—Saigon

*****
ĐỜI MỚI số 50

THI THƠ NGUYỄN THẾ TÀI

43, Schroeder—Chợ mới Saigon

25.000\$

Những ai trả lời đúng các câu hỏi sau đây sẽ được thưởng 25.000\$: 1) Tiệm vàng NGUYỄN THẾ TÀI và chi nhánh là tiệm vàng THẾ HÙNG có 2 cờ và 1 ngựa ngồi ở cửa tiệm để làm gì ?..... 2) Ai cần tiền xin đem vàng lại bán cho NGUYỄN THẾ TÀI 100\$ mua bán chỉ ăn lời 6\$ nghĩa là gì ?..... 3) Tôi và người đoán bài số..... hay nhất. Xin đọc kỹ bài này và cất nó cất đi để dự thi. Ngày 12-4-53 sẽ đăng điều lệ.

THI THƠ BÀI 853

À này em hỏi Xuân Lan. Em nay sắp phải tinh dâng xuất giá. Lấy chồng lợa chờ thật thả. Lá mìn cầm kiếm em đã sướng thân. Nhưng nghe anh dặn ân cần. Muốn cho sung sướng tâm thần sau này. Thì dân em có lấy ai. Cũng cần kén thứ vàng mười sinh hồn. Em xem ở nội Saigon. Đầu hàn vàng thật tốt hơn mọi nhà. Thì em cứ việc thách ra. Buộc như trai phải sám mà sinh hồn. Em nghe thiên hạ thường đồn : Nguyễn thế Tài tiệm Saigon hiện nay. Tiếng tăm dày khắp đồng, tây. Là tiệm vàng nên ít ai sánh bì. Người nào sắm được vàng ý. Thế Tài họ. Nguyễn em thì mèo trang. Vàng ấy em mến vô cùng. Chỉ mong cho chồng lấy chồng mèo thôi. Ai hỏi em nhiệt định đợi.. Sinh hồn bằng thứ vàng mười tiếng danh. Của Nguyễn thế Tài Sài thành. Thì em mới được an dành dạ nay. Khả khen em cũng khôn thay.

THỦY TINH
(lãnh tiền rồi)

COSARA

5-13 đường Turc Saigon

(Giây nói 21.357 - 21.131 card 584)

Do sự chỉ huy của một người Việt.

Vận tải hàng không

Máy bay DAKOTA DC 3.

Sócstrang—Cap Saint Jacques—Pnom Penh—Phan Thiết—Dalat—Nhatrang—Banmethuot—Vientiane—Tourane—Hué—Đồng Hới—Hanoi.

Vận tải đường bộ

CARCOSARA

Saigon—Mỹ tho—Saigon Saigon—Sadec—Saigon.
Cho mướn di các thị trấn ở toàn cõi Nam Việt.

HÃNG SƠN ALBATROS

danh tiếng và lớn nhứt Việt nam

180-182 đ. Lê-Lợi—Saigon (Giây nói : 20.736)

Nhà máy tại Phùnhuận-Gia Định

CELLULOSIQUE
ALBATROS

Kỹ nghệ tân tiến của người Việt Nam với kỹ thuật theo kịp lịch trình
khoa học các nước tiên tiến trên toàn cầu, hoàn toàn bằng máy móc

NHÀ CHỤP HÌNH :

BACH LAN

48 Thái Lập Thành (Verdun)
chụp hình thật giống, đẹp, giá phải chăng.
Đặc sắc ! Trá hình và tò mò thật mỹ thuật

Hàng đúc TRÍ ĐÔ

Số 87, đường Arras—Saigon—Điện thoại số 21.133

Lành đúc tiện rèn và làm đồ nguội các khí cụ và máy móc
bằng sắt đồng gang nhôm thép. Kỹ nghệ Việt-Nam rất tinh
xảo chẳng kém kỹ nghệ ngoại quốc.

Chưa một ai sau khi đọc

Bên hào Vạn lý

mà không khen hay.

Lời văn nhẹ nhàng

Cốt truyện đáng cho ta suy
nghĩ...

Có để bán khắp các
hiệu sách

Giá 25 \$

ĐÃ CÓ BÁN KHẨP NƠI :

Cô gái đẹp
và Con quái vật

NHỊ THIÊN ĐƯỜNG

danh tiếng
lâu năm

Trị bá chứng hay nhứt

47 Canton CHOLON

QUÁN QUẦN TỬU ĐIỂM

Téléphone : 402

Số 2 và 16 đường
des Artisans
CHOLON

SIÊU QUẦN tửu điểm

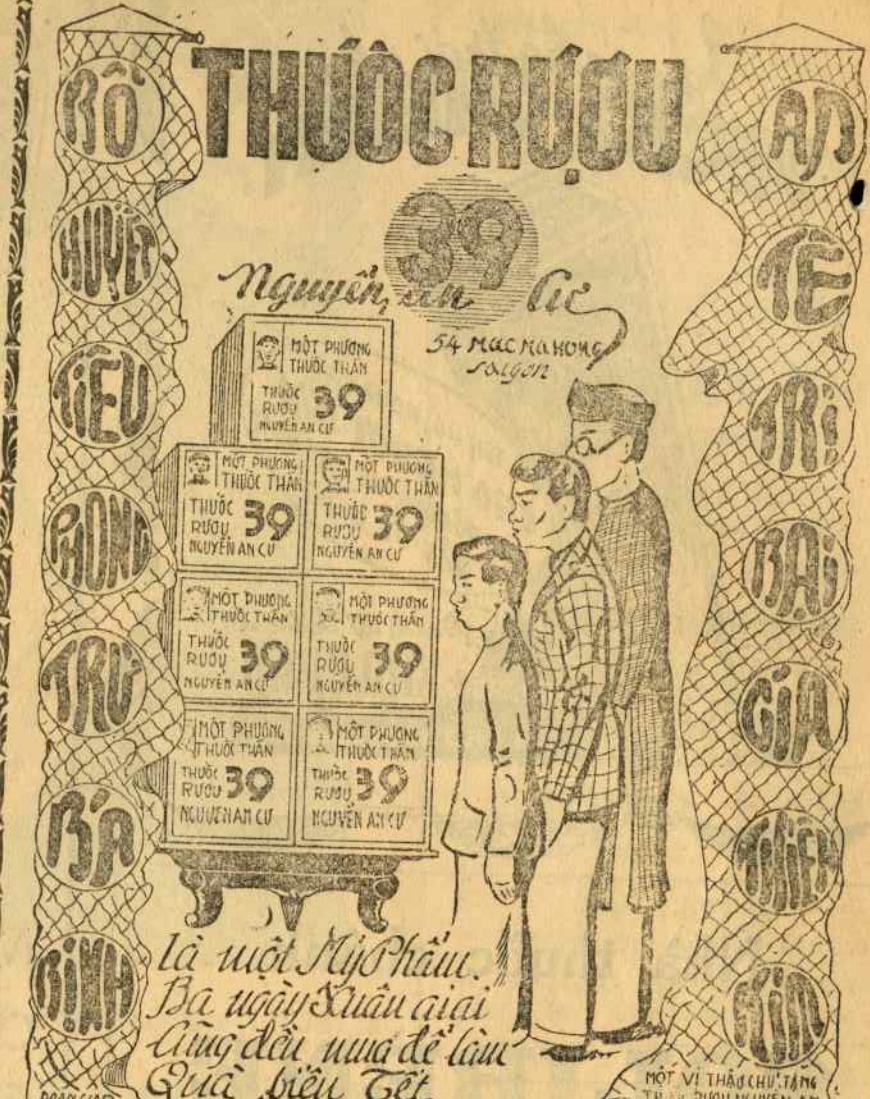
Téléphone : 580

Số 440, đường
Marins — CHOLON

THƯỐC RƯỢU

Nguyễn An Cử
54 MAC MAHON
Saigon

Đại tửu lầu SOAI KINH LAM

446, đường Thùy Bình — CHOLON. Téléphone № 169

PHÒNG RỘNG RÁI, MÁT MẺ ĐẶC BIỆT
CHIÊU ĐÀI ÁN CĂN

Nhận đủ tiệc trà, tiệc rượu, lanh bao dọn tại nhà

Retenez cette adresse :
Grand Restaurant SOAI KINH LAM
496 rue des Marins, Cholon

SALLES CONFORTABLES, SPECIALITÉS
CHINOISES, ACOUEILS CHALEUREUX.

Thuốc ho trái nho PECTO-CHERRY

TRỊ HO NGỦA LÀO
CHO NGƯỜI LỚN
MÀU ĐỎ HỒNG MÙI THƠM NGỌT
RẤT ĐỀ HƯƠNG

Dai lý tại Việt Nam
NHÀ THUỐC KIM QUAN
SỐI CHỢ MỚI - SAIGON

Nhà thuốc chánh **SOLIRENE**

(Pharmacie Principale Solirène)

Dược sự

ĐÀO TRỌNG HIẾU

Tốt nghiệp trường
Đại học Paris

Trước nhà hát **GAY-SAIAGON**

HO ! HO ! HO !

Thái Bình Bổ Phế Tinh

Nhân hiệu TÀU BUÔN

Chuyên bồi phổi, nhuận phổi,
gián hỏa, trừ đàm và trị các
chứng ho bất luận mới phát
hay ho lâu

Nồi tiếng thật nhiều
Có bán khắp nơi

Nhà Thuốc Thái-Bình-Dương

25, Rue des Artisans
CHOLON

ĐỜI MỚI số 50

BASTOS

CLIQUE DAU

Bát Tô tuổi đã dư trăm, nghìn tám ba tám (1838) là
năm ra đời.

Mùi ngon thơm diệu tuyệt vời. Ai người rành điệu
lại người không ưa.

Một người bạn luôn luôn trung thành

ĐỜI MỚI số 50

Mỗi gia đình sáng suốt
nên chủ ý mua sẵn :

1.— 1 gói

BEKINAN Tiên

(Equinine activée)
cho trẻ em

Thuốc ban nóng thần hiệu
Quản thử số 1 ban nóng trẻ em

2.— 1 hộp

LONKINAN Tiên

(Quinine actiée)
cho người lớn

Thuốc rét thần hiệu
Trị ban nóng và rét rất hay

Hygiène --- Santé --- Qualité

Pharmacie Tiên

98, Bd. Bonard — SAIGON

STUDIO HADI

PHOTO CINÉ
32 A.B.e A. Garros — SAIGON
MỸ THUẬT

GIA PHẢI CHĂNG

Hội hè, tiệc tùng nghiệp ảnh không
tính sở phi, không buộc lấy hình.

Hồng Thập Tự Việt Nam

Một dịp giúp đồng bào
chớ bỏ qua!

Chải

GOMFIX

người đẹp
thêm và trừ
tuyệt trùng tóc
và dè tắm gội.

SỐNG MỚI : thi chết cúng
phải mới làm sao cho ăn nhịp :
HÒM TÂY XE XÁC
KIỀU TÂY.

Gọn gàng đẹp đẽ mà đúng
lối tan khó.

Chiếc xe tang Kiều Tây ở
Pháp vừa mới lại ở hàng :

TOBIA

224 Paul Blanchy — Tân Định

CLICHÉ DAU

Atelier : Tel. Cardi 857

Nguyễn văn Dầu

17, Bô hưu Vị—SAIGON—Tel. 21.651

Chuyên môn khắc

bản kẽm

DỄ IN

LÂU MÒN

SÁCH

RỘ ĐẸP

MỘT TIN ĐÁNG MỪNG

Quyển sách « CHÂM CÚU THỰC HÀNH » của Ông Lê chí Thuần đã khảo nghiệm 47 năm, nay đã xuất bản. Văn viết rất giản dị ai đọc cũng hiểu và có thể thực hành tri liệu được ngay. Sách bìa da dày 100 trang và có 2 tấm hình lớn 400x10 c-m, chỉ « huyệt » rõ ràng rành mạch. Đối với ai ở xa lường y mà phải gấp các hình gấp rút như Thiên thòi, Trung phong á khâu, Đầu bụng bão, Trung thực, can nit Kinh phong và nhiều biến nguy cấp khác vẫn vẫn, mà có quyển sách « CHÂM CÚU THỰC HÀNH » này trong tay; thì thật là một sự đỡ đầu không phải nhỏ.

Soạn giả đã kinh nghiệm 47 năm, có trị nhiều bệnh kinh niên, phản nhiều đều đặng mạnh. Nay đem khoa cỏ truyền quý báu này của Đông Phương, mà truyền bá ra để giúp ích cho đồng bào.

CHÚ Ý : Ai muốn mua xin gửi thư hoặc đến nhà. Theo địa chỉ : Ông Lê chí Thuần. Số 50-8 đường Duy Tân (Garcerie) Tân Định—Saigon.

Nhà khiêu vũ ARC EN CIEL

52-59 ĐƯỜNG JACCARÉO — CHOLON

MAGDOLA giải trí khêu lòng hiểu kỳ tất cả thành phố

TUẦN BÁO « ĐỜI MỚI »

Giám đốc : VĂN LANG

Quản lý : TRÁC ANH

lại tại nhà riêng Đời Mới
117 Đại lộ Trần Hưng Đạo—Chợ Quán
(Giá vé 700)

Quản lý : 9 đại tá Grim (1) (Chợ Thủ bính)
Saigon

Phiếu
số 20

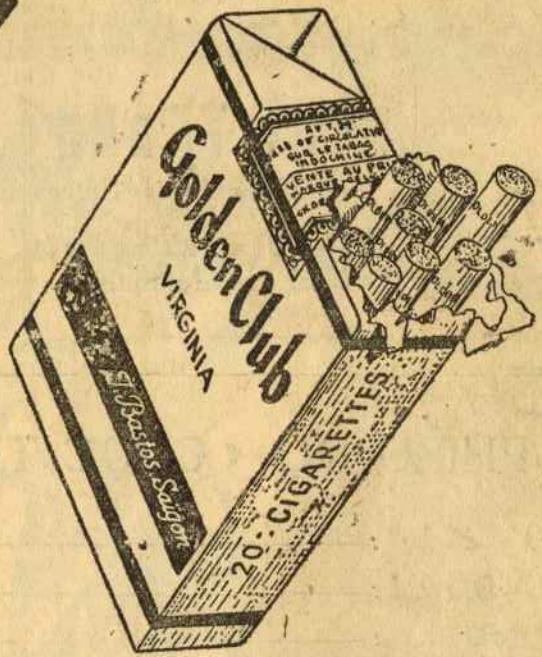
Bạn « ĐỜI MỚI »

để dự cuộc « NGẠC NHIÊN » của nhà báo Đời Mới

Bạn hãy cắt đủ số phiếu này, bạn sẽ thấy nó giúp ích bạn rất nhiều

(Đời Mới số 49)

Golden Club

ĐỜI MỚI GIÁ DÀI HẠN Ở NAM-VIỆT

MỖI SỐ . . . . . 5\$

1 tháng	20\$	3 tháng	60\$
6 tháng	120\$	4 năm	240\$

Bồi địa chỉ xin cho nhà báo biết để tránh thất lạc.

ĐỜI MỚI số 50

(xem Đời Mới số 33)
Truyện dài của T. T.

TÓM TẮT.— Sau cuộc hôn nhơn, mặc dầu Trọng Thùy hết sức yêu vợ, chàng cũng không sao quên được phận sự của cha giao phó.

Vì thế trong đêm tối có kẻ gian lén vào đèn thờ thần Kim Qui, nhưng gặp phải viên tướng canh phòng đánh đuổi. — Sứ Hùng bắt được một mũi tên bắn vào chớp mào viền đốc quân, và nghĩ là của Linh Tử. — Chàng đi tìm gặp Linh Tử đang say mèn không hay biết chi hết.

53

54

55

57.— Giọt sương mai còn đọng trên cành liễu tiếng chim chóc hé vang buổi bình minh. Trọng Thùy ngồi bên án thư suốt đêm nay Trên bờ n ngọn bạch lạp đã gần tàn le lói chút ánh sáng yếu ớt.

54.— My

Châu c ôn g nương àm con đên bên chồng. Đára bé tróng xinh xắn khéo khinh đưa tay đòi cha. Nàng trao con cho chàng và ngồi xuống bên cạnh

55.— Trọng Thùy thót lên lung ngựa. Chàng ghi cương nhìn lại vợ đ ư ơng bồng con tựa bên cửa đưa tay vay. Mắt chàng như mờ tanh bồng nhiên rã rời.

Con ngựa lồng lén, mũi si ra như khói, phồng vút đì trong c h ố p mắt. Chàng mê đì như người mất trí.

58.— Bóng người ngựa càng lúc càng xa, càng nhỏ đi biến dần trong lớp bụi mù...

Đára bé bập bẹ trong miệng vài tiếng kêu khò khao, nhún nhảy trong lòng mẹ. My Châu thấy lòng mình se thắt lại. Hai giọt nước mắt lăn dài trên má. Nàng lâm bầm:

— C ôn g chúa có nhớ lết tội dặn không ? My Châu gật đầu cười : — Em chắc quản M i e u k h ô n g dám đến phá khuây nứa. Dù vậy; em vẫn ghi nhớ lời chàng.

56

57

58

CUỘC THI « ĂN ẢNH » ĐỜI MỚI

7

8

9

10

11

12

ĐIỀU LỆ

CUỘC thi ăn ảnh có mục đích khuyến khích những bạn yêu chuộng màn ảnh có dịp biểu lộ ước muốn đóng phim của mình.

Điều lệ:

1.— Cuộc thi mở ra cho tất cả người Việt-nam (không phân biệt nam, nữ và tuổi tác).

2.— Mỗi người dự thi có thể gửi đến một tấm ảnh chụp rõ mặt mình (cỡ 6×9), và sau mỗi tấm ảnh phải ghi tên họ, tuổi, bắc cao và số can nang.

3.— Muốn dự thi, mỗi tấm ảnh phải kèm theo phiếu dự thi (in trong trang 42).

4.— Tất cả những ảnh gửi đến dự thi đều đăng lên báo ĐỜI MỚI, theo thứ tự trước sau tòa soạn nhận được.

5.— Ban chấm thi gồm có 7 người: hai nhà chuyên môn điện ảnh, hai nhà nhiếp ảnh, họa sĩ và 2 nhân viên

tòa soạn ĐỜI MỚI. Những người dự thi không được dự vào ban giám khảo.

6.— Có 10 giải thưởng, chia ra :

— 3 giải cho bạn gái.

— 3 giải cho bạn trai.

Giải nhì : một ngàn đồng.

Giải nhì : năm trăm đồng.

Giải ba : ba trăm đồng.

Và 4 giải khuyến khích, mỗi giải hai trăm đồng.

Tổng cộng tất cả là bốn ngàn bốn trăm năm mươi đồng.

7.— ĐỜI MỚI sẽ mời tất cả những bạn được giải đến Saigon để dự khán trong một cuốn phim ngắn (film de court métrage) theo chuyện phim của ĐỜI MỚI trình bày và do một ban điện ảnh chuyên môn cộng tác với ĐỜI MỚI thực hiện. Cuốn phim của các bạn « Dự thi ăn ảnh » đóng sẽ chiếu ở các rạp chớp bóng trong nước. Những bạn ở xa, ĐỜI MỚI sẽ chịu phí tổn đến Saigon.

8.— Những bạn dự thi phải theo đúng các khoản trong điều lệ này.